årsredovisning 2004

Del 1: Sammanställd redovisning Norrköpings kommun gemensamt

NORRKÖPINGS KOMMUN

INNEHÅLL

A Kommunstyrelsens ordförande 4

Förvaltningsberättelse

B Generella förutsättningar

Statistik:

Befolkning 6

Arbetsmarknad 9

Kommunen i ett regionalt perspektiv 11

Kommunens organisation 12

Personal 14

C Årets verksamhet

Omsorg 20

Utbildning 23

Arbetsmarknadsåtgärder 27

Marknadsföring och näringslivsutveckling 28

Stadsplanering, infrastruktur, skydd m m 30

Kultur och fritid 34

Välfärd och hållbar utveckling 35

D Sammanställd redovisning

Förvaltningsberättelse 38

Nyckeltal 39

Organisationsskiss 40

Resultaträkning 41

Finansieringsanalys 41

Balansräkning 42

Redovisningsprinciper 43

Leasing 43

Noter 44

Redovisning av bolagen/stiftelserna som ingår i den sammanställda redovisningen:

Norrköpings kommunala Fastighets AB 45

AB Norrköpings Idrottspark 47

Marknadsföringsbolaget Nya Norrköping AB 48

Hyresbostäder i Norrköping AB 49

Stiftelsen Östergötlands Länsteater 52

AB Djurparksfastigheter i Norrköping 54

Norrköpings Transportcentrum AB 55

Destination Norrköping KB 56

E Ekonomisk översikt Norrköpings kommun

Fem år i sammandrag 58

Årets resultat 59

Skatteintäkter och generella statsbidrag 61

Nettokostnadernas och finansnettots andel av skatteintäkterna 61

Nettoinvesteringar 62

Soliditet och skuldsättning 62

Avgifter 62

Leasing 63

Kommunens borgensåtaganden 63

Finansiella utvecklingen under 2004 64

Pensionsåtaganden 65

Resultaträkning 66

Finansieringsanalys 66

Balansräkning 67

Redovisningsprinciper 67

Noter 68

Verksamhetens kostnader och intäkter 70

Investeringar 71

Bilagor

Ekonomisk sammanfattning i euro 72

Omslagsfoto:
Norrköpings spårvägar firade 100-årsjubileum den 25 september 2004.
På bilden syns Norrköpings första spårvagn från 1904. Till höger går Norrköpings mest inbitne spårvägsentusiast, Willy Forsström, som inte bara har spårvagnar som intresse. Han arbetar med dem också. Willy är nämligen reparatör i spårvagnsverkstaden sedan 30 år tillbaka. Han är också ordförande i Svenska Spårvägssällskapets Östgötaavdelning i Norrköping
Foto: Michael Nilsson

NORRKÖPINGS
KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2004

DEL 1

Sammanställd redovisning
Norrköpings kommun gemensamt

Årsredovisningen är framtagen
av kommunstyrelsens kontor.

Kontorets kontaktpersoner för
årsredovisningen är
Göran Lindgren (koncernen)
Yvonne Nyström (kommunen)
Claes-Göran Magnell (kommunen)

Produktion:
Informationskontoret
Norrköpings kommun 2005

A Kommunstyrelsens ordförande

I BUDGETEN för 2004 tydliggjordes politiska satsningar och viljeinriktningar inom fram för allt tre områden: rätten till arbete, att inte bli sjuk av sitt arbete samt vår framtid - barn och ungdomar.

I budgeten tydliggjordes att den politiska satsningen på rätten till arbete åstadkoms med en satsning på tillväxt och en satsning på kommunens bemötande och service gentemot företag. Det gjordes bland annat riktade insatser för att förstärka kommunens resurser med detalj- och översiktsplaner. Under året presenterades Norrköpingspaketet. Ett paket som Norrköpings kommun tillsammans med de fyra statliga trafikverken (Vägverket, Luftfartsverket, Banverket samt Sjöfartsverket), Länsstyrelsen och Östsam arbetat fram. Bakgrunden till paketet är att Norrköpings förutsättningar är starkt kopplade till vår infrastruktur eftersom vi är en stad med en stor exportbaserad näring. En stor del av satsningen på Norrköping som ett transport- och logistikcentrum är beroende av smidiga möjligheter att nå Norrköpings hamn. Själva Norrköpingspaketet väver ihop olika miljömässigt hållbara infrastrukturella satsningar till en helhet med hamnen i centrum.

DEN POLITISKA viljeinriktningen med jobben genom en god lokal tillväxt och ett bra bemötande och en god service gentemot företagen har gett resultat:

Under 2004 registrerades 667 nya norrköpingsföretag hos Bolagsverket. Statistik visar att nyföretagandet ökar i Norrköping.

De nya etableringarna i Norrköping sker framförallt inom logistik- och transportsektorn, tjänstesektorn och handeln. För att ge några exempel på etableringar som skedde 2004:

Plantagen öppnar ett stort trädgårdsvaruhus på Ingelstaområdet.

Kuehne & Nagel expanderar i Norrköping.

Green Cargo bygger nytt lager på Händelö.

Svenska Returpack beslutade att flytta sitt huvudkontor från Stockholm till Norrköping.

Otto Bock, världsledande inom teknisk ortopedi, har också flyttat verksamhet från Stockholm till Norrköping.

UNDER 2004 genomfördes en satsning som syftade till att ungdomar inte skulle hamna i ett långvarigt utanförskap. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden fick ett riktat anslag på 5 miljoner kronor för att ge verktyg åt de ungdomar som aldrig varit inne på arbetsmarknaden eller som hade hamnat i ett långvarigt utanförskap från den lokala arbetsmarknaden så att anställning möjliggjordes.

OHÄLSAN BLAND DE KOMMUNANSTÄLLDA har de senaste åren ökat. Under 2004 inleddes ett projekt där man satsar på chefer och mellanchefer för att öka medvetenheten och öka inflytandet för de anställda över det egna arbetet och den egna arbetsplatsen och därmed kunna få bukt med de ökade sjukskrivningarna. Denna satsning fortsätter och det är av största vikt att vi har så pass god arbetsmiljö att de anställda inte blir sjuka av sitt arbete. Personalpolitiken har under året uppmärksammats på fler sätt än i det pågående arbetet att få ner ohälsotalen. Alla anställda inom vård- och omsorgsområdet har erbjudits önskad sys-

A Kommunstyrelsens ordförande

selsättningsgrad. Arbetet inför beslutet har pågått under en lång tid.

SATSNINGEN PÅ BARN OCH UNGDOMAR genomfördes under 2004 med bland annat en satsning på förskolan. Utvecklingsarbetet med att motverka placeringar och andra särlösningar mellan barn- och ungdomsnämnden och socialnämnden fortsatte under 2004. Genom utvecklingsarbetet åstadkoms kvalificerade stödinsatser till de barn och ungdomar som har de allra största behoven av samhällets stöd för att trygga deras uppväxtmiljö och därmed deras personliga kunskapsmässiga utveckling.

UTVECKLING OCH TRYGGHET måste gå hand i hand. Ingen är beredd att ta ett språng och göra investeringar eller att våga investera i sig själv eller på sin verksamhet om det inte finns en grundläggande trygghet. Detta beaktades väldigt tydligt under 2004.

NORRKÖPING HAR, LIKT ÖVRIGA SAMHÄLLET, haft ett par tuffa ekonomiska år. Detta är en period som vi klarat bra – den kommunala verksamheten går ekonomiskt ihop och levererar för andra året i rad ett överskott. Norrköping har vänt från en svag ekonomi som rådde på slutet av nittiotalet till en kommun med en stabil ekonomi och tydliga politiska prioriteringsområden. Ett arbete som varit hårt men som nu ger resultat. Det finns en optimism och en framtidstro i Norrköping som grundar sig på den positiva utveckling som Norrköping genomgår.

UNDER ÅR **2004** GICK VERKSAMHETERNA i Norrköpings kommun med ett ekonomiskt överskott. Trenden att Norrköping stärker sin ekonomiska ställning tydliggjordes under året. Socialnämnden som redan år 2003 kunde skönja ett trendbrott har konsekvent arbetat vidare och producerade ett överskott för 2004. Under året blev det stora förändringar på intäktssidan då skatteintäkterna mindre än beräknat. Trots det stora inkomstbortfallet är det ändå ett bokslut som visar ett positivt ekonomiskt resultat.

Nämnderna har gjort ett gott arbete i att bedriva verksamhet anpassat till sina intäkter. Det finns fortfarande mycket kvar att göra och ekonomin måste även fortsättningsvis skötas med största noggrannhet.

NORRKÖPINGS KOMMUN STÅR EKONOMISKT OCH VERKSAMHETSMÄSSIGT STARKT RUSTAT för att möta framtidens utmaningar. Nu när bokslutet presenteras är det tydligt att resultatet av 2004 års verksamhet är att Norrköpings kommun står än starkare i dag än vi gjorde för ett år sedan. Det är en utveckling vi med all rätt ska vara stolta över. Det finns alltid orosmoln att ta hänsyn till. Även om bokslutet är ett bra bokslut är det, som tidigare nämnts, viktigt att fortsätta ha ett starkt grepp över ekonomin.

Ett bokslut är historia men ett bokslut kan också, om man använder det klokt, vara en vägledning inför framtiden. Strategin att genom att stärka den kommunala ekonomin tillsammans med ett kontinuerligt förändrings- och förbättringsarbete i verksamheten har burit frukt. Genom att fortsätta i samma anda kommer Norrköping fortsätta utvecklas i positiv riktning.

Mattias Ottosson (s)
Kommunstyrelsens ordförande

B Generella fakta och förutsättningar

Statistik

Befolkning

Fortsatt folkmängdsökning

Norrköpings folkmängd den 31 december 2004 var enligt Statistiska centralbyråns (SCB:s) officiella siffror 124 410 personer och den högsta folkmängden i Norrköping vid ett årsskifte någonsin. Det innebar en ökning av invånarantalet med 439 personer under 2004.

Norrköpings folkmängd 1970 - 2004

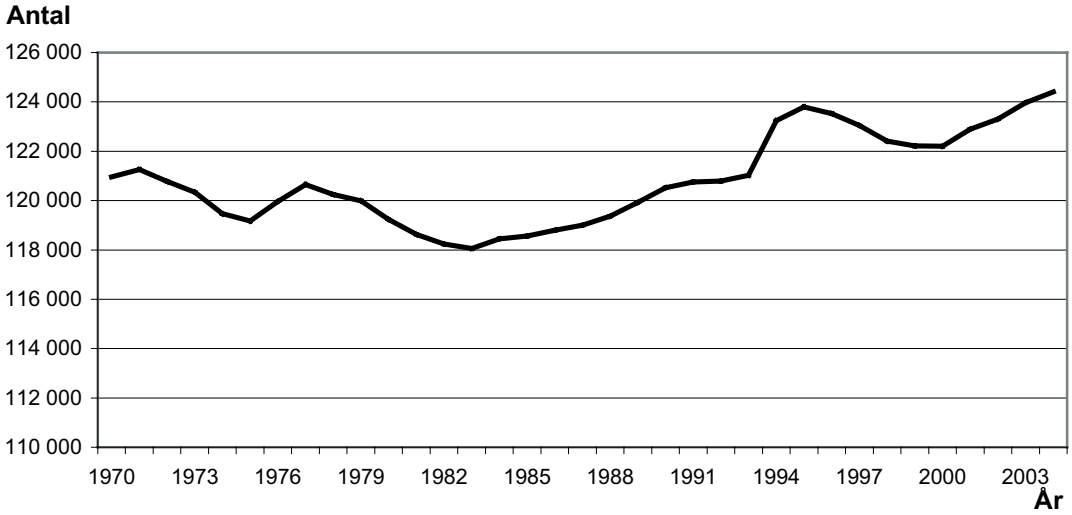

Not: Folkmängden avser den 31 december respektive år. Observera skalan på y-axeln.
Källa: Statistiska centralbyrån

Under åren 1994 och 1995 ökade Norrköpings folkmängd till stor del på grund av flyktingsmottagning från forna Jugoslavien. Under 1996 – 2000 sjönk folkmängden, men under 2001 vände kurvan uppåt igen och folkmängden har fortsatt att öka åren 2002 - 2004.

Befolkningsförändringar

Antalet levande födda i Norrköping var år 2004 1 373 barn, en ökning med 55 barn i jämförelse med år 2003. Födelsetalet i Norrköping har ökat sedan 2001, liksom det har gjort för riket sammantaget. Jämfört med baby-boom-åren i slutet av 80- och början av 90-talet var antalet dock litet, år 1990 föddes 1 801 barn i Norrköping.

Antalet döda har varit något minskande under de senaste åren. Under år 2004 dog 1 297 personer i Norrköping. Fler föddes alltså under året än det var som dog, vilket innebar att Norrköping hade ett positivt födelsenetto på 76 personer.

Folkökningen på 439 personer år 2004 beror främst på det positiva flyttnettot. Under året flyttade 364 fler *till* Norrköping än från kommunen. Inflyttningen till Norrköping var 4 687 personer år 2004, vilket innebar en minskning med 100 personer från föregående år. Utflyttningen från Norrköping var 4 323 personer under året, vilket var 200 färre än 2003.

Summan av flyttnetto och födelsenetto, +364 och +76 personer, blir inte den officiella ökningen, +439 personer. Anledningen är att SCB justerar för de förändringar som har skett under 2003 men inte kom med i den officiella folkmängden för år 2003. Man reviderar dock inte uppgiften för år 2003.

2004 års positiva flyttnetto förklaras till drygt 44 procent av flyttning till och från utlandet, och till knappt 56 procent av flyttning mellan Norrköping övriga kommuner i Sverige. Fördelningen är liknande den som var år 2003, men en förändring från år 2002 då drygt 65 procent av det positiva flyttnettot förklarades av flyttning till och från utlandet och 35 procent av flyttning till och från andra kommuner i Sverige.

B Generella fakta och förutsättningar

Statistik

Befolkningsförändringar Norrköping åren 1974 - 2004

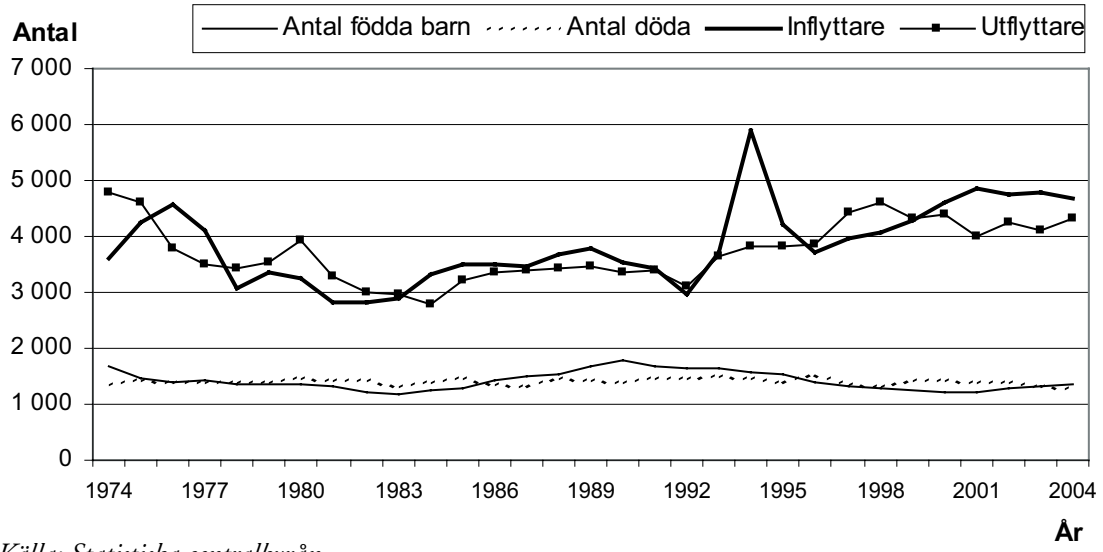

Källa: Statistiska centralbyrån

Befolkningens åldersfördelning

Befolkningsökningen i Norrköping mellan åren 2003 och 2004 var totalt 439 personer. Befolkningsförändringen mellan åren ser mycket olika ut mellan olika ålder, vissa åldersgrupper har till och med haft en kraftig minskning, se tabell till höger.

Antal 0-åringar ökade med 60 barn mellan åren 2003 och 2004. Ökningen är något större än för det ökade antalet levande födda, som var 55 barn. Det beror på att flyttnettot för 0-åringar var positivt, det vill säga det flyttade in fler föräldrar med nyfödda barn till Norrköping under 2004 än det var som flyttade ut. Även antalet barn i förskoleåldern ökade med nästan 60 barn och antalet barn i förskoleåldern kommer troligen att fortsätta öka under åren framöver.

Folkmängd efter ålder 2003 och 2004, avser 31 december respektive år

Ålder	*2003 Båda könen*	*2004 Män*	*2004 Kvinnor*	*2004 Båda könen*	*Befolknings-förändring 2003-2004*
0	1 318	709	669	1 378	60
1-5	6 323	3 267	3 114	6 381	58
6	1 304	670	618	1 288	-16
7-9	4 346	2 062	2 056	4 118	-228
10-12	5 052	2 512	2 424	4 936	-116
13-15	5 172	2 742	2 546	5 288	116
16-18	4 510	2 401	2 342	4 743	233
19	1 441	790	722	1 512	71
20-24	8 167	4 189	3 941	8 130	-37
25-29	8 101	4 081	3 815	7 896	-205
30-44	25 164	12 969	12 416	25 385	221
45-54	15 930	7 973	7 830	15 803	-127
55-64	15 971	8 038	8 188	16 226	255
65-69	5 332	2 636	2 921	5 557	225
70-74	4 759	2 121	2 565	4 686	-73
75-79	4 453	1 830	2 538	4 368	-85
80-84	3 746	1 471	2 317	3 788	42
85-90	1 962	644	1 323	1 967	5
90-	920	252	708	960	40
Totalt	**123 971**	**61 357**	**63 053**	**124 410**	**439**

Källa: Statistiska centralbyrån

Antalet barn i förskoleklass och upp till tolv års ålder minskade med 360 barn mellan åren. Antalet barn i åldern 13-15 år samt ungdomar i gymnasieåldern har däremot ökat. Sådana förändringar i åldersgrupperna kräver en flexibilitet i skolsystemet.

Antalet vuxna invånare i så kallad yrkesaktiv ålder, det vill säga 20 – 64 år, har ökat med drygt 100 personer. Andelen i yrkesaktiv ålder har därmed minskat något mellan 2003 och 2004. Framöver kommer det vara en fortsatt minskning av andelen i den åldersgruppen, mycket beroende på att det stora antalet födda på 40-talet blir 65 år och äldre.

B Generella fakta och förutsättningar

Statistik

Det totala antalet 65 år och äldre har ökat med drygt 150 personer. Den yngre gruppen, 65-69 år har ökat, medan åldersgruppen 70 – 79 år har minskat med nästan 160 personer. Antalet personer över 80 år har samtidigt ökat med 90 personer.

Nedanstående diagram visar åldersfördelningen år 2004. Det är stora skillnader i antal invånare mellan åldersgrupper. Förändringarna i åldersstruktur mellan olika år beror i viss mån på påverkan av antal födda och döda samt in- och utflyttningar. De absolut största förändringarna mellan åren uppstår dock då invånarna bli äldre och kurvan förskjuts till höger. En sådan förändring av antalet invånare i de olika åldersgrupperna påverkar i hög grad efterfrågan av kommunal verksamhet, till exempel förskola, skola och äldreomsorg.

I diagrammet syns tydligt den ”baby-boom-puckel” som tillkom kring 1990. År 2004 var de barnen omkring 14 år. En annan tydlig puckel utgörs av 40-talisterna, det vill säga de som föddes på mitten av 1940-talet. De var 2004 mellan 55 och 60 år gamla. 60-talisterna, det vill säga i stor utsträckning 40-talisternas barn, utgör också en puckel i diagrammet. De var 2004 mellan 35 och 40 år gamla.

En mindre puckel utgörs av de som är i åldern omkring 23 år, som förklaras till stor del av de inflyttade studenterna.

Åldersfördelning Norrköping den 31 december 2004

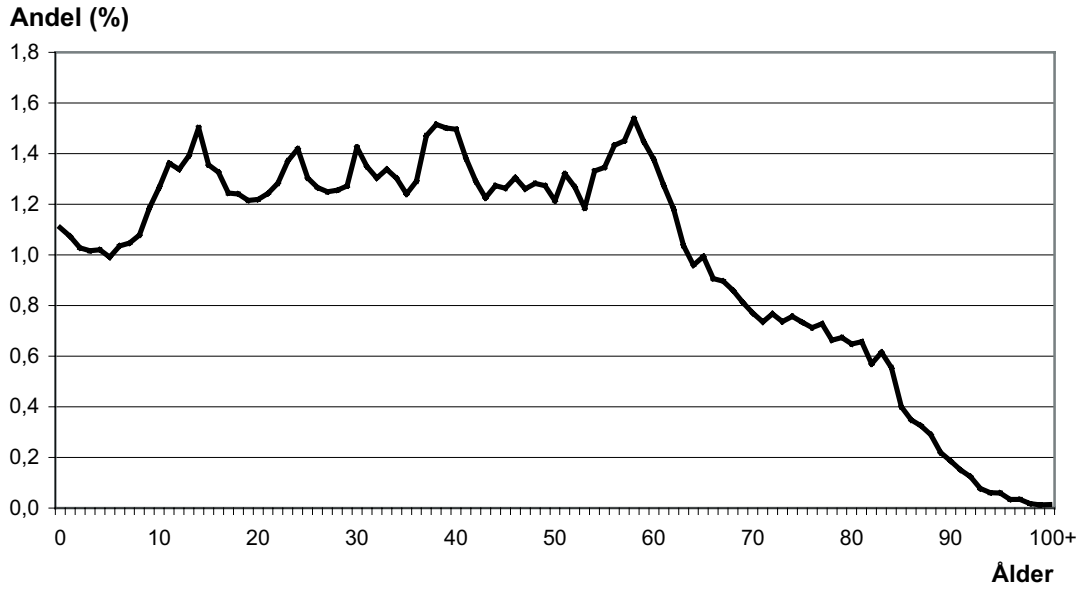

Källa: Statistiska centralbyrån

Antalet personer över 65 år kommer att öka betydligt om man tittar 10-20 år framåt i tiden. Det innebär att behovet av kommunal verksamhet inom äldreomsorgen kommer att öka i framtiden. Antal personer i förvärvsaktiv ålder ökar dock inte i samma utsträckning vilket innebär att försörjningsbördan för de förvärvsaktiva kommer att bli tyngre.

B Generella fakta och förutsättningar

Statistik

Arbetsmarknad

Arbetsmarknad

Det relativa obalanstalet, vilket är andelen av befolkningen 16 – 64 som antingen var öppet arbetslösa eller i program, ökade från 8,4 procent januari 2004 till 9,1 procent januari 2005 i Norrköping. Det skedde även en ökning i resten av Östergötland, det vill säga totalt i de övriga tolv kommunerna i länet, och i riket. I januari 2004 var Norrköpings obalanstal 2,5 procentenheter högre än motsvarande i resten av länet och skillnaden för januari 2005 var 2,4 procentenheter. Skillnaden har alltså minskat något.

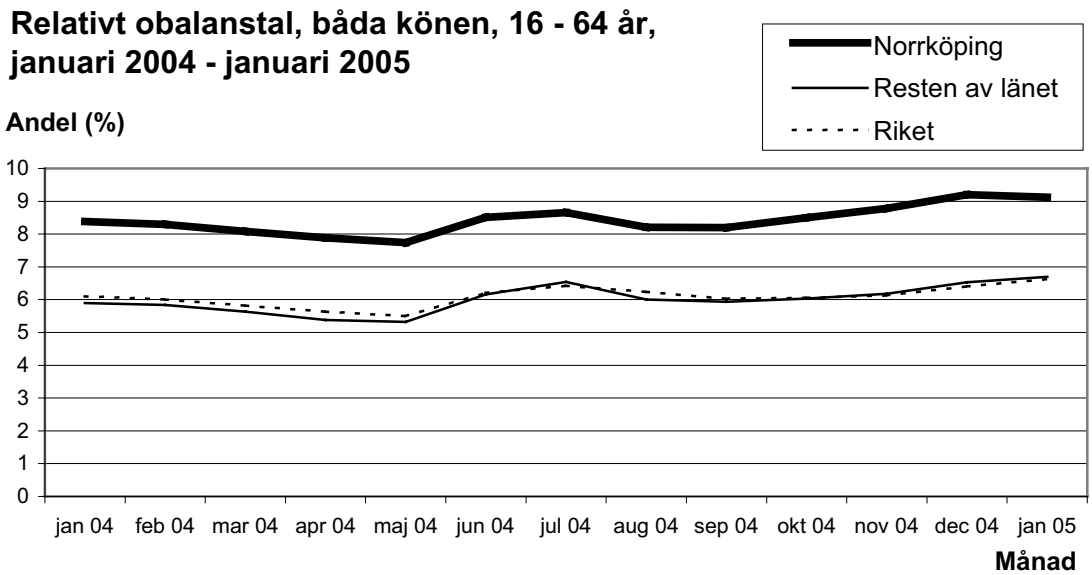

Källa: Arbetsmarkandsverket

Antalet personer i Norrköping som antingen var öppet arbetslösa eller i program var i januari 2004 6 588 stycken. Om Norrköping hade haft samma relativa obalanstal som resten av länet skulle antalet personer ha varit omkring 2 000 färre.

Det relativa obalanstalet har varit högre för män än för kvinnor under år 2004. I januari 2004 var det 9,4 procent för män och 7,4 procent för kvinnor. Det relativa obalanstalet var särskilt högt för unga personer, 18 – 24 år. I januari 2004 var det 11,8 procent. Obalanstalen för samtliga nämnda grupper låg något högre i januari 2004 än i januari 2003.

Arbetstillfällen i Norrköping

Antalet personer, 16 år och äldre, som förvärvsarbetade inom kommunens gränser år 2003 var 54 738 personer. Uppgifterna för år 2003 är de senast tillgängliga från Statistiska centralbyrån. Det är en minskning med 1 469 personer eller 2,6 procent sedan år 2002. Under samma period skedde även en minskning av totala antalet arbetstillfällen i riket med 1,3 procent. Antalet arbetstillfällen var omkring 66 000 i slutet av 1980-talet. Antalet sjönk kraftigt i början av 1990-talet, för att sedan ligga ungefär på samma nivå fram till år 1997, då antalet var ungefär 52 000. Efter det skedde en långsam ökning till 56 000 arbetstillfällen år 2002. Minskningen år 2003 medförde att antalet arbetstillfällen då var lägre än år 2001

B Generella fakta och förutsättningar

Statistik

Arbetsmarknad

Diagrammet till höger visar antalet arbetstillfällen i olika näringsgrenar. Förklaringarna till höger om diagrammet redovisas i samma ordning som ytorna är inritade, det vill säga ”Jordbruk mm” längst ned och ”Ej specificerad verksamhet” högst upp.

Här framgår att näringsgrenen tillverkning har haft en mycket stor minskning. Trots nedgången av totala antalet arbetstillfällen år 2003 ökade antalet jobb inom handel och kommunikationer. Norrköping befäster alltså sin profil som handels- och kommunikationskommun.

Arbetstillfällen i Norrköping (dagbefolkning) 1985 - 2003

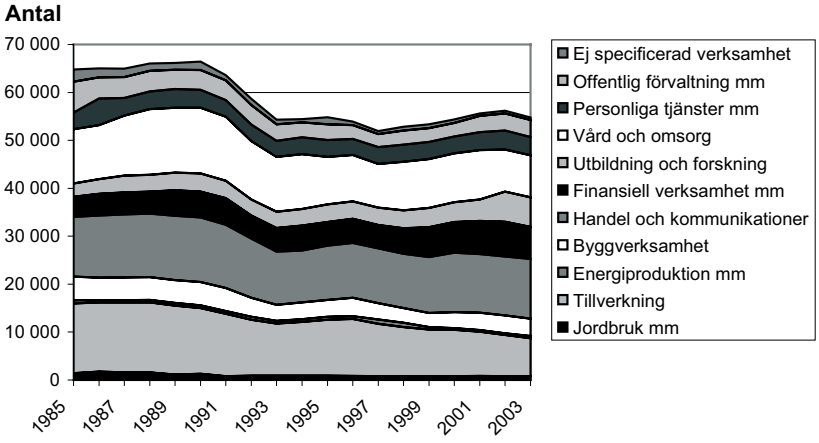

Källa: Statistiska centralbyrån

Anmärkning: Ökningen av näringsgrenen utbildning och forskning år 2002 respektive minskningen av vård och omsorg beror främst på att förskoleverksamheten från detta år kodas som utbildning.

Nyföretagande

Under år 2004 startades 667 nya företag i Norrköping, varav 213 stycken var aktiebolag, enligt Jobs & Society. Jämfört med året innan var det en ökning av nyföretagandet med 22 procent. Antalet nystartade företag har ökat även i riket i sin helhet och i Östergötland, men ökningen har varit större i Norrköping.

Arbetspendling till och från Norrköping 1996 - 2003

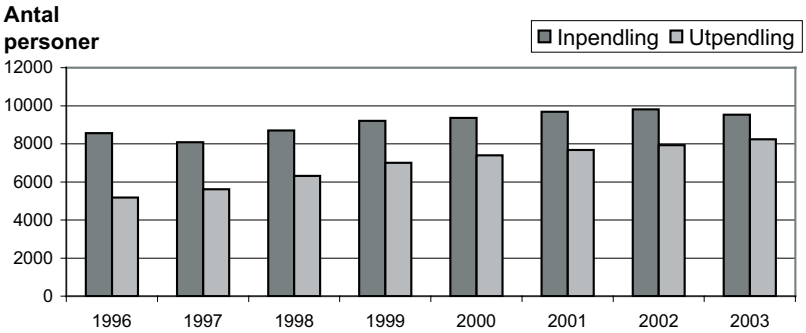

Källa: Statistiska centralbyrån

Arbetspendling

Den totala arbetspendlingen till och från Norrköping var ungefär lika stor år 2003 som den var år 2002. Uppgifterna från år 2003 är de senast tillgängliga. Men inpendlingen har minskat med knappt 300 mellan åren samtidigt som utpendlingen har ökat med ungefär samma antal. Fortfarande är dock inpendlingen till Norrköping större än utpendlingen. Kvinnor pendlar i mindre utsträckning än män. År 2003 var 42 procent av inpendlarna kvinnor medan de utgjorde 35 procent av utpendlarna.

B Generella fakta och förutsättningar

Kommunen i ett regionalt perspektiv

Norrköping medverkar i en rad regionala samverkansprojekt, av vilka Östsam och East Sweden Development Agency (ESDA), East Sweden EU-kontoret och Baltic Network kan nämnas som exempel.

Östsam etablerades formellt som regionförbund 2002. Regionförbundets ändamål är, enligt förbundsordningen § 3, att vara en gemensam organisation för kommunerna och Landstinget i Östergötland för att tillvarata regionens möjligheter, främja dess utveckling, initiera och svara för att verksamheter av den art och omfattning som medlemmarna beslutar genomförs. Regionförbundets överordnade uppgift, enligt förbundsordningen §5, är att verka för en uthållig ekonomisk, social och kulturell utveckling av Östergötland som ökar regionens attraktionskraft och invånarnas möjligheter att leva ett gott liv.

Verksamhetsprogram i regionförbundet Östsam är:

- Kollektivtrafik och infrastruktur
- Livslångt lärande
- Kultur, naturvård och fritid
- Näringsliv, turism, skärgårds- och landsbygdsutveckling

ESDA (East Sweden Development Agency) har två huvuduppdrag;

- att verka för att utländska investeringar görs i Östergötland
- att underlätta för östgötska företag att bredda sina marknader

ESDA arbetar både med förfrågningar som kommer direkt från intresserade utländska investerare och med etableringar som förmedlas av Invest in Sweden Agency (ISA). Dessutom arbetar ESDA med mer uppsökande aktiviteter, till exempel genom att delta i mässor.

För att stötta östgötska företag som vill bredda sina marknader ordnar ESDA bland annat besöksresor till olika länder.

Verksamheten finansieras av Regionförbundet Östsam, Landstinget i Östergötlands län samt Linköpings och Norrköpings kommuner. Norrköpings kommun representeras av näringslivsdirektören i ESDAs styrgrupp. Två andra delar i det regionala samarbetet kring internationaliseringsfrågor är East Sweden EU-kontoret och East Sweden Baltic Network. Huvudmän för dessa organisationer är Norrköpings kommun, Linköpings kommun och Landstinget i Östergötland. Regionens beställning av tjänster samt finansiering går genom Regionförbundet Östsam.

Även Linköpings Universitet. Länsstyrelserna i Östergötland respektive Södermanland, beställer via avtal service från EU- kontoret

East Sweden EU kontoret startades 1996. Syftet är att stödja de regionala parterna med att bevaka utvecklingen inom EU. Kontoret fokuserar bevakningen på områden som är av stor vikt för regionen, så som kommunikationer, IT, miljö och Östersjöområdet.

Baltic Network, som även det startade 1996, har till uppgift att stimulera, utveckla och koordinera: relationer, kompetens, information och samverkansprojekt med de Österuropeiska länderna och övriga aktörer i Östersjöregionen.

Inom näringslivsutveckling och marknadsföring har Norrköpings och Linköpings kommun ett nära samarbete, både mellan näringslivskontoren och de båda marknadsföringsbolagen.

Bland andra regionala samverkansprojekt måste också projektet Ostlänken nämnas. Norrköping, Linköping, Nyköping, Oxelösund och Trosa samt landstingen i Östergötland och Sörmland har gått samman i ett bolag för att förverkliga en framtida dubbelspårig höghastighetsjärnväg på sträckan Järna-Nyköping-Åby-Norrköping-Gistad-Linköping.

B Generella fakta och förutsättningar

Kommunens organisation

I korthet är den nämndorganisation som gäller sedan 1 januari 2003 uppbyggd enligt följande:

Tio verksamhetsnämnder har inför medborgarna det politiska ansvaret för verksamheten inom olika områden. Verksamhetsnämnderna ger uppdrag och ekonomiska resurser till kommunala enheter eller köper tjänster av privata entreprenörer. De har också ansvar för uppföljning av både verksamheten och det ekonomiska resultatet. Verksamhetsnämnderna har stöd och hjälp av de olika förvaltningskontoren.

Verksamhetsnämnderna har dock ingen arbetsgivarfunktion och inget personalansvar för kommunens enheter, eftersom det är kommunstyrelsen och dess personalutskott som är anställningsmyndighet.

Den politiska nämndorganisationen är tydligt uppdelad i olika verksamhetsområden. För att närliggande verksamheter lättare ska kunna samverka har nämnderna indelats i fyra samverkansområden; finans, utbildning, social omsorg och stadsbyggnad.

Ansvarsområdet för respektive nämnd finns redovisat vid respektive nämnds redovisning.

Norrköpings kommunala organisation

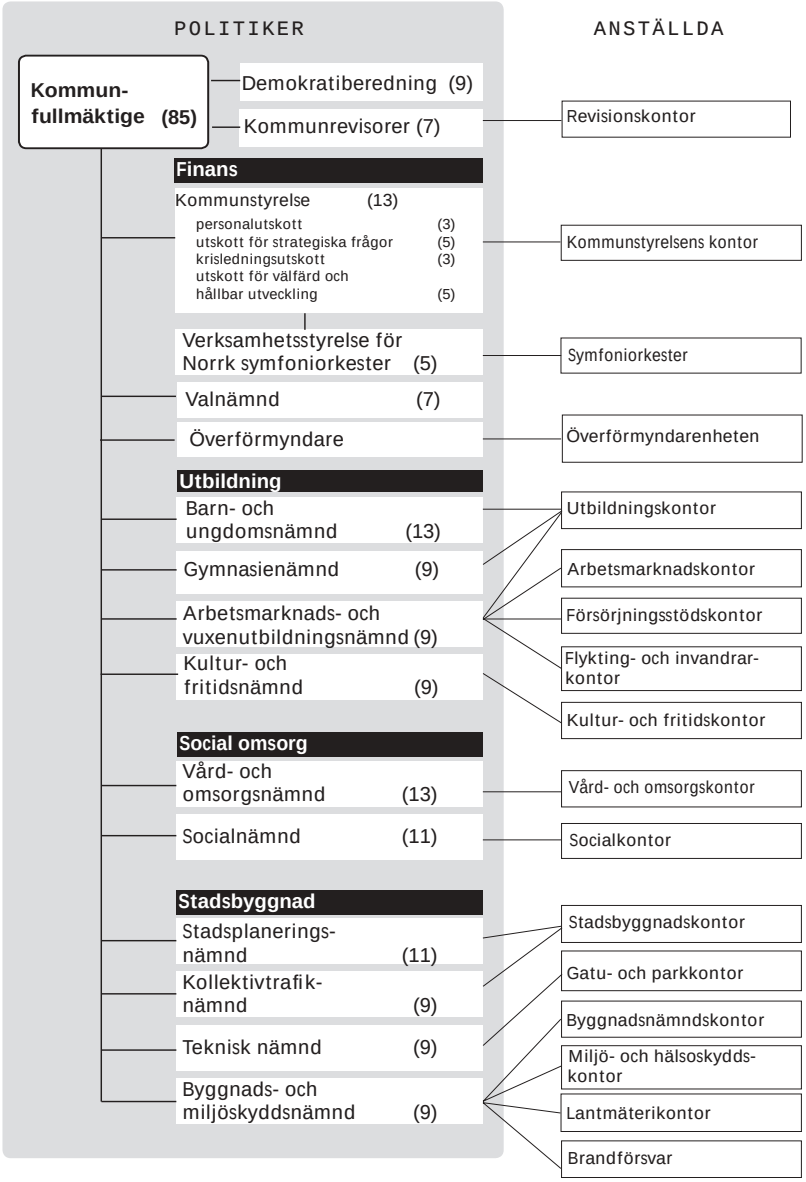

Siffrorna inom parentes anger antalet ledamöter.

Kommunens styrmodell

Kommunen har sedan 2003 en styrmodell som kort kan beskrivas enligt nedan:

Ledorden är:

- Dialog
- Helhetssyn
- Långsiktighet
- Tydlighet
- Systematiskt kvalitetsarbete

Dessa ledord ska genomsyra arbetet i hela styrprocessen.

Styrmodellen utgår från en uppdragsmodell, som bygger på att visionen konkretiseras i program för kommunens olika verksamheter. Programmen utarbetas av ansvariga nämnder och fastställs av kommunfullmäktige. Utifrån program och de ekonomiska förutsättningarna formulerar ansvarig nämnd uppdrag. Uppdragen ska innehålla konkreta, mätbara och uppföljningsbara mål.

Mottagarna av uppdragen, det vill säga de enheter som ska verkställa uppdragen formulerar en verksamhetsplan som mer detaljerat beskriver innehållet i verksamheten. Varje år lämnas en kvalitetsredovisning till den uppdragsgivande nämnden.

Ett strukturerat och systematiskt kvali-

B Generella fakta och förutsättningar

Kommunens organisation

tetsarbete säkerställer att de beslut som fattas i kommunfullmäktige efterföljs och är en kontroll på att kommunens utbud av tjänster och service motsvaras av medborgarnas behov.

Ett av syftena med styrmodellen är att stärka kommunfullmäktiges roll i den demokratiska beslutsprocessen i kommunen. Det innebär bland annat en allmän kommunalpolitisk debatt i kommunfullmäktige som syftar till att få större aktivitet, insikt och delaktighet i fullmäktige i ett tidigt skede.

Planeringsprocessen i styrmodellen

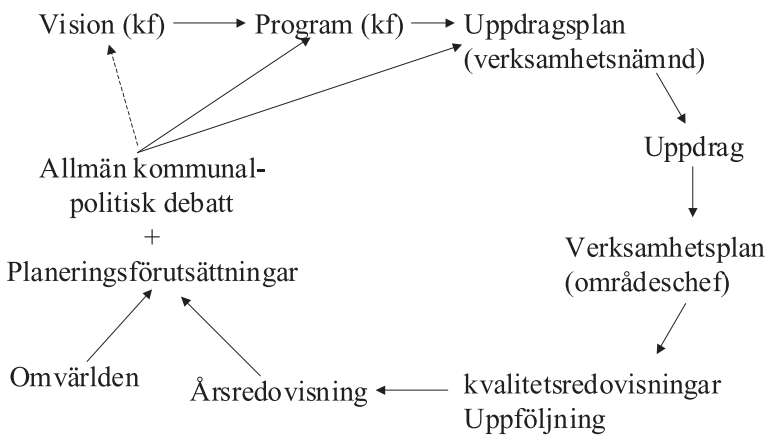

Arbetet med införande av styrmodellen

Den av kommunfullmäktige beslutade styrmodellen har successivt införts under 2003 och 2004. Arbetet har inneburit nya arbetsuppgifter och förändrade arbetssätt och har gått olika fort inom olika områden.

Även om det inte är en ambition i sig att så fort som möjligt göra förändringarna måste de sista delarna falla på plats under 2005.

En uppföljning behöver göras under 2005 för att sprida de goda erfarenheterna och justera de delar som inte fungerat som tänkt. Under 2005 bör vi få processer och dokument som är mer lika inom de olika verksamheterna i kommunen.

LEDORD: DIALOG - HELHETSSYN - LÅNGSIKTIGHET - TYDLIGHET - SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE

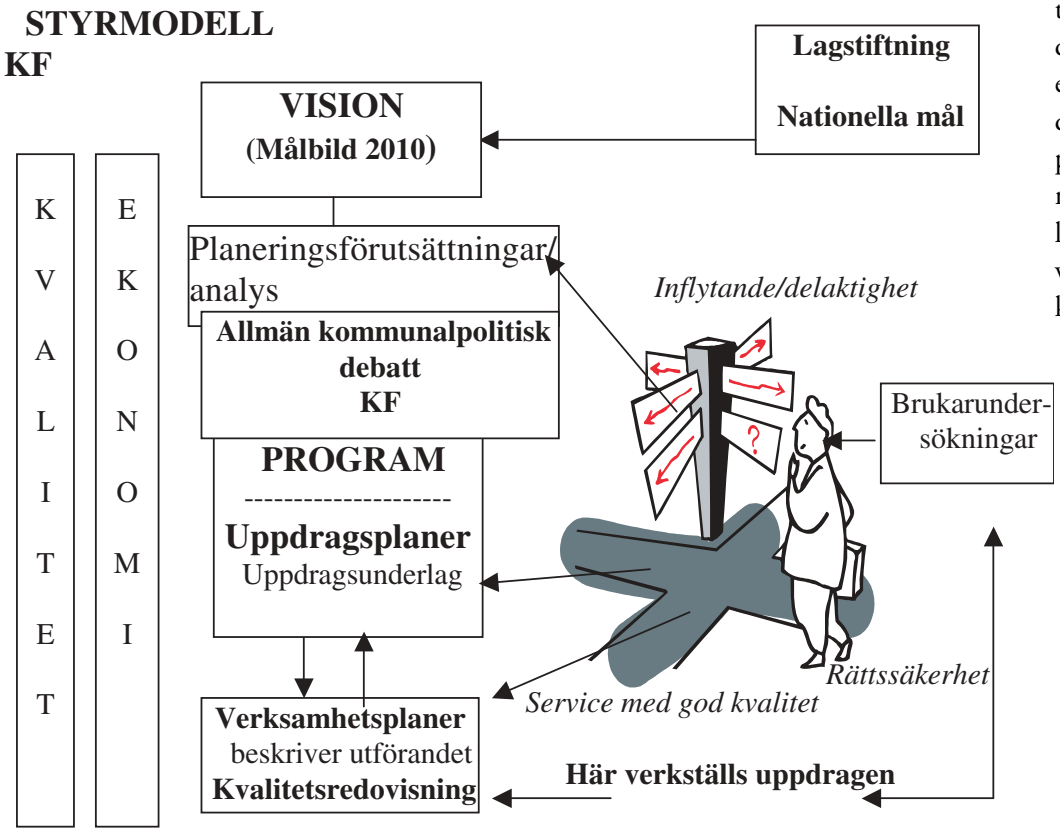

B Generella fakta och förutsättningar

Personal

Antal anställda

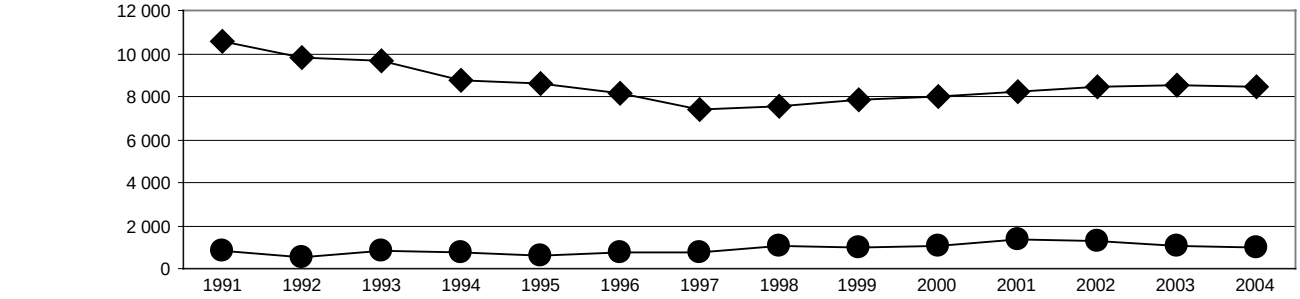

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Tillsvidareställda	10 580	9 818	9 624	8 758	8 638	8 136	7 403	7 525	7 816	8 033	8 212	8 444	8 516	8 449
Visstidsanställda	851	536	797	733	595	755	730	1 063	976	1 038	1 342	1 296	1 090	956

I december 2004 hade Norrköpings kommun 8449 tillsvidareanställda och 956 visstidsanställda. En minskning med 67 tillsvidareanställda och 134 visstidsanställda i jämförelse med 2003.

Av kommunens anställda i december 2004 arbetade, cirka 3800 inom bildning och fritid, 3100 inom vård och omsorg, 800 inom administration och 700 inom teknik (inkl kök).

Andel anställda inom olika verksamhetsområden 2004

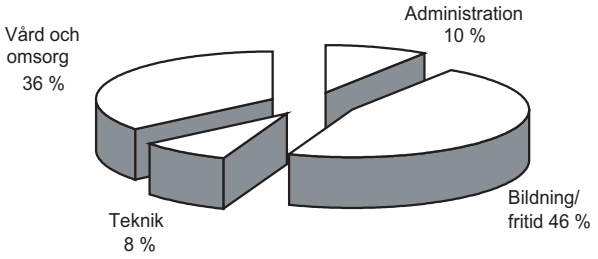

Personalkostnader, mnkr

	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Lönekostnader, inkl arvode	2 050,2	1 988,0	1 958,6	1 805,1	1 662,8	1 614,8
Arbetsgivaravgifter	664,5	645,4	635,7	588,7	543,1	535,3
Personalförsäkringsavgifter	54,2	52,2	30,7	27,2	26,1	20,7
Summa personalkostnad	**2 768,9**	**2 685,6**	**2 625,0**	**2 421,0**	**2 192,2**	**2 170,8**
Utbetalda pensioner	88,4	75,0	84,1	83,8	89,6	93,6
Särskild löneskatt	49,7	44,2	40,2	38,4	36,3	23,3
Pensionsskuldens förändring	22,4	12,1	8,3	-2,2	-15,1	43,0
Individuell del	82,9	75,3	66,9	71,8	54,7	
Summa pensionskostnader	**243,4**	**206,6**	**199,5**	**191,8**	**165,5**	**159,9**

B Generella fakta och förutsättningar

Personal

Könsfördelning

I december månad hade kommunen cirka 7000 kvinnor och cirka 1400 män anställda. Procentuellt har andelen kvinnor ökat något i förhållande till andelen män i jämförelse med 2003.

Kvinnor och män i Norrköpings kommun 2004

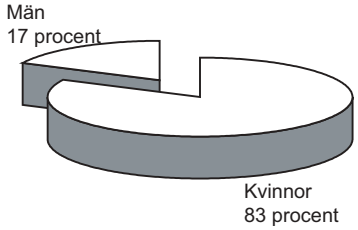

Lägst andel män finns inom vård- och omsorgsverksamheten, även om andelen ökat något, från sju procent år 2003 till nio procent år 2004.

Administration

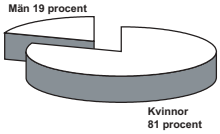

Bildning och fritid

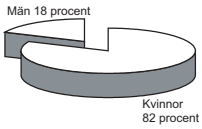

Vård och omsorg

Teknik (inkl kök)

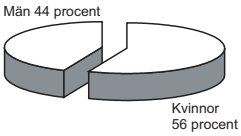

Norrköpings kommun har 19 chefer direkt under politisk ledning. Andelen kvinnor är 26 procent eller fem kvinnor. 2003 var andelen kvinnliga chefer 21 procent.

Chefer direkt under politisk ledning

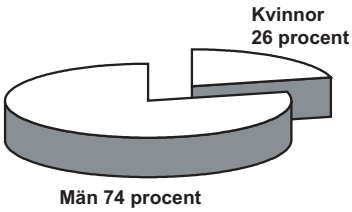

Enhetschefer inom vård och omsorg 2004

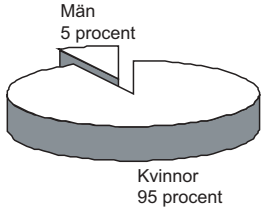

Andelen manliga enhetschefer inom vård- och omsorgsområdet har minskat från 8 till 5 procent. Andelen manliga chefer är mindre än andelen anställda män inom vård- och omsorg totalt sett.

Enhetschefer inom bildning och fritid 2004

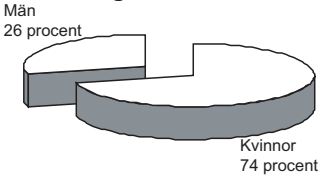

Andelen manliga chefer inom bildnings- och fritidsområdet har minskat något, från 29 procent 2003 till 26 procent 2004. Andelen manliga chefer är större än andelen anställda män inom bildning och fritid totalt sett.

Åldersfördelning

Under 1990-talet har en tydlig förskjutning skett i åldersfördelningen bland kommunens anställda. Sedan 1996 och fortfarande finns den största gruppen anställda, drygt 2500, i åldern 50-59 år.

I den yngsta åldersgruppen, 20-29 år, finns idag cirka 700 anställda, och i den äldsta gruppen 60-65 år finns cirka 800 anställda.

Åldersfördelning 1994-2004

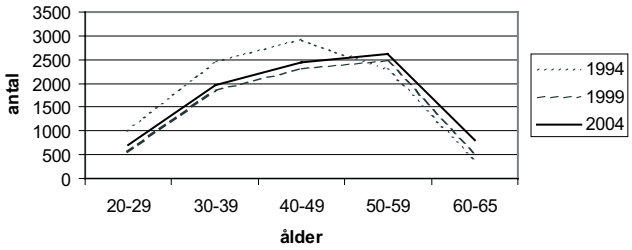

Genomsnittsålder 2004

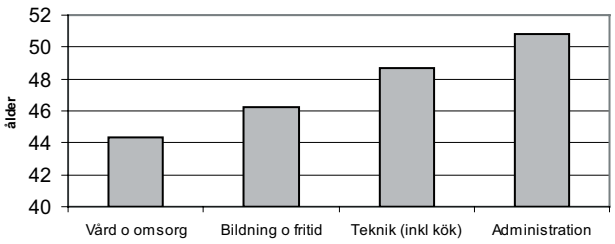

Medelåldern bland kommunens samtliga anställda är 45,8 år, vilket innebär en liten ökning i jämförelse med 2003.

Åldersindelning per verksamhet 2004

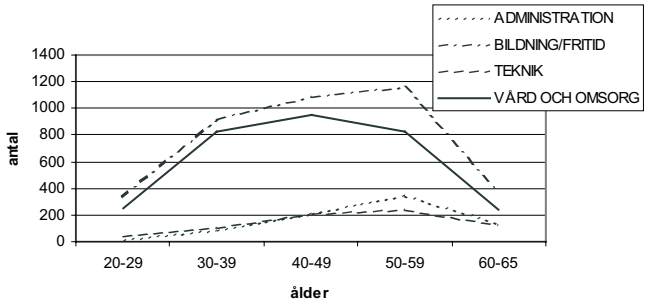

Inom tre av kommunens fyra verksamhetsområden återfinns den största gruppen anställda inom åldersintervallet 50-59 år, medan flertalet anställda inom vård- och omsorgsverksamheten är i åldern 40-49 år.

B Generella fakta och förutsättningar

Personal

Sysselsättningsgrad

I december 2004 arbetade 68 procent av kommunens anställda kvinnor heltid. Det är en ökning från 61 procent i december 2003.

En kraftigt bidragande orsak till denna förbättring är det beslut om önskad sysselsättningsgrad som togs om inom vård- och omsorgskontoret från och med 1 juli 2004. Det har inneburit att den genomsnittliga sysselsättningsgraden inom vård- och omsorgsverksamheten har ökat från cirka 85 procent till cirka 88 procent, och att andelen heltidsanställda kvinnor ökar från 42 procent till 51 procent.

Av de män som är anställda i kommunen arbetar 93 procent heltid.

Sysselsättningsgrad 2004, kvinnor

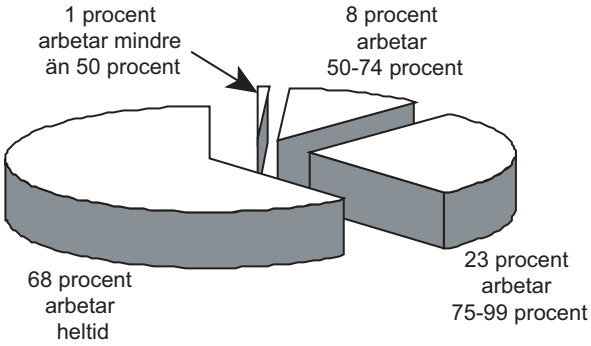

Sjukfrånvaro

Från och med 1 juli 2003 är samtliga arbetsgivare skyldiga enligt lag att redovisa uppgifter om sjukfrånvaron i årsredovisningen. Sjukfrånvaron ska redovisas i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid, för kvinnor och män och i tre åldersgrupper. Av redovisningen ska också framgå långtidssjukfrånvarons omfattning i relation till total sjukfrånvaro. Syftet med förändringen är att hela arbetsmarknaden ska redovisa sjukfrånvaro på samma sätt för att underlätta jämförelse.

Sjukfrånvaro 1 jan – 31 dec 2004

Av kommunens sammanlagda ordinarie arbetstid var sjukfrånvaron 10 procent 2004 (12 procent 2003).

Av kommunens sammanlagda sjukfrånvaro var långtidssjukfrånvaron, det vill säga 60 dagar eller längre, 75 procent 2004 (75 procent 2003).

Av kvinnors sammanlagda ordinarie arbetstid var sjukfrånvaron 11 procent 2004 (13 procent 2003).

Av mäns sammanlagda ordinarie arbetstid var sjukfrånvaron sex procent 2004 (sju procent 2003).

Av sammanlagd ordinarie arbetstid var sjukfrånvaron i åldersgrupperna

	- 29 år	**30 – 49 år**	**50 år -**
2004	5 procent	10 procent	11 procent
2003	7 procent	12 procent	13 procent

Personalomsättning

Personalomsättningen i Norrköpings kommun är generellt sett mycket låg. Under 2004 hade kommunen en personalomsättning på 2,5 procent inklusive pensionsavgångar om ca 1 procent.

Visstidsförordnanden

Vissa chefstjänstemän inom kommunen har tidsbegränsade anställningsavtal, så kallade visstidsförordnanden. Förordnandet berättigar till visstidspension om det inte förlängs. För full visstidspension, som normalt samordnas med inkomst, erfordras förordnande under minst 12 år. För närvarande har två chefstjänstemän i kommunen visstidsförordnande.

B Generella fakta och förutsättningar

Personal

Viktiga händelser under 2004

Personalförsörjning

Personalförsörjningsprojektet påbörjades under 1999 med syfte att skapa en god grund för framtida rekrytering och att göra Norrköpings kommun till en attraktiv arbetsgivare som lockar ungdomar och vuxna till utbildning och arbete i kommunen. Arbetet inom projektet har hittills till största delen omfattat åtgärder inom verksamhetsområdena barn och ungdom respektive vård och omsorg.

Arbetet inom vård- och omsorgsområdet har till stor del utvecklats till ett ungdomsspår, som vänder sig till ungdomar i grundskolan och gymnasiet och som innehåller ett flertal olika delprojekt:

PRAO-verksamheten är en av grundstenarna i det rekryteringsförberedande arbetet. Den professionella PRAO-organisationen har fortsatt som tidigare. Samarbetet med grundskolans studie och yrkesvägledare/yrkesvalslärare har också fortsatt och lett till olika former av uppsökande verksamhet ute på grundskolorna, exempelvis arbetsmarknadsdagar och information i åk 8/9.

Uppföljning visar att allt fler elever väljer att göra PRAO inom kommunens vård och omsorgsverksamhet. Framförallt handlar arbetet om att påverka ungdomarnas attityder till arbetet inom vård och omsorg. Studie och yrkesvägledarna/yrkesvalslärarna anser att denna PRAO-organisation ger eleverna de bästa förutsättningar för en innehållsrik och trygg PRAO.

Liksom inom barn och ungdomsområdet har de goda ambassadörerna, det vill säga, vårdinformatörerna, haft en mycket viktig roll.

Feriearbete i vården är en återkommande aktivitet som syftar till att stimulera gymnasieelever att göra ett yrkesval med inriktning mot vården samt att förändra attityder till vård- och omsorgsarbetet. 131 feriearbetsplatser har ställts till förfogande under sommaren 2004. Ungdomarna arbetar 6 timmar per dag, måndag – fredag under fyra veckor. För tredje året har feriejobbet inletts med en halv dags gemensam introduktion. Viktiga frågor som diskuterats vid introduktionen har till exempel varit yrkesrollen, kompetens, bemötande/förhållningssätt, kommunen som arbetsgivare och sekretess. Under årets introduktionsdagar medverkade enhetschefer från äldreomsorgen och handikappomsorgen.

Sommarkurs för elever i årskurs 8 anordnades för andra gången 2004. Syftet med den två veckor långa kursen var att väcka nyfikenhet för vård och omsorgsarbetet, förändra attityder samt att få en vägledning inför gymnasievalet. Kursen bestod av en veckas teori samt en veckas praktik förlagd ute på en enhet. Under sommarkursen deltog 20 elever från olika grundskolor i Norrköpings kommun.

Inom *verksamhetsområdet barn och ungdom* har det rekryteringsförberedande arbetet till stor del inriktats mot studenter och vuxna.

Under 2004 har arbetet inom barn- och ungdomsområdet bestått av deltagande i två arbetsmarknadsdagar vid universitet och högskolor.

Under våren har kommunen varannan vecka arrangerat dialogdagar med studenter på Campus Norrköping i syfte att tidigt knyta kontakter med blivande lärare. Riktade insatser har gjorts mot blivande förskollärare och fritidspedagoger i form av biokvällar som arrangerats i samarbete med Linköpings kommun.

Lärarambassadörerna har ansvarat för arbetsmarknadsdagen vid Karlstads universitet. De har kunnat förmedla hur det är att arbeta som lärare i Norrköpings kommun.

För att stödja chefer inom förskola, skola och handikappomsorg i rekryteringsarbetet har en funktionsbrevlåda använts. Där kan sökande via e-post skicka in en allmän intresseanmälan och få kontakt med rekryterande chefer.

Sedan ett par år tillbaka har kommunen en vikariebank som innehåller intresserade vikarier till skola och förskola. I vikariebanken finns ett par hundra anmälda vikarier, som chefer i behov av vikarier kan kontakta. En stor del av vikarierna är studenter, men det finns till exempel också en grupp behöriga lärare som är disponibla för vikariat.

Norrköpings kommun samarbetar även med andra kommuner som också jobbar med rekryteringsförbe-

Personal

redande åtgärder, exempelvis Linköping och ett antal andra kommuner i södra Sverige.

Kommungemensam introduktion

Den första gemensamma introduktionsdagen för samtliga nyanställda i kommunen ägde rum i oktober 2004. De nyanställda, ett 50-tal, informerades om kommunens uppdrag och organisation, arbetsgivarens grundläggande värderingar och kommunens fokus på hälsofrågor.

Chefsförsörjning

Under 2004 har personalkontoret tagit fram grunderna för ett kommungemensamt chefsförsörjningsprogram som omfattar chefsförsörjningsprocessens alla olika delar, det vill säga attrahera, rekrytera, introducera, stödja, utveckla och avveckla.

Under hösten diskuterades kommunens chefsförsörjning med samtliga chefer i kommunen i ett 25-tal fokusgrupper, och de synpunkter som framkom har tagits med i arbetet med chefsförsörjningsprogrammet.

En gemensam chefsdag för samtliga chefer i kommunen genomfördes i oktober i Värmekyrkan. Vid årets chefsdag redovisade företrädare för HB Moral Space sin syn på hur man kan utforma en organisation så att medarbetarna mår bättre. De kallade sin modell KRAM.

Samarbetet med Linköpings kommun har utvecklats ytterligare när det gäller chefsförsörjningsfrågor. Norrköping har platser i Linköpings kommun ledarutvecklingsprogram och ett gemensamt program för medarbetarutveckling har planerats inför 2005.

Chefsstöd

Under 2004 har personalkontoret fortsatt utveckla stödet till chefer i arbetsgivarrollen, både i frågor som rör hälsa och ohälsa, rehabilitering och andra frågor.

Under året har ett antal återkommande chefsutbildning inom personalområdet startats. Samtliga utbildningar inom personalkontorets basutbud finns i ett rullande årskalendarium på intranätet för kommunens chefer att anmäla sig till.

Lönebildning

Löneöversynsförhandlingar 2004 har skett med samtliga personalorganisationer. Löneöversyn för medlemmar i åtta personalorganisationer har skett enligt den så kallade medarbetarsamtalsmodellen, det vill säga chefen sätter lön efter samtal med medarbetarna. Denna modell har också tillämpats för en del av medlemmarna i tre av personalorganisationerna.

Årets löneöversyn var till största delen klar redan före semesterperioden, vilket innebar att hösten kunde ägnas åt arbetet med att fortsätta utveckla lönebildningsprocessen i kommunen i dialog med personalorganisationerna.

Under hösten har lönekartläggning enligt kraven i jämställdhetslagen genomförts och en handlingsplan för att rätta till osakliga löneskillnader har påbörjats.

Medarbetarsamtalsutbildning

Under 2004 har samtliga chefer inom vård- och omsorgskontoret, socialkontoret och teknik- och serviceenheterna genomgått utbildning i metod och förhållningssätt i medarbetarsamtalet.

Kampen för hälsan

Kommunens arbete med att öka närvaron och minska sjukfrånvaron bland de anställda har gett resultat.

Bland de särskilda aktiviteter som kommunen fokuserat på för att minska sjukfrånvaron kan särskilt nämnas:

Projekt TIKO (tidig kontakt)

TIKO har inneburit att den sjukanmälde snabbt fått kontakt med företagshälsovården och därigenom också kunnat få snabb medicinsk hjälp. Syftet var att därigenom korta sjukskrivningens längd.

Utvärdering av projektet har visat att deltagarna har uppskattat den tidiga kontakten med sin chef, och

Nyckeltal för heltids- och deltidssjukfrånvaron i december månad resp år

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Anställda som varit sjuka i december, procent	
	2004	2003	2004	2003
1-14 dagar	0,47	0,52	14,43	14,80
15-60 dagar	0,46	0,47	2,03	2,22
61- dagar	3,48	3,46	11,35	11,31

Personal

att få snabb hjälp via företagshälsovården, men att sjukskrivningsperioderna inte förkortats. Projektet kommer därför att avslutas vid halvårsskiftet 2005, men de goda erfarenheterna av arbetssättet i TIKO kommer att tillvaratas i verksamheten.

Projekt ReKom (rehabilitering i kommunen)

ReKom pågår under tiden 1 jan 2004 – 31 dec 2005 och syftar till att utveckla den arbetslivsinriktade rehabiliteringen i kommunen. Projektets övergripande mål är att förhindra omotiverat långvarig rehabiliteringsprocess samt att minska sjukskrivningarnas längd.

Projektet utvärderas kontinuerligt av SKILL och hittills är resultatet mycket positivt.

Samarbete med Landstinget i Östergötland

Under hösten 2004 påbörjade kommunen ett samarbete med vårdcentralerna runt de patienter som har kommunen som arbetsgivare. En rehabiliteringskonsult från kommunen deltar i de resursteam som vårdcentralen samlar runt patienten/den kommunanställde för att snabbast möjligt komma igång med den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.

Riktlinjer för rehabilitering

Under 2004 har nya riktlinjer för kommunens arbete med den arbetslivsinriktade rehabiliteringen utarbetats. De nya riktlinjerna tydliggör att den arbetslivsinriktade rehabiliteringen syftar till återgång till det egna yrket samt beskriver de alternativ som finns om återgång till det egna yrket inte är möjligt.

Kommunen har också tagit fram en folder som beskriver hur kommunens arbetslivsinriktade rehabilitering går till, vilket ansvar de olika aktörerna har etc. Syftet med foldern är att vara en vägledning för den anställde som blivit sjuk.

Gemensam upphandling av företagshälsovård

Under 2004 avsåg kommunen att upphandla företagshälsovård för den del av kommunen som inte omfattades av upphandlingen 2002. Upphandling påbörjades under våren 2004, men avbröts under hösten då några anbudsgivare missuppfattat vissa förutsättningar.

Upphandlingen kommer att fullföljas under våren 2005.

Mångfald

Under hösten har en ny reviderad mångfaldsplan tagit form. Arbetet med den nya planen har bedrivits brett med medverkan från kommunens politiker, representanter från invandrarföreningar och fackliga företrädare.

Beslut om planen kommer att tas under februari 2005.

Framtiden

Från och med 2002 har samtliga anställda möjlighet att välja vid vilken ålder man vill avgå med ålderspension, som tidigast vid 61 år och som senast vid 67 år. Detta innebär svårigheter att bedöma pensionsavgångarna under de närmaste åren. Diagrammet visar förväntade pensionsavgångar med utgångspunkten 65 år som tidpunkt för ålderspension.

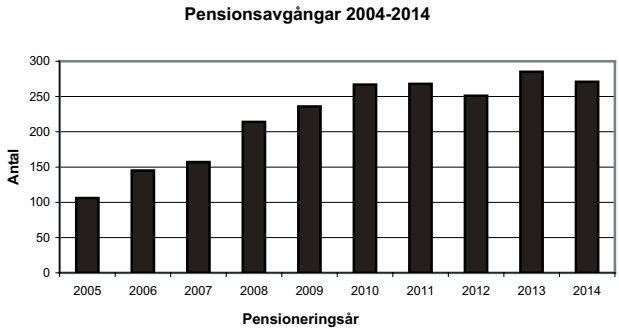

Omsorg

I december 2003 fastställde vård- och omsorgsnämnden den uppdragsplan, som har varit styrande för verksamheten under 2004. Enligt denna skulle nämndens samtliga verksamheter på ett kostnadseffektivt sätt kunna kombinera god kvalitet med absolut lägsta kostnad och därmed vara konkurrenskraftiga i förhållande till privata utförare.

Verksamheten skulle även kombinera ett maximalt utnyttjande av befintliga resurser med möjligheten för varje enskild person att utifrån ett helhetsperspektiv på sina behov kunna få individuellt anpassade insatser. Dessutom ville nämnden att verksamheten skulle ses som en helhet med ett brett utbud av aktiviteter, som ska användas på ett flexibelt sätt ur den enskildes perspektiv.

Speciellt *prioriterade områden* under 2004 har varit utveckling inom verksamhetsområdet hemtjänst och personlig assistans, verkställighet av önskad sysselsättningsgrad samt arbetet mot ohälsa bland vård- och omsorgspersonal. Från den 1 juli är erbjudandet om önskad sysselsättningsgrad genomfört inom större delen av vård- och omsorgskontorets verksamheter.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen finns inte enbart personer över 65 år utan även personer i andra åldrar som har insatser enligt socialtjänstlagen. Under 2004 var 12 procent av de personer som hade bistånd genom hemtjänst under 65 år. Tendensen är också att denna andel ökar.

Antalet personer med *hemtjänst* har ökat mellan åren i de flesta åldersgrupper, men framförallt i åldrarna över 79 år, vilket är en ålder då behov av hemtjänst normalt debuterar.

Det är framförallt inom de lägre insatsnivåerna antalet personer med hemtjänst ökat. Även detta tyder på att ökningen framförallt kan förklaras med att många äldre har tillkommit som nya hemtjänsttagare under 2004.

I de högre insatsnivåerna, över 50 timmar per månad, förklaras ökningen främst med att personer som redan har hemtjänst har fått ett ökat behov under året.

Större delen av det minskade antalet personer inom SÄBO beror på tillfälligt minskat antal platser på grund av *om- och nybyggnation*. Ombyggnationerna är föranledda av att Arbetsmiljöverket vid tillsyn gjort gällande att den fysiska arbetsmiljön innebär risker för personalens hälsa. Vid ett äldreboende beslutade verket om vitesföreläggande i det fall boendet inte byggdes om.

Enligt den antagna *säboplanen* skall äldreomsorgen år 2010 ha en god standard för kvalificerad vård och omsorg utifrån de boendes behov och en god arbetsmiljö. Planen för särskilt boende för äldre innefattar både ombyggnad av äldre enheter och nybyggnader.

Under året har utvecklingen av *GIS-baserat* stöd för verksamhetsplanering och information, intensifierats. Befolkningsprognoser för äldre kan tas fram för varje stadsdel vilket stödjer planering för framtiden, som grund för anpassning av verksamhetens utbud och områdenas geografiska ansvarsområden.

För att erbjuda personer i eget boende högre matkvalitet projektanställdes en projektledare med logistikkunskaper under november och december.

Ansvaret för den tvåspråkiga hemtjänsten togs under året över av den kommunalt drivna hemtjänsten. Tidigare låg ansvaret hos en extern utförare.

I samverkan med Linköpings universitet prövas ett helt nya system för schemaläggning inom några boendeenheter.

Handikappomsorg

Antalet funktionshindrade personer med behov av stöd och insatser har sedan 1995, då kommunerna över-

Nyckeltal	2004	2003	2002
Handikappomsorg			
Antal personer i LSS-boende (oktober)	371	334	341
Antal personer med daglig verksamhet LSS (oktober)	378	323	351
Antal personer med personlig assistans LSS (oktober)	65	74	73
Antal personer med personlig assistans LASS (oktober)	164	148	135
Äldreomsorg			
Antal person med hemtjänst (oktober)	2 605	2 296	2 372
Beviljade hemtjänsttimmar (oktober)	115 000	104 228	100 821
Utförda timmar helår	1 380 600	1 245 310	1 252 413
Utförda timmar anhörigvård	26 400	33 557	44 413
Personer med beslut *särskilt boende* (otober)	1 157	1 222	1 407

Omsorg

tog ansvaret för de funktionshindrade, *ökat med drygt 90 procent* och uppgår den 31 december 2004 till 1454 personer. Ökningen omfattar såväl barn, ungdomar som vuxna. Nettovolymökningen mellan 2003 och 2004 uppgår till 4,7 procent vilket innebär 65 personer, varav hälften är barn och ungdomar under 20 år. De nytillkomna barn, som fick insatser under 2004, har mycket svåra flerfunktionshinder och är i behov av stöd och insatser dygnet runt. De ungdomar som har tillkommit under 2004 är ungdomar med neuropsykiatrisk diagnos, såsom autism, Aspergers syndrom samt ungdomar som inte har fått sin diagnos förrän de har blivit tonåringar.

Psykiskt funktionshindrades behov av särskilda boendeformer har under 2004 ökat, medan däremot behovet av rehabiliteringsstöd/boendestöd är relativt konstant i förhållande till föregående år. Under 2004 har antalet korttidshemsplatser utökats. Utökningen beror dels på det ökade behovet av avlösning, som föräldrar med funktionshindrade barn har. Dels för att möta behovet av specialisering som behövs för att kvalitativt kunna möta de specifika behov som barn och ungdomar med olika funktionshinder har. Antalet *korttidsvistelser* i form av utflykter och läger har utökats. Beslut om korttidsvistelser i utflyktsform har förändrats från tidigare tre tillfällen per år och ungdom till närmare en helg per månad.

Den fortsatta utbyggnaden av bostäder med särskild service har möjliggjort för funktionshindrade personer som är äldre än 25 år att kunna flytta hemifrån till en egen lägenhet i en gruppbostad. Flyttningen har dels inneburit, att de funktionshindrade har kunnat skapa sig ett eget vuxenliv samtidigt som föräldrarna har avlastats ett omvårdnadsansvar.

ALF-projektet (arbete - lärande - fritid) avslutades vid årsskiftet. Projektets uppgift har varit att utveckla arbetsmetoder för att funktionshindrade ungdomar i åldern 20 - 30 år både ska få prova och klara av individuella placeringar inom den öppna arbetsmarknaden kombinerat med fritidsaktivteter, allt för att undvika social isolering. Projektet startade 2002 och under projekttiden har totalt 35 ungdomar deltagit. Projektet har rönt stor uppmärksamhet bland annat inom näringsdepartementet. De positiva erfarenheterna från projektet kommer även att utgöra en viktig faktor i förändringsarbetet inom den dagliga verksamheten.

Fila-projektet, har haft som uppgift att sprida information om funktionshinder i skolor och på arbetsplatser. Projektet som även var en mötesplats för personer med Aspergers syndrom, avslutades under 2004. För informationen har nio funktionshindrade ungdomar svarat. Gensvaret på ungdomarnas information har varit oerhört positivt, varför ungdomarna enligt ett avtal mellan vård- och omsorgsnämnden, barn- och ungdomsnämnden och Föreningen Autism kommer att fortsätta ge information till skolor och arbetsplatser.

Volymökningen inom handikappomsorgen uppvisar ingen stagnation. Nya grupper av funktionshindrade tillkommer. Grupper med andra behov, vilket ställer stora krav på flexibilitet och förändring av nuvarande verksamheter.

Försörjningsstöd

Under senare delen av året startades på försörjningsstödskontorets (FÖK) eget initiativ en genomgripande översyn av hela verksamheten och organisationen. Översynen kommer att utmynna i en *ny, målgruppsinriktad organisation* med väsentligt effektivare utnyttjande av FÖK:s samlade kompetens. Översynen kommer dessutom att utmynna i ett tydligare och mer renodlat politiskt uppdrag till FÖK, som bland annat innebär att motverka den ökande tillströmningen av nya, arbetslösa sökande.

En allt mer komplex samhällsutveckling, där konjunkturen utvecklas gynnsamt till följd av produktivitetsförbättringar, men där behovet av även välutbildad arbetskraft stagnerar eller minskar riskerar att resultera i utanförskap för ett ökat antal grupper. Osäkra förutsättningar för unga och invandrare att etablera sig i samhället och ta del i förvärvslivet inger oro.

Många sjuka med rehabiliteringsbehov kan inte erbjudas erforderligt individuellt stöd. Försörjningsstödet kan riskera att förvandlas till en permanent arbetslöshets- och sjukförsäkring för allt fler som ställs utanför de normala trygghetssystemen. FÖK är en av ett antal olika aktörer som behöver samverka ännu mer integrerat för att en större del av befolkningen skall kunna leva ett självständigt liv med egen försörjning.

Omsorg

Individ- och familjeomsorg

Socialnämnden i Norrköpings kommun redovisar för 2004 ett överskott. Det är ett *trendbrott* för socialnämnden som i stort sett visat underskott sedan början av1990-talet.

Trendbrottet har kunnat uppnås genom ett *förändrat arbetssätt* där vård- och behandlingsinsatser, genom den egna personalen, tidigt har satts in lokalt på hemmaplan. Därigenom har färre kostsamma institutionsplatser för barn och vuxna behövts.

Ur många aspekter är det ett viktigt mål som nu har uppnåtts, inte bara för kommunens ekonomi utan också för alla som är verksamma inom socialnämnden och socialkontoret. Underskotten har varit en tung börda för ansvariga politiker, chefer och för alla medarbetare.

Det övergripande målet i uppdragsplanen för 2004 var ekonomisk balans med bibehållen kvalitet. Detta skulle uppnås genom ett effektivt utnyttjande av nämndens egna resurser. Grundtankarna har varit att socialkontoret med hjälp av klienternas egna resurser, personalens yrkeskompetens och i samverkan med skola och övriga samhällsaktörer, så långt som möjligt, ska ge stöd till kommuninnevånare i deras hemmiljö.

Förutsättningen var att förankra begreppet ***ett*** socialkontor. Detta för att riva murar mellan olika enheter och för att flexibilitet utnyttja gemensamma resurser och samtidigt stimulera fram nya lösningar. Ett gemensamt chefsforum har skapats där gränsöverskridande och aktuella verksamhets- och utvecklingsfrågor diskuteras. Detta ha gjort att kunskapen hos deltagarna ökat kring socialkontorets olika kompetenser. Kreativitet och nytänkande har kunnat uppmuntras och nya lösningar genererats.

Skolan är socialkontorets viktigaste samarbetspartner. I *samverkan* med skolans personal, genom föräldrastöd och samarbete med barnavårdscentraler och förskola kan placeringar undvikas. Flera av socialkontoren är delaktiga i de familjecentraler, som successivt skapas. Gruppverksamheter riktade mot föräldrar, barn och tonåringar, fältarbete och lägerverksamhet förekommer frekvent.

Bruket av *alkohol och narkotika* är vanliga orsaker bakom social utslagning och störda familjerelationer. Under året har satsningar gjorts på att öka kunskaperna hos personalen och att utveckla samverkan med polis och restaurangägare, för att söka minska tillgång och användning av droger.

Lokala socialkontor tar kontakt med ungdomar 15-25 år som anmälts för ringa narkotikabrott. En ny inriktning mot dess ungdomar med missbruksproblem och ibland även inslag av kriminalitet har startats med lägenhetsboende, skola, skapande verksamhet, fritidsstöd samt behandlingsprogram och samtal.

Dessutom har socialtjänsten genom god samverkan med fastighetsägare utvecklat stödboenden och minskat *hemlösheten*. Under mätperioden 2004 var antalet öppet hemlösa 19 personer. Det är en minskning med 30 procent jämfört med 2002 när Norrköpings kommun hade 27 öppet hemlösa personer.

Antalet öppet hemlösa är nu det lägsta under hela 2000-talet. Det är resultatet av ett målmedvetet arbete. Norrköpings kommun har en *bostadssamordnare* som på uppdrag av socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, vård- och omsorgsnämnden samt arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden knyter kontakter med fastighetsägarna.

Socialtjänsten har också intensifierat sitt arbete med gruppen hemlösa, vilka enligt socialstyrelsens definition är de som saknar egen eller hyrd bostad och heller inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande. I Norrköping finns 335 som faller inom definitionens ram.

Jämfört med föregående års mätning är det en större andel hemlösa som har sitt boende ordnat genom någon form av insats från socialtjänsten. 175 personer får någon form av stöd jämfört med 156 personer föregående.

En kraftfull satsning har gjorts under året för att utveckla den *öppna vården* och fler klienter har tagits emot. En *strukturerad intervjumetodik* används såväl inom vuxenvården som inom några av socialkontoren. Metoden, som är databaserad, ger kunskap om vad klienten har för egna förutsättningar och vilket stöd individen behöver. På sikt kommer metoden även att ge värdefull statistik på individ- och gruppnivå.

Utbildning

Förskola - Grundskola

Kvalitetsarbetet inom utbildningsområdet behöver förbättras, vilket såväl nationella som kommunala mål kräver. Tidigare kvalitetsredovisningar har mer bestått av verksamhetsbeskrivningar och mindre av analys och förslag till åtgärder och utvecklingsarbete. Från och med 2003 års kvalitetsredovisning läggs större fokus på analysdelen medan den beskrivande delen tonas ned. Under 2004 har arbete med återkoppling på kvalitetsredovisningarna till enheterna också påbörjats.

Behovet av *förskoleplatser* fortsatte att öka under 2004. En planering för utökning av antalet platser gjordes därför med uppdrag att utnyttja befintliga lokaler så långt som möjligt, bland annat genom att nyttja skollokaler till förskola när elevantalet i grundskolan minskar. Möjligheten att återta förskolelokaler som rymmer annan verksamhet har också undersökts.

Utvecklingen av *familjecentraler* och samarbetet mellan öppna förskolan, socialtjänsten och landstingets mödra- och barnhälsovård fortsätter. Öppna förskolan i Navestad flyttade in i lokaler som ligger i anslutning till barnhälsovården. Ytterligare två enheter har långt framskridna planer på samlokalisering med barnhälsovården.

Under 2004 gjordes för första gången en kommunövergripande kartläggning av *elevernas läsförmåga* vid slutet av årskurs 2. Kartläggningen visar att 16 procent av eleverna som börjar årskurs 3 är i behov av stöd för sin fortsatta läsutveckling. Eftersom liknande kartläggning inte gjorts tidigare kan jämförelser inte göras. För att fler elever ska nå målen i svenska i årskurs 5 finns behov att diskutera vilka åtgärder som ska sättas in.

Skolor med årskurs 5 har under året genomfört och redovisat resultat på de *nationella proven* i svenska, matematik och engelska läsåret 2003/2004. 90 procent av eleverna har nått målen i svenska, 86 procent i matematik och 87 procent i engelska.

Av de elever som lämnade grundskolans årskurs 9 våren 2004 var 88 procent (86 procent föregående år) behöriga till gymnasieskolan, det vill säga hade minst betyget ”Godkänd” i ämnena svenska, matematik och engelska.

Sommarskola organiserades under 2004 av utbildningskontoret för elever som avslutat årskurs 9 i grundskolan utan fullständiga betyg. I sommarskolan, förlagd till Djäkneparksskolan deltog 50 elever för att kompletterade sina kunskaper i matematik, svenska och engelska. Genom sommarskolan kunde 47 elever uppnå behörighet till nationellt program i gymnasieskolan.

Under året har arbete med att säkra en likvärdig bedömning av kunskaper och betygssättning i grund- och gymnasieskolan inletts. Rektorer i 7-9 skolor och gymnasiet driver detta arbete tillsammans med personalen, vilket har uppmärksammats av Skolverket.

Modersmålet har stor betydelse för de flerspråkiga barnens och ungdomarnas utveckling. Därför ska *modersmålsundervisningen* och studiestödet utvecklas inom förskolan och grundskolan. Arbetet med att organisera modersmålsstödet på ett nytt, effektivare sätt påbörjades under året.

Under året beslutades om ny organisation för *elevhälsa* med start 1 februari 2005. En viktig utgångspunkt har varit att forma en organisation som ska svara mot ökade krav på skolan att möta alla barns behov av stöd och stimulans i sin utveckling. Avsikten är att åstadkomma kvalificerade stödinsatser i närmiljön för de barn och ungdomar som har de allra största behoven av samhällets stöd. Detta för att trygga deras uppväxtmiljö och därmed deras personliga och kunskapsmässiga utveckling samt att motverka placeringar och andra särlösningar. Modellen stämmer också bättre överens med kommunens nya organisation där ansvar och befogenheter för verksamhet decentraliserats till områdeschef och rektor.

Arbetsmiljöinspektionen har under 2004 genomfört inspektion på samtliga skolor med årskurserna 7-9 för att granska skolornas förebyggande arbete och åtgärder i samband med hot, våld och mobbing. Inspektörerna var nöjda med skolornas arbete. Endast i ett par fall ledde besöken till ett inspektionsmeddelande med krav på åtgärder.

Antalet *anmälningar till Skolverket* om brister i verksamheten är fortfarande på en låg nivå. Vid skolverkets uppföljning under 2004 av tidigare beslut där kommunen fått kritik, har verket i samtliga fall konstaterat att kommunen vidtagit nödvändiga åtgärder både på verksamhetsnivå och övergripande nivå.

Utbildning

Antal barn i förskola och skolbarnomsorg	2004	2003
Antal barn i förskoleverksamhet	5 760	5 690
Varav barn i kommunal förskola	4 895	4 821
Varav barn i enskild förskola	561	544
Varav barn i familjedaghem	290	325
Varav barn till föräldralediga	439	399
Varav barn till arbetssökande	818	678
Antal barn i skolbarnsomsorg 6-12 år	4 347	4 619
Varav kommunalt fritidshem	3 826	4 116
Varav enskilt fritidshem	212	211
10-12 årsverksamhet	231	292

Den enskilda förskoleverksamheten i Norrköping utgör cirka tio procent av förskoleverksamheten i Norrköping. Källa: Extens

För att åstadkomma en inkluderande skola – *en skola för alla* – har enheterna ett uppdrag att öka samverkan mellan grundskolan och särskolan. För att åstadkomma en inkluderande skola – en skola för alla - ska samverkan mellan grundskolan och särskolan öka. Träningsskolan har upphört att vara en egen enhet och ingår nu i olika grundskoleenheter. Nya särskolegrupper har börjat på Mattuesskolan och vid Silverringens skola. De rektorer som inte har haft särskola tidigare har under året ökat sin kunskap om särskolan och utvecklingsstörning.

Kommunen deltar i projektet *Attraktiv skola* för att rekryteringen av kompetenta lärare. Syftet med projektet är att stärka kvaliteten i skolan och göra läraryrket mer attraktivt. Arbetet fokuseras på att utveckla arbets- och ledningsorganisationen, utveckling i yrket - karriärtjänster, introduktionen av nyanställda lärare samt arbetsmiljön. Ett tiotal karriärtjänster har inrättats och ett samarbete med Linköpings universitet och Campus Norrköping inletts för utveckling av den verksamhetsförlagda utbildningen.

För andra gången genomfördes en enkätundersökning angående arbetsbelastningen bland chefer/rektorer samt lärare i kommunens förskolor och skolor. Resultatet visar på en positiv förändring jämfört med undersökningen 2002.

Utbildningen *Lärande förskolan* 5 poäng fortsatte under 2004. Totalt har cirka 150 av förskolans personal genomfört utbildningen där målgruppen är personal som avslutat sin utbildning före 1992. Studier varvas med det ordinarie arbetet. Norrköping deltar även detta år tillsammans med övriga kommuner i Östergötland och specialpedagogiska Institutet i ett kompetensutvecklingsprojekt för elevassistenter. Syftet är att stärka deras yrkesroll.

Elevantalet i Norrköpings kommun har *minskat* de senaste åren i åldrarna 6-11 år med cirka 900, vilket motsvarar 18 procent av hela åldersgruppen. Under de kommande åren minskar det totala elevantalet i åldrarna 6-15 år ytterligare, enligt prognos med cirka 2000 elever under en femårsperiod. Åldersgruppen 11-13 år är den grupp som fram till år 2008 minskar mest med cirka 900 elever.

Norrköpings kommun har mot bakgrund av detta hösten 2002 påbörjat ett arbete med att omstruktu-

Antal elever i förskoleklasser och grundskolor

	F-klass	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total 2004	Total 2003
Kommunala skolor												
Totalt kommunala skolor	1220	1250	1282	1397	1498	1574	1456	1485	1599	1491	14252	14 545
Fristående skolor												
An Noor friskola	5	7	11	3	5	3	7	0	0	0	41	47
Kunskapsskolan Strömmen	0	0	0	0	0	0	97	103	120	99	419	423
Kvarsebo friskola	1	4	3	6	2	4	2	0	0	0	22	0
Larssons skola	13	14	18	21	23	34	48	69	57	45	342	272
Rudolf Steinerskolan	0	22	21	22	25	24	29	28	27	27	225	243
Simonstorps friskola	4	4	4	5	1	0	0	0	0	0	18	0
Vindruvan - Norrköpings Kristna Skola	9	8	14	18	11	15	8	18	18	13	132	125
Totalt fristående skolor	32	59	71	75	67	80	191	218	222	184	1 199	1 110
Totalt kommunala och fristående skolor	**1 252**	**1 309**	**1 353**	**1 472**	**1 565**	**1 654**	**1 647**	**1 703**	**1 821**	**1 675**	**15 451**	**15 655**

Källa: Extens 2004-10-15 resp 2003-10-15

Utbildning

rera kommunens skolorganisation samt anpassa verksamheten till det minskande antalet elever och de minskade ekonomiska förutsättningarna.

Personaltätheten i förskolan är oförändrad i jämförelse med 2003. Antalet barn per årsarbetare var den 15 oktober 2004 5,9 barn per årsarbetare. Personaltätheten har ökat under de senaste åren, men Norrköping ligger fortfarande under snittet i förhållande till jämförbara kommuner.

Personaltätheten i grundskolan har med hjälp av statsbidraget till personalförstärkningar och den egna kommunala satsningen ökat från 7,2 personal per 100 elever i grundskolan år 2000 till 7,9 hösten 2004. En ökning som överstiger skolplanens målsättning där målet var 7,6 personal år 2003. Andelen icke behöriga lärare har minskat jämfört med 2003 men är ändå något högre än genomsnittet för jämförbara kommuner.

Fritidsverksamheten måste vidgas för att nå nya grupper och hitta nya platser för sina insatser i syfte att leda och stimulera ungdomarna på vägen till vuxna ansvarstagande individer. Föreningslivet når idag inte den ungdomsgrupp som finns på fritidsgårdarna. Det är ofta höga avgifter och den schemalagda verksamheten som hindrar ett deltagande och som bidrar till att skapa segregation. Unga behöver platser där de kan mötas utan krav på prestation och aktivitet. Behovet av vuxna förebilder som kan diskutera livsfrågor och arbeta främjande med ungdomarna är också betydelsefullt.

Gymnasieskolan

Under 2004 har den kommunala gymnasieskolan omstrukturerats från sju till fyra enheter.

En ny fristående gymnasieskola, ”*Film- och musikgymnasiet*” med lokaler hos Studiefrämjandet på Kungsgatan, påbörjade sin verksamhet hösten 2004. Fullt utbyggt kommer ”Film- och musikgymnasiet” att ha cirka 90 elever. I Norrköping fanns 2004 därmed sju fristående gymnasieskolor med sammantaget cirka 1 180 platser. Det innebär att var fjärde gymnasieelev studerar i en annan skola än Norrköpings kommuns gymnasieskolor. Tendensen att elever i större utsträckning söker gymnasieutbildning utanför kommunens gymnasieskolor har dock brutits under 2004.

Från och med läsåret 2004/05 tillämpas *”Fritt sök med närhetsprincip”* för hela Östergötlands län. Det innebär att elever i mån av plats får studera i någon av de andra kommunerna. Ett hundratal elever har under 2004 utnyttjat denna möjlighet inom länet.

Det gemensamma *webb-baserade intagningssystemet*, som köpts in till Östergötland utnyttjades för första gången vid intagning till läsåret 2004/05. Ungefär 95 procent av grundskoleeleverna sökte gymnasieutbildning via webben, en mycket hög siffra.

Verksamheten håller en fortsatt *hög kvalitet*. Gymnasieeleverna är lika nöjda med sin skola som tidigare, vilket framgår av elevenkäten för år 2. Höga värden får även områdena Jämställdhet, Individuella valet och Psykosocial miljö. Värdena för Läromedel och utrustning samt Undervisning har dock sjunkit något jämfört med tidigare mätningar.

Andelen elever med grundläggande *behörighet till högskolan* ligger nu på 92 procent (88 procent föregående år) och andelen som påbörjar högskolestudier inom tre år uppgår till 44 procent (42 procent föregående år). Andelen elever som genomför sina studier inom fyra år hamnar på 72 procent (66 procent föregående år). Den genomsnittliga betygspoängen för norrköpingseleverna har åter ökat och ligger nu i paritet med referensgruppen ”Större städer”.

Inom *särvux* pågår arbete med flera projekt för att ge fler elever möjlighet till undervisning och för större utbud av kurser utifrån elevernas behov. Målsättningen är att alla elever som önskar ska få undervisning och att undervisningstiden per elev ska öka. Den genomsnittliga tiden är nu 2,4 timmar per vecka, något lägre än riksgenomsnittet.

Inom särvux har planering med att ge personer, som gått ut gymnasiesärskolan, en 2-årig yrkesutbildning inom området social service fortsatt. Den första gruppen börjar vårterminen 2005. Utbildningen ska leda till arbete eller sysselsättning inom hemtjänsten och är ett samarbete med vård- och omsorgskontoret.

Gymnasienämnden har tillsatt en särskild politisk ledningsgrupp som arbetar med att förbereda gymnasieskolan för de av riksdagen beslutade reformerna. Ett nytt individuellt program ser dagens ljus från och med läsåret 2006/07, dessutom ska en utveckling av de yrkesförberedande programmen och framtagandet av en ny lärlingsutbildning ske.

Den *elevökning* som väntas åren fram till 2009 kräver noggrann planering och framförhållning. År 2009

Utbildning

beräknas drygt 800 fler elever gå i gymnasieskolan jämfört med 2004. Samtidigt kommer antalet pensionsavgångar att öka kraftigt de närmaste åren både bland lärare och skolledare. Flera projekt inom ramen för ”Attraktiv skola” syftar till att säkerställa och förbättra rekryteringen av nya lärare och skolledare. Bland annat måste gymnasieskolans personal erbjudas en betydande kompetensutveckling de närmaste åren.

Ett *demokratiprojekt* vars slutmål är en kommunal elevstyrd gymnasieskola initieras också. Under 2005 ska gymnasieskolan arbeta för att demokratin i skolan stärks genom ett breddat och fördjupat elevinflytande.

Elever folkbokförda i Norrköpings kommun i gymansieskolan

	2004	2003
Kommunala skolor	3633	3674
Curt Nicolin	31	27
Q-film och musik	22	
Folkuniversitetet	35	29
IT-gymnasiet	115	37
John Bauer	257	162
Kunskapsgymnasiet	210	169
Proteam	63	64
Rudolf Steiner	42	42
Övriga friskolor	22	47
Totalt fristående skolor	797	577
Landstingsskolor	159	156
Andra kommuners skolor	218	220
TOTALT	4807	4627

Källa: Extens

Vuxenutbildning

Östsam har ett regionalt ansvar för samordning av infrastrukturen för vuxnas lärande och har skapat ett nätverk kring vuxenutbildning för länets kommuner. I den *vuxenutbildningsportal* som Östsam har utvecklat i samverkan med länets kommuner, *vuxenstudera.nu,* finns länets samtliga kommuners utbildningsutbud, vägledningsinformation etc, tillgängligt. Under 2004 har samtliga kommuner i regionen under Östsams ledning ingått ett samverkansavtal avseende vuxnas lärande. Avtalet uttrycker en gemensam strävan att genom utökad samverkan erbjuda vuxna ett större utbud av studiemöjligheter. Samverkan ska också resultera i en effektivare användning av kommunernas resurser för vuxenutbildning.

Däremot har ändrade regler skapat oro inom den *eftergymnasiala yrkesutbildningen*. Det finansieringssystem för påbyggnadsutbildningar (PU) som hittills har gällt med tvingande betalning för hemkommunen för studerande på riksrekryterande platser upphörde 2004-12-31. I praktiken innebär detta att flera eftergymnasiala yrkesutbildningar riskerar att försvinna.

De som studerat på kommunens grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningar är generellt sett mycket nöjda med den utbildning de gått. Det visar de enkätundersökningar som genomfördes under senhösten.

Från 2005 ska arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden finansiera en lärarresurs på Komvux inom *ALF- projektet*. Projektet har tidigare finansierats med EU-medel och innebär att Arbetsförmedling, Försäkringskassa och kommun samverkar för att personer med funktionshinder ska få större möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden.

Undervisning i *svenska för invandrare* (Sfi) ska i möjligaste mån kompletterats med andra utbildningsinsatser tillsammans med träning och praktik i reell arbetsmiljö. Introduktionsprocessen följs upp på flykting och invandrarkontoret (FIK) genom att förhållandena vid introduktionsstart jämförs med situationen vid avslut.

Under året har ett särskilt samarbete utvecklats mellan Komvux-Sfi, Arbetsförmedlingen, FIK och övriga kontor under arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden för att kartlägga och utveckla möjligheterna till *samordnade utbildningsinsatser och arbetspraktik*. Det har visat sig att det uppstår ett ”glapp” mellan exempelvis avslutad Sfi och start av ny utbildning eller yrkesorientering och kontakter med arbetsmarknaden. Genom att i samverkan planera och genomföra utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser för den enskilde i ett samordnat sammanhang, med många gånger parallella aktiviteter kan bättre integration skapas.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetslivsminister Hans Karlsson besökte Norrköping i mitten av april för samtal kring arbetskraftsförsörjning och tillväxt. Mötet hade nära anknytning till kommunens särskilda satsning för att få fler jobb till Norrköping och därmed minska arbetslösheten, en satsning kallad *Tillväxtagenda* ”2006 fler i jobb år 2006”.

Agendan bygger i hög grad på en formaliserad samverkan mellan kommunens förvaltningar och bolag, arbetsförmedling, universitet och andra aktörer. En politisk styrgrupp är tillsatt och en idéutvecklingsgrupp med bred förankring är utsedd. Kommunstyrelsens särskilda anslag för tillväxtagendan hade i slutet av 2004 satsats på två projekt; FöretagsNära och Drivbänken i ProNova Science Park.

Obalanstalet (summan av öppet arbetslösa och i program) har fortsatt att vara högt under året, särskilt i Norrköping som har cirka 2000 fler personer i obalans jämfört med resten av länet. Även ungdomarnas samlade obalanstal har ökat under årets senare del, något färre har dock varit öppet arbetslösa. Arbetsmarknadsstyrelsen AMS åtog sig uppgiften att till den 31 augusti 2004 halvera antalet långtidsarbetslösa ungdomar i landet, vilket också lyckades genom extra resurser, så även i Norrköping.

Enheten *UngdomsResursen* har förstärkts personalmässigt för att kunna ta emot fler ungdomar. 5 000 tkr av årets budget har dessutom varit öronmärkta till åtgärder för att motverka ungdomars utanförskap i Norrköping. Ett 50-tal handplockade 18-24-åringar fått möjlighet att praktisera med lön på utvalda företag i näringslivet.

En helt ny verksamhet i arbetsmarknadskontoret - kallad *Steget* i nära samverkan med försörjningsstödkontoret, är tänkt att ta emot alla ungdomar som söker försörjningsstöd första gången. I Steget ska ungdomarna under 30 dagar få stöd och hjälp att söka jobb och snabbt komma ur sitt bidragsberoende. Den här satsningen kompletterar de skärpta direktiv arbetsförmedlingen fått kring handlingsplaner och tidiga åtgärder för ungdomar.

Norrköpings linje är fortsatt rak och tydlig: arbetslinjen ska följas, långtidsarbetslösa och försörjningsstödsberoende ska prioriteras, en särskild ungdomssatsning ska genomföras, samverkan ska ske med arbetsförmedling, näringsliv och fackliga organisationer.

För att stå bättre rustad på en allt mer utsatt arbetsmarknad är utbildning en kärnfråga. En tidsbegränsad utbildningssatsning för anställda inom vård, omsorg och skola, kombinationsutbildningen, initierades av regeringen under året. Satsningen innebär att anställda ges möjlighet att kombinera arbete på deltid med studier på halvtid inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, påbyggnadsutbildning eller högskola under andra halvåret 2004 och år 2005.

Relativa arbetslösheten (andel av befolkningen 18-64 år)	December 2004	December 2003	December 2002	December 2001	December 2000
Kommunen, procent	6,3	6,4	5,2	4,6	4,0
Länet, procent	4,8	4,9	3,6	3,7	3,1
Riket, procent	4,3	4,6	3,6	3,7	3,5

Marknadsföring och näringslivsutveckling

Svenskt Näringsliv rankar varje år *företagsklimatet* i svenska kommuner. I 2004 års ranking kom Norrköping på 128:e plats, vilket var en förbättring med 14 placeringar från 2003. Ett led i att ytterligare förbättra företagsklimatet är att internt i kommunen förbättra servicen för företag som tar kontakt.

Under 2004 har näringslivskontoret arbetat vidare med *"kompetensgrupp tillväxt"*, ett internt nätverk som syftar till att genom ökad samverkan underlätta för företag att etablera sig och verka i Norrköping. Kompetensgrupp tillväxt består av ett 20-tal medarbetare från kontor och förvaltningar som alla är involverade i tillväxtfrågor. Under 2004 har särskilt etableringsprocessen diskuterats, vilket resulterat i en utökning av "etableringsgruppen" som operativt arbetar med nyetableringar.

Under 2004 registrerades 667 nya norrköpingsföretag hos Bolagsverket (fd Patent- och Registreringsverket). Statistik från Jobs & Society NyföretagarCentrum visar också att *nyföretagandet ökar* i Norrköping, första halvåret 2004 var hela 7,1 procent bättre än motsvarande period 2003. Framför allt är det inom logistik- och transportsektorn, tjänstesektorn samt handeln som nya etableringar sker

Samtidigt *minskar konkurserna* i Norrköping. Under den senast tioårsperioden, från 143 konkurser1994 till 71 konkurser 2004. Antalet varsel i Norrköping under 2004 omfattade enligt Länsarbetsnämnden totalt 920 personer. Det är en minskning med ca 780 personer jämfört med 2003. De branscher som drabbades mest under 2004 var tillverkning, finansiell verksamhet och företagstjänster samt transporter.

Att locka IT-företag från Stockholm till Norrköping är målet med *"Stockholmsprojektet"* där näringslivskontoret arbetat tillsammans med Marknadsföringsbolaget Nya Norrköping AB, Norrköpings Transportcentrum AB samt ett antal bygg- och fastighetsbolag. Under året har ett 20-tal företag varit på besök i Norrköping och fått en presentation av staden Norrköping och marknaden för IT-tjänster. Responsen har varit mycket positiv.

Syftet med det *regionala EU-projektet LEGS* var att skapa lokala strategier och handlingsprogram. I Norrköping innebar arbetet en kartläggning av intressanta åtgärder och projekt som syftat till att skapa tillväxt – att öka antalet arbetstillfällen. Ett resultat av arbetet är "FöretagsNära" – en metodisk och strukturerad samverkan med små och medelstora företag som nu blir en ingrediens i kommunens tillväxarbete "2006 fler i jobb år 2006".

Ett stark fokus har även lagts på aktiviteter och projekt kring *genusperspektiv* och företagande, allt för att öka företagsamheten bland kvinnor. I februari genomfördes en storgruppsdialog om företagande med fokus på kvinnligt företagande i Norrköping. Ett åttiotal personer deltog i arrangemanget som fokuserade på hur man kan stimulera företagandet i Norrköping. "Kvinnliga former" arrangerades av det regionala nätverket Qvinnovation i april. Syftet var att inspirera till ökat företagande, framför allt bland kvinnor.

Två uppskattade frukostmöten för företagsamma fruntimmer (4F) har avnjutits under 2004. Näringslivskontoret har deltagit i arbetet med att starta ett företagshus, Qvick, för kvinnor i Ringdansen. Qvick skall vara ett resurscentrum i Norrköpings för att förmedla kunskapsöverföring, erfarenheter och social gemenskap mellan kvinnor samt arbeta för att ge kvinnor möjlighet att verka och utvecklas som kvinnliga företagare.

Dessutom finns Norrköpings kommun med som en av tio partners bakom Entree, ett projekt som under tre år ska arbeta för att skapa bättre förutsättningar för kvinnor att starta eget. Syftet med Entree är att ändra systemet för rådgivning och finansiering till blivande småföretagare och innovatörer och på så sätt få fram fler nya och starka företag ägda och ledda av kvinnor.

Att stimulera anställda i offentligt finansierad medicinsk miljö att i samverkan med regionens etablerade näringsliv utveckla sina medicinsktekniska idéer till kommersiella produkter stöttas genom PIMM, Produktförnyelse i medicinsk miljö, en samverkan mellan ALMI, Norrköpings kommun, Landstinget i Östergötland och ÖSTSAM. Projektet kan leda till såväl nya produkter som utveckling av befintliga men även bidra till en bättre arbetsmiljö.

Den nya *detaljhandelspolicy* ger ett stöd för kommunens planering för handelsutveckling kan fungera som en vägledning när nya handelsetableringar ska göras i Norrköping. Det övergripande målet för handelsutvecklingen är "tillväxt i balans". Kommunen ska satsa på utveckling av innerstaden och externhan-

Marknadsföring och näringslivsutveckling

deln. Samtidigt ska den goda kvaliteten i stadsdelscentra och fungerande närservice också bevakas.

Linköpings universitet i Norrköping

I november 2004 lanserades kampanjen *"Forskning & framtid"*, ett gemensamt initiativ mellan Linköpings universitet, Norrköpings kommun och näringslivet. Syftet är att stärka forskningen vid Linköpings universitet i Norrköping – LiU Norrköping. Målet med kampanjen är att i slutet av 2005 ha fått in bidrag, gåvor och donationer motsvarande 50 miljoner kronor. Norrköpings kommun finns med i kampanjkommittén och är en av de största bidragsgivarna.

Norrköpings kommun, Forum för småföretagsforskning, Arbetslivsinstitutet och Ekonomiska institutionen vid Linköpings universitet slöt redan i augusti ett avtal om att gemensamt finansiera en doktorand inom forskningsprogrammet ENIGOS – Entreprenörskap i och genom offentlig sektor.

Samarbetet med *Forum för Småföretagsforskning* (FSF) resulterade i att kommunen var medarrangör till seminariedagen "Entreprenörskap och startprocesser i nya företag" i Norrköping i maj. Norrköpings kommun och Linköpings universitet var även värd för två besök från Trondheim – Studentbyen och HiST (Högskolan i Sör-Tröndelag). Syftet var att studera och diskutera samverkan mellan kommunen och universitet.

Nätverket för kommunala högskole-/unversitessamordnare förlade sin träff till Norrköping i mars. Representanter från femton kommuner samt företrädare från Svenska kommunförbundet diskuterade samverkan mellan kommuner och universitet/högskolor – den så kallade tredje uppgiften och forsknings- och utvecklingsfrågor ur ett kommunalt perspektiv

I den ranking av Sveriges mest studentvänliga kommuner som TCO-tidningen "Studentliv" gjorde 2004 kom Norrköping på nionde plats.

För att ytterligare utveckla Norrköping som studentstad har ett antal aktiviteter genomförts, exempelvis en särskild välkomstmässa för nya studenter.

Projektledaren för Kårhus Norrköpings har flyttat in och haft kontor i Näringslivets Hus. Arbetet med att skapa ett kårhus i Norrköping sker i nära samverkan med kommunen som också kommer att bidra till att täcka hyreskostnaderna för det nya kårhuset vid Västgötegatan.

För att ytterligare utveckla *Norrköping som studentstad* har ett antal aktiviteter genomförts. Bland annat ordnade studentkårerna en särskild välkomstmässa för nya studenter där kommunen var en av utställarna. Flera av studentkårernas sektioner har också haft särskilda arrangemang där Norrköpings kommun och näringslivskontoret aktivt deltagit, till exempel en karriärsdag för tjejer på civilingenjörsprogrammen.

Stadsplanering, infrastruktur, skydd m m

Stadsbyggnadskontorets verksamhetsidé är att i dialog med kommunens innevånare och aktörer planera och utveckla stadsmiljön till gagn för nuvarande och kommande generationer samt försörja kommunens olika verksamheter med ändamålsenliga lokaler och geografisk information.

För lokalförsörjningsenheten har kommunens behov av bostäder och lokaler för äldre- och handikappomsorgen stått i fokus. Mycket tid har även ägnats åt att analysera alternativ användning av tomma fastigheter.

Under våren och sommaren inträffade några stora *skador* på fastighetsbeståndet. Jollens förskola och Malmska skolan vattenskadades och på Råsslaskolan anlades en brand. Händelserna klassades som försäkringsskador.

Utifrån resultatet av 2003 års *hyresgästenkät* har följande tre områden prioriterats i förbättringsarbetet; temperatur och ventilation, yttre miljön och förhållanden i gymnastikhallar. Uppföljningen visade att resultaten inom de flesta områden är bättre en tidigare, även om det fortfarande finns mycket förbättringar att göra.

Fortlöpande görs åtgärder för att *minska energianvändningen*. I Gullvivans förskola har fjärrvärme installerats som ersätter tidigare uppvärmning via direkt el. I fastigheter med skolkök har ett pilotprojekt genomförts för att undersöka möjligheterna att minska effekttopparna. Resultatet visar att det görs mycket stora effektuttag av el under en begränsad tid. En undersökning som syftar till att ändra verksamhetens arbetsrutiner har inletts. Analyser och planering för att konvertera fastigheter med olja och el till förnyelsebara energislag har också gjorts.

Begränsade ekonomiska resurser i framtiden gör att högre krav ställs på lokalplanering och kostnadseffektiva lösningar skapas.

Den *totala lokalarean* har i jämförelse med 2003 minskat med cirka 4 000 kvm varav det egna fastighetsbeståndet har minskat med cirka 2 000 kvm.

Vakansgraden har under året ökat mycket och uppgår den 31 december 2004 till cirka 16 500 kvm vilket är en fördubbling jämfört med 2003, främst beroende på att gymnasienämnden under hösten lämnade Ingelstaskolan, Ruddammsskolan och Thapperska skolan. Vakansgraden är 2,2 procent av den samlade arean för verksamhetslokaler.

Gis-enheten har uppgiften att tillhandahålla och utveckla produkter och tjänster inom området geografisk information och *geografiska informationssystem* (GIS) i Norrköpings kommun.

GIS-enheten har under året tillsammans med vård- och omsorgskontoret utvecklat ett verksamhetsanpassat GIS, vård- och omsorgs *DATA-PÅ-KARTA.*

På uppdrag har *skötselkartor* producerats över hela Hyresbostäders (160 stycken) och Landstingsfastigheters (sju stycken) fastighetsbestånd. Skötselkartorna redovisar gräs, hårdgjorda ytor, rabatter, parkbänkar, träd med mera och används bland annat för upphandling av entreprenadavtal.

Gymnasieskolorna i Norrköping har försetts med ett webbaserat geografiskt informationssystem (GIS) för utbildningsändamål. Kommunens gis-arbete har resulterat i besök av åtta kollegor från Kina. GIS-enheten har även ansvarat för två föreläsningar och en fältövning för studenter på Campus Norrköping.

Enheten har dessutom uppmärksammats i tidskriften Nordisk infrastruktur med anledning av att Norrköpings kommun är en föregångskommun när det gäller övergång till ett globalt anpassat referenssystem för kartor och mätningsverksamhet.

Norrköpings kommun ska arbeta för att öka antalet förvärvsarbetande i kommunen. Högsta prioritet för mark- och exploateringsenheten har därför uppgiften att stödja denna verksamhet. Om Bråvallaområdet blir tillgängligt för civil verksamhet ska ett exploateringsprojekt starta så snart som möjligt för att möjliggöra etablering av logistik- och transportföretag på området.

Projektet *"Utveckling Arkösund"* ska drivas vidare och under året ska enheten ta fram en plan för kommunens medverkan i utveckling av Arkösund som gäller åren 2005 till 2015.

Under året har 36 planer antagits. Av dessa har sju stycken överklagats och 28 stycken vunnit laga kraft. Det är en ökning med 60 procent jämfört med tidigare år.

Kommunfullmäktige antog den 1 april en *handelspolicy* vilket medfört att arbetet med etablering av handel inom Ingelstad har fått en tydligare inriktning. Ett område har sålts, tre ramavtal har tecknats och

Stadsplanering, infrastruktur, skydd m m

flera ärenden är på gång.

Köpeavtal har upprättats med företagen ProLogis och Green Cargo avseende område för logistikfastigheter på Händelö. Flera förhandlingar om industrietableringar på Händelö har påbörjats under året men ännu inte slutförts.

Detaljplan för södra delen av Herstadbergs verksamhetsområde har vunnit laga kraft. Avtal har tecknats med Ingelsta Golfklubb AB avseende försäljning av cirka 90 000 m2 för upplåtelse av mark för golfbana och anläggande av dagvattendamm. Till Mattssons fastighetsutvecklings AB har ett område sålts för industri om totalt cirka 100 000 m2. Förhandlingar om ytterligare etableringar i området har påbörjats.

Kommunens *tomtkö* har ökat kraftigt under året och innehåller nu cirka 440 personer. Cirka 50 tomter har fördelats varav tio i Fyrbyhäll och 41 i Brånnestad. Genom olika undersökningar ska enheten ta reda på vilka områden personer i tomtkön efterfrågar för att rikta insatserna rätt så efterfrågan bättre kan tillgodoses.

Projektet *digitalt tekniskt arkiv* övergick 2004 till löpande drift. All information inom det tekniska området som avser ritningar och därtill hörande handlingar ska övergå från analog till digital form. Under 2004 har arbetet med att skanna allt material påbörjats. Alla detaljplaner finns nu inskannade i det digitala tekniska arkivet. En upphandling av skanning av bygglovsarkivets handlingar har påbörjats. Volymen omfattar cirka 335 000 microfilmförlagor.

Samhällsbetalda resor

Att det var *100 år sedan spårvagnarna började rulla i Norrköping* har uppmärksammats under hela året. Den stora jubileumsfesten hölls lördagen den 25 september i samband med Kulturnatten. Det blev en folkfest med historia, nutid och framtidsperspektiv. Tusentals invånare och gäster trängdes för att se den högtidliga ceremonin med teaterspel, tal och bandklippning. En hel karavan av veteranvagnar släpptes ut på stadens gator och alla erbjöds att åka med de olika spårvagnstyperna. Barnen fick prova att köra spårvagn under öppet hus i vagnhallen.

Från sommaren 2004 trädde nya avtal för buss- och spårvagnstrafiken i kraft. Norrköping har nu *en av Sveriges mest miljövänliga kollektivtrafik*. Tätortstrafikens fordon - 23 spårvagnar och 16 biogasbussar – drivs med förnyelsebara bränslen. Samtliga bussar i tätorten har fått automatiska hållplatsutrop och ljusskyltar med samma funktion som i spårvagnarna.

Antalet resenärer på de *anropsstyrda stadsdelsbussarna* har fortsatt varit högt. Trafiken är mycket uppskattad av resenärerna och ger invånarna en unik service. Målet är att så många som möjligt ska klara att resa med den allmänna kollektivtrafiken. Kollektivtrafiksystemet har *handikappanpassats* på flera sätt för att underlätta för funktionshindrade. Utbyggnad av informationssystem i realtid med tydliga ljusskyltar har fortsatt. Under 2004 har 14 hållplatser byggts om vilket innebär att 70 procent av tätortens hållplatser nu är handikappanpassade.

Upphandling av *nya spårvagnar* har påbörjats och leverans beräknas till 2005. Hagagatan har renoverats med nya spårvagnsspår och handikappanpassade hållplatser.

Flera förstudier är framtagna som redovisar nya möjligheter för staden och kollektivtrafiken. Rapporterna beskriver en ombyggnad av Söder Tull till en modern och attraktiv bytespunkt, alternativa lösningar för en förlängning av spårvägen till Ringdansen samt förutsättningar för en ny pendeltågstation i Kimstad.

I takt med att den allmänna kollektivtrafiken handikappanpassas ökar möjligheten för funktionshindrade att resa med våra bussar och spårvagnar. Handikappanpassade busshållplatser och fordon har kartlagts och finns angivna i färdtjänstens beställningssystem. Det innebär att färdtjänstresenärer hänvisas till allmän kollektivtrafik istället för färdtjänst, i de områden där det är möjligt.

Cirka 4 500 personer eller 3,6 procent har färdtjänst i Norrköpings kommun, vilket är lägre än riksgenomsnittet som ligger på 4,2 procent av befolkningen. Cirka 2 500 grundskolelever åkte dagligen med någon form av särskilt upphandlad skolskjuts medan cirka 2300 gymnasieelever har rätt till reseersättning, i första hand ett busskort, för resorna till och från gymnasieskolan.

Gator och vägar

Tekniska nämnden beslutade under hösten att genomföra en *ny organisation* inom tekniska kontoret. Den nya organisationen är ett led i att höja kontorets kompetens och stärka ledningsfunktionen inför de

Stadsplanering, infrastruktur, skydd m m

utmaningar som kontoret står inför avseende fram för allt de stora infrastruktursatsningarna som kommunen beslutat om de kommande åren.

Resurserna kommer att fokuseras på utbyggnaden av *Söderleden och Norrleden* samt en evetuell utbyggnad av spårväg till Navestad som ett led i att nå en robust kommunikationsstruktur för såväl kollektivtrafik som transporter inom kommunen.

Våra kommuninnevånare och gäster ska känna sig välkomna i stadens rum och få service i form av offentliga toaletter, bra infartsinformation och parkering. Stad i Ljus och Sommarblomsprogrammet är viktiga projekt där vi vårdar och visar Norrköpings skönhet.

Under 2004 har två nya *returpunkter* tagits i drift i Åby och Östra Husby. Samtliga hushåll har fått information om avfallshantering och återvinning tre gånger under året i form av tidningen Sopbladet.

Under oktober månad färdigställdes etapp 1 av Söderleden, Skarphagsgatan/Söderleden. En ny planskild korsning med fyra ramper samt fyrfältighet på den första sträckan har genomförts tillsammans med Vägverket region sydöst.

Bland de *trafiksäkerhetsåtgärder* som genomförts är förbättringen på Stockholmsvägen den mest omfattande. Tre avsmalningar har byggts för att förbättra säkerheten för bland andra elever vid Fredriksdalsskolan. Nya cirkulationsplatser har byggts i korsningarna Importgatan/ Exportgatan, Blygatan/Kromgatan och Skarphagsleden/Ektorps centrum. Förbättring av Ingelstarondellen och spårombyggnad på Hagagatan har också genomförts.

Arbetet med *Stad i Ljus* intensifierades vilket innebar att 65 stycken ljussättningar genomfördes inom Norrköpings kommun i samarbete med ett antal sponsorer. En av höjdpunkterna inom Stad i Ljus var årets nyårsvandring som troligen var den mest besökta någonsin, som detta år även blev en vacker minnesvandring för flodvågens offer.

Ett nytt kommunalt naturreservat har bildats. Det heter *"Norrköpings ekbackar"* och består av Ingelstad ekbackar samt ekbackarna söder om Wilhelmsbergs gård, strax väster om nya E4. Reservatet invigdes den 8 maj.

Inom ramen för kommunens miljöövervakning återbesöktes under hösten ett stort antal grunda bottnar i Östersjön. Resultatet visar att en återhämtning skett de senaste fem åren. Blåstångens djuputbredning har ökat. Blåstången har en nyckelroll i Östersjöns biologiska liv. Med hjälp av den optiska fiskräknaren bekräftades också att de båda nya fiskvägarna i Svintunabäcken fungerar. Femtio stora havsöringar passerade under senhösten för att leka uppströms.

Räddningstjänst

Under 2004 genomförde brandförsvaret totalt 1 523 insatser (utryckningar) varav 76 procent avsåg bränder. I januari inträffade fyra omfattande och komplicerade *explosioner i Händelötunneln* vilket medförde att fjärrvärmeförsörjningen i centrala Norrköping höll på att slås ut.

Brandförsvaret medverkade i kommunens *krisarbete* efter naturkatastrofen i Sydostasien. Till Arlanda sände brandförsvaret en buss med två brandmän tillsammans med personal från kyrkan, socialkontoret och även Psykologisk Uppföljningsgrupp (PUG-personal) från Vrinnevisjukhuset för att hjälpa och erbjuda hemtransporter till ankommande resenärer från Östergötland.

Den 17-29 juni stod brandförsvaret som arrangör för ett *internationellt ungdomsbrandkårsläger* i Norrköping. 360 deltagare från sju länder deltog.

Bygglov och bygganmälan

Stor del av tiden har ägnats åt ansökningar om master för 3G-telefoni samt att påskynda handläggningen av flera stora företagsetableringar som skett bland annat på Händelö under året. Inom bygganmälanverksamheten har också regelbundna tillsyner av större projekt påbörjats.

Energirådgivningen har förutom den löpande informationsrådgivningen haft några stora kampanjer under året. Bland annat kan nämnas "energispaning" för elever i årskurs 5 samt många samarrangemang med övriga kommuner i Östergötland.

Miljö och hälsoskydd

Under 2004 har ett tiotal föreläggande med vite beslutats för att otillräckliga avloppsanordningar skall åtgärdas.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden har tagit beslut om riktlinjer för *småskalig vedeldning.* Nya pannor för bostadsuppvärmning ska vara miljögodkända och försedda med ackumulatortankar. Från och med

Stadsplanering, infrastruktur, skydd m m

2006 ska även befintliga pannor kompletteras med sådana tankar.

Mätning och analys av *luftföroreningar* utmed gator och vägar har gjorts på Söderleden och Östra Promenaden. På Östra Promenaden identifierade mätningarna risk för överskridande av dygnsvärdet i miljökvalitetsnormen för partiklar. Byggnads- och miljöskyddsnämnden skickade en underrättelse till Naturvårdsverket som avgör om en åtgärdsplan ska upprättas.

Inom luftområdet kan nämnas att 15 så kallade passiva mätare för kväveoxider och i ett fall för bensen placerats ut.

För en effektiv och enhetlig livsmedelstillsyn används nu datorstödda inspektioner utifrån standardiserade checklistor.

Kultur och fritid

I enlighet med kommunens styrmodell har kultur- och fritidsnämnden beslutat om en uppdragsplan som ska ligga som grund för de olika verksamheternas inriktning och måluppfyllelse. Nämnden har också startat upp arbetet om ett *fritidspolitiskt program*. Ett arbete som sker i nära samförstånd med kommunens idrotts- och fritidsföreningar.

Kultur- och fritidskontoret är representerat i kommunens *evenemangsgrupp* som varit en samarbetspart i orienteringstävlingen Tiomila 2004, Norrköpings Horse Show samt Gyllene tiders jubileums konsert på Idrottsparken.

Kommunfullmäktige tog ett beslut om att överföra fastighetsansvaret från kultur- och fritidsnämnden till stadsplaneringsnämnden för nämndens idrotts- och fritidsanläggningar. Ett beslut som ska vara helt genomfört inför budgetåret 2005.

Skjutbanan Borgsholm har under ett antal år diskuterats ur en ombyggnations- och/eller flyttningsaspekt. Under 2004 har nämnden tagit fram saneringsplan för de tre nedlagda banor och också genomfört en ljudutredning med tillhörande åtgärdsprogram.

Under våren färdigställdes ljudvallen på *Kråkvillan.* Friidrottsarenan vid *Sydvallen* iordningställdes också. Ljudvallen på Kråkvillan har tillkommit ur en miljöaspekt.

Nämnden har tillsammans med stadsplaneringsnämnden och Arkösunds Intresseförening startat upp projektet *"Bryggvandring"*. Projektet syftar till att åskådliggöra Arkösund ur ett såväl historiskt som nutidsperspektiv.

Våren 2005 sker en rekrytering av enhetschefer för stadsbiblioteket, konstmuseet samt stadsmuseet. Ett nödvändigt visionsarbete ska därefter vidtas på respektive enhet för att ge en grund till framtida organisations- och verksamhetsutvecklingsarbete.

Exempel på ett viktigt verksamhetsområde som ska utvecklas de närmaste åren är nämndens kvalitetsarbete. Nämnden kommer även att öka servicen till brukarna genom att, som första nämnd i kommunen, anta 24-timmarskonceptet. Brukarna ska via internet kunna boka lokaler, hallar, söka bidrag etc.

Norrköpings Symfoniorkester (SON, grundad 1912) anses vara en av landets främsta orkestrar. SON intar idag en central plats i regionens kulturliv och är kulturstaden Norrköpings flaggskepp. Ett antal konserter ges varje år också i Linköpings konsertsal. Framträdanden görs också ute i länet samt i övriga landet och internationellt. Den *omfattande CD-produktionen* har blivit uppmärksammad både nationellt och internationellt. Orkestern består av 85 musikertjänster vilket möjliggör framföranden av en stor del av den efterfrågade repertoaren.

SON behåller sin stora publik med ett publikgenomsnitt om cirka 1 000 personer i de Geerhallen.

Den *totala publiken har ökat kraftigt*, vilket delvis beror på de många konserter i Domino-gallerian som olika kammarmusikgrupper ur SON gjort under december månad. Totalt har cirka 120 000 personer mött SON och tagit del av olika program.

SON deltog vid Vadstena-Akademiens 40-årsfirande och som en av aktörerna vid Östgöta musikdagar. En konsert gavs i Åtvidabergs kyrka med titeln Back to Bach, ett program smed både jazz och klassisk musik. I övrigt har SON kontinuerligt spelat i Linköping inom ramen för Konsert & Kongress konsertserie och varit en viktig del i Motalas konsertserie.

Samarbetet med Kungliga Operan fortsatte detta år. SON var även 2004 inbjuden av Kungliga Filharmonikerna att delta i den årliga tonsättarfestivalen och avslutade Dalhallas operafestival. Under 2005 hoppas orkestern hitta en kandidat till *chefdirigentposten* när nuvarande chefdirigent Lü Jia slutar vid halvårsskiftet. Spanjoren Josep Caballé-Domenech har accepterat att från spelåret 2005/2006 och två år framåt vara SON:s förste gästdirigent.

Välfärd och hållbar utveckling

Utskottet för välfärd och hållbar utveckling inrättades av kommunfullmäktige från och med år 2004. Utskottet definierar välfärd som den livskvalitet som uppstår då samtidig hänsyn tas till det ekonomiska, det sociala och det ekologiska perspektivet och där man strävar efter en balans mellan dem. Välfärden ska utvecklas på ett hållbart sätt.

Följande områden har ingått i utskottets budgetansvar: demokratiarbete, folkhälsa, Agenda 21, brottsförebyggande verksamhet, mångfald/-integration samt strategiskt miljöarbete.

Uppdraget präglas av att det är nämndövergripande välfärdsfrågor vilket kräver former för samverkan. Arbetet med att samla och integrera de olika områdena pågår. Området välfärd och hållbar utveckling uppmärksammandes särskilt i årets allmänkommunalpolititiska debatt som också hade detta tema.

Som en röd tråd genom utskottet löper *demokratifrågorna* med deltagande, inflytande, delaktighet och medborgarnas ansvar. Ska detta fungera krävs att invånarna får information, vägledning och råd oavsett om det gäller kommun eller annan myndighet.

Samhällsutvecklingen tyder på att en stor efterfrågan på konsumentupplysning och tyvärr också på stöd med skuldsanering ökar. Stor kraft har lagts på förebyggande insatser. Med viss regelbundenhet har tematträffar kring skuldsanering, försäkrings-, deklarations-, konsument- och folkhälsofrågor ordnats.

Olika aktiviteter som tematträffar, medborgerlig frågestund, besökträffar, fokusgrupper och demokrativecka har också ordnats mellan förtroendevalda och medborgare för att där skapa möjligheter till dialog, påverkan, och delaktighet.

Medborgarservice har fyra informationsplatser placerade i Kvillinge, Kolmården, Skärblacka respektive Vikbolandet. Där kan planerade personliga möten ske, men också kontakt genom telefon, e-post och hemsida. Två informationscentra finns också, ett på stadsbiblioteket och ett i Ringdansens centrum med samhällsvägledare som kan stödja invånarna vid spontana besök och hjälpa till att söka information på kommunens eller annans myndighets hemsida. Samverkan med andra aktörer som innehar information som invånarna har behov av som försäkringskassan, Byrån mot diskriminering, skattemyndigheterna och jurist har också etablerats.

Under 2004 startade *Agenda 21*-kontoret ett projekt kallat SPIRA. Syftet är att aktivera och engagera norrköpingsborna till att leva mer hållbart i vardagen. Under de första nio månaderna hade nästan 200 personer anslutits sig till det treåriga projektet.

Myggnätet, miljöspanarklubben för barn mellan fem och tolv år, fick fem olika uppdrag under året. Med anledning av att KRAV-mjölk har införts på alla kommunala skolor och förskolor fick barnen rita och berätta om varför KRAV-kossan är gladare än den vanliga kossan. Vid sommarfesten i Vasaparken fick barnen sedan träffa KRAV-kalvar.

Övriga uppdrag handlade om att spana efter energi, ett samarrangemang med kommunens energirådgivare. En affischkampanj genomfördes för att öka spårvagnsåkandet. Detta skedde i samband med att spårvagnstrafiken i Norrköping fyllde 100 år. Ett annat uppdrag, i samarbete med Barnkonventionsgruppen, har varit att beskriva sitt ”bästa ställe”, ett ställe där barnen trivs och känner sig säkra och trygga. I årets sista uppdrag fick deltagarna spana efter ”knäppa” förpackningar och sortera dessa rätt.

I och med att *folkhälsa* berör och påverkas av många samhällsområden är de 11 nationella målen vägledande för arbetet inom många sektorer i det kommunala arbetet. Rapporten Folkhälsodata för Norrköping 2004 ligger till grund för det folkhälsoarbete som bland annat bedrivs inom sju lokala hälsoråd.

Arbetet sker även genom informations- och kunskapsspridning i olika arbets- och samverkansgrupper, nätverk, samt genom seminarier och kunskapsforum. Bland annat anordnades i samverkan med personalkontoret en heldagskonferens i hälsans tecken. Ett arbete i syfte att utveckla samverkan i och mellan hälsoråden påbörjades under 2004 och kommer att fortsätta under 2005.

Exempel på årets aktiviteter är: Hälsofrämjande skola inom flera områden, bland annat Råssla, Bostadssocial utveckling i Hageby och Ättetorp, Hälsofrämjande arbetsplats, tex inom Apelgården, Insatser och stöd i form av träning och information för överviktiga barn och deras föräldrar samt Friskvård på recept.

Ett *drogförebyggande nätverk*, bestående av totalt ett åttiotal kontaktpersoner vid samtliga årskurs 7-9 sko-

Välfärd och hållbar utveckling

lor, gymnasieskolor, fritidsgårdar och socialkontor samt flera organisationer bildades redan 2003 och tog form 2004. Dessa har under året fått spetskompetens på området genom information, föreläsningar, diskussioner. Fokus har legat på aktuell forskning inom området, utveckling av föräldraarbete, metoder och material. Bland annat har ett heldagsseminarium om föräldraarbete och ett halvdagsseminarium om narkotikafri skola anordnats. Kontaktpersonerna sprider kunskapen vidare och det har bland annat resulterat i ett ökat engagemang bland föräldrar.

Samtlig personal vid de kommunala gymnasieskolorna har deltagit vid droginformationstillfällen. Två omgångar med utbildningen ”Ansvarsfull alkoholservering” för restaurangfolk har hållits med positivt gensvar. En föreningssatsning, där samtliga föreningar bjudits in till informationstillfällen om drogsituationen, har också bedrivits under året.

Efter att vård- och omsorgskontoret gått ut med en enkät till alla pensionärer anmälde ett hundratal personer runtom i kommunen intresse att få göra *frivilliginsatser*. Tillsammans med anhörigombud och frivilligorganisationer har dessa personer inbjudits och fått information om vad som finns att göra och det har också erbjudits uppdrag.

I Skärblacka och på Vikbolandet finns intresse för att starta Frivilligcentral. Där har samarbetet utökats genom samverkan med Agenda 21, medborgarservice, lokala hälsoråden samt geografiska beredningarna bland annat i form av inspirationsdagar för att engagera ännu fler.

Polisens statistik visar att antalet misshandelsfall och till viss del även bilinbrotten ökat under året. Norrköpings *Brottsförebyggande Råd* har under 2004 bland annat bevakat och följt utvecklingen av olika fester och festplatser för ungdomar med utgångspunkt från alkohollagen och nynazistiska tendenser. Ett par utbildningar i de nynazistiska rörelsernas organisation och historia har initierats för politiker och chefer.

Webbplatsen Lunarstorm har använts som informationskanal till ungdomarna i samband med skolavslutning och projekt Flicka i september. Ekonomiskt stöd har lämnats till ett projekt med syfte att skapa trygghet för Norrköpings invånare. Bland annat har Frälsningsarmén och andra frikyrkor fått möjlighet att skaffa en buss för att använda som nattcafé. Den har varit centralt placerad i staden under fredags- och lördagskvällar.

Samarbete mellan polis och olika kommunala kontor i arbetet mot svartklubbar i kommunen har även utvecklats. För att uppmärksamma eleverna på följderna av snatterier i citys affärer har information sänts till centralt belägna skolor. Insatser för att motverka klottret fortsätter. Bland annat rönte utställningen ”Stor i orden” på Stadsmuseet under september-oktober stor uppmärksamhet och gav upphov till nya kontakter, dels med graffitimålare men även med äldre personer som fick intresse av graffiti som konstart.

Det övergripande målet är att Norrköping ska vara en *integrerad stad* där alla behövs, respekteras och kan känna trygghet. Bland annat genomfördes en heldagskonferens om romernas situation och två halvdagar kring kränkningar. Seminarierna samlade totalt cirka 1100 deltagare. Arbetet med workshopen Blåögd har pågått under hela året. Syftet har varit att öka och fördjupa kunskaperna kring integrations- och mångfaldsfrågor. Workshopen bygger på en metod där deltagarna får utforska sina egna värderingar och sin vilja till handling. Övriga aktiviteter inom ramen för mångfaldsarbetet var Gränslös vecka, Förintelsens minnesdag och Fem-i-tolv-priset.

När kommunen gör investeringar av olika slag samt avsätter resurser till underhållsarbeten finns det möjlighet att ta olika hänsyn utöver de rent ekonomiska. Åtgärden *”miljöhänsyn vid investeringar”* syftar till att granska hur en helhetssyn gällande investerings- och driftskostnader i kommunala lokaler skulle kunna uppnås.

Den offentliga sektorns upphandling är av stor vikt för att ställa om produktionen i samhället i en mer miljöanpassad riktning. Genom den stora inköpsmängd som offentlig upphandling utgör har man stor möjlighet att påverka marknaden. I Norrköping finns en vilja, både hos politiker och upphandlare, att kunna ställa starkare miljökrav vid upphandling.

I kommunens miljöprogram Leva i Norrköping finns som ett mål att all kommunal upphandling av varor och tjänster, enligt uppställda miljökriterier, ska ske senast 2005. Några enhetliga miljökriterier har hittills inte tagits fram. För att införa miljöhänsyn som en av flera aspekter att ta hänsyn till vid upphand-

Välfärd och hållbar utveckling

lingsfrågor har ett projekt, i nära samarbete med Upphandlingsenheten, inletts. Projektet pågår i sex månader från 1 november 2004 till och med sista april 2005 och redovisas i särskild ordning.

Pilotprojektet *”Energiprojekt förnyelsebar energianvändning”* med inriktning på energieffektiviseringar i kommunala lokaler pågår. Analyser av energianvändningen inom kommunens fastigheter ska göras. Energianalysen ska sedan leda till konkreta åtgärder för en omställning till förnyelsebar energianvändning. För att ta fram underlag för energianalysen görs i en första etapp en förstudie.

Förstudien omfattar kommunala fastigheter som idag värms med el eller olja samt kommunala fastigheter inom ytterområdena Lindö, Skärblacka, Åby och Krokek.

Den 18 november fick Norrköpings kommun beskedet att Naturvårdsverket beslutat bevilja kommunen bidrag med cirka 25 miljoner kronor fördelade på åtta olika åtgärder i *Klimatinvesteringsprogram* (KLIMP) samt för administration och vetenskaplig utvärdering.

Programtiden omfattar 4 år där åtgärderna genomförs, samt tre månader efter avslutat program då en vetenskaplig utvärdering av programmet och slutrapportering kommer att genomföras. Arbetet med programmet inleds under 2005.

D Sammanställd redovisning

Förvaltningsberättelse

Allmänt

Tillsammans utgör samtliga företag ingående i kommunkoncernen en enhet gentemot omvärlden. Detta innebär att mellanhavanden mellan de i koncernen ingående företagen stäms av och elimineras för att koncernen skall redovisa ett rättvisande resultat och en rättvisande balansomslutning.

Syftet med sammanställd redovisning för kommuner är bl a att på ett tillförlitligt sätt belysa kommunens totala ekonomiska åtaganden. Dessutom underlättar sammanställd redovisning jämförelser mellan kommuner som bedriver verksamheter i bolagsform med kommuner som har samma verksamheter i egen regi.

Årets resultat

Norrköpings kommunkoncern redovisar för 2004 ett resultat på 193 mnkr (35 mnkr). Före extraordinära poster och skatt uppgår 2004 års resultat till 195 mnkr (3 mnkr).

För 2004 redovisar kommunen ett resultat på 18 mnkr och bolagen ett resultat på 175 mnkr före bokslutsdispositioner och skatt.

För detaljerad redovisning avseende bolagen och kommunen hänvisas till de efterföljande redovisningarna.

Finansiell ställning

Koncernens totala tillgångar ökade under året med 355 mnkr, varav anläggningstillgångarna ökade med 343 mnkr och omsättningstillgångarna med 12 mnkr.

Kortfristiga skulder har under året ökat med 182 mnkr och långfristiga skulder inkl avsättningar har minskat med 20 mnkr.

Balansomslutningen uppgår till 9 022 mnkr, en ökning med 355 mnkr. Soliditeten i kommunkoncernen uppgår till 48 procent, en ökning med en procentenhet.

För detaljerad redovisning avseende bolagen och kommunen hänvisas till de efterföljande redovisningarna.

Investeringar

Det är främst kommunen och Hyresbostäder som har stor investeringsverksamhet. Under 2004 har kommunen nettoinvesteringar på 205 mnkr och Hyresbostäder på 650 mnkr. Av Hyresbostäders investeringar är inköp av fastigheter det dominerande.

Personal

Antal anställda 2004

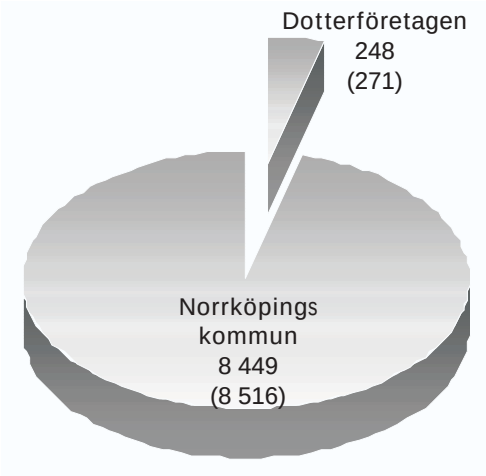

Totalt i kommunen och dotterföretagen:
8 697 (8 787) tillsvidareanställda

Koncernöversikt

Norrköpings kommun är hel- eller delägare i ett tjugotal företag. Omfattningen av ägandet varierar från hundra procent till mycket små andelar.

I sammanställd redovisning för kommunen ingår, i enlighet med rekommendationer, sådana företag i vilka kommunen har väsentligt inflytande och där röstandelen uppgår till minst 20 procent. Från ovanstående sker följande undantag:

– Norrköpings Hamn och Stuveri AB (NHS), i vilken kommunens ägarandel är 40 procent, ingår inte i den sammanställda redovisningen. Kommunens insatskapital i bolaget är 10,7 mnkr. NHS hade en omsättning på 156 mnkr under 2004 (161 mnkr), en balansomslutning per 2004-12-31 på 268 mnkr (269 mnkr) och ett resultat före bokslutsdispositioner, skatt och jämförelsestörande poster för 2004 på 26 mnkr (32 mnkr). Bolaget hade 2004-12-31 ett justerat eget kapital på 223 mnkr (225 mnkr). Under 2004 har kommunen fått 8,0 mnkr (0,3 mnkr) i aktieutdelning från NHS.

Av övriga bolag där ägarandelen inte överstiger 20 procent kan nämnas Östgötatrafiken, där ägarandelen i bolaget uppgår till ca 15 procent samt Nyköping-Östgötalänken AB, där ägarandelen uppgår till 18 procent.

Förändringar under året

Under året har följande väsentliga förändringar skett

i kommunkoncernen. Vad beträffar väsentliga förändringar, m m , i de enskilda bolagen, hänvisas till de efterföljande redovisningarna för respektive bolag.

- Stiftelsen Åbymo har avvecklats under året och ingår inte i den sammanställda redovisningen. Den fastighet som fanns i stiftelsen har sålts till kommunen.
- Kommunen har sålt 7,1 procent av aktieinnehav i Marknadsföringsbolaget Nya Norrköping till Hyresbostäder. Efter försäljningen har kommunen 42,9 procent av aktieinnehavet. Kommunens innehav tillsammans med Hyresbostäders innehav är 50 procent. Det vill säga på koncernnivå är ägarförhållandet oförändrat.

Framtiden

Norrköpings kommunkoncerns framtida ekonomiska utveckling påverkas främst av kommunens och Hyresbostäders resultatnivå. Dessa två är numera de dominerande inom kommunkoncernen. Hyresbostäder budgeterar ett negativt resultat på 35 mnkr. De satsar 50 mnkr mer än tidigare år på underhåll av fastigheter. Kommunen budgeterar för 2005 ett nollresultat.

Kommunkoncernen har under 2005 utökats med ett bolag. Samtliga aktier i Sydkraft Vatten AB har köpts. Bolaget kommer att byta namn till Norrköping Vatten AB. Under 2004 omsatte bolaget 172 mnkr och hade en balansomslutning på 466 mnkr.

Nyckeltal	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998[5)]
Årets resultat, mkr	193	35	-18	76	1 278	1 046	-61
Tillgångar, mnkr	9 022	8 667	8 287	8 852	9 332	8 499	7 852
Tillgångar, per invånare, kr	72 520	69 911	67 208	72 028	76 367	69 543	64 142
Skulder och avsättningar, mnkr	4 729	4 565	4 221	4 736	5 330	5 693	6 092
Skulder och avsättningar, per invånare, kr	37 998	36 823	33 000	38 537	43 617	46 583	49 765
Eget kapital (inkl reserver) mnkr	4 295	4 102	4 066	4 116	4 002	2 806	1 760
Eget kapital, per invånare kr	34 522	33 088	32 976	33 492	32 750	22 960	14 377
Rörelsekapital[1)] , mkr	-1 149	-979	-4	407	188	-454	-724
Balanslikviditet[2)] , proc	35	38	99	123	109	72	50
Soliditet[3)], proc	48	47	49	47	43	33	22
Skuldsättningsgrad[4)], proc	52	53	51	53	57	67	78

1) Omsättningstillgångar - korta skulder

2) Omsättningstillgångar/korta skulder

3) Eget kapital/tillgångar

4) Skulder/tillgångar

5) På grund av förändrad redovisningsprincip avseende pensioner och latent skatt ökar egna kapitalet med 1 473 mkr.

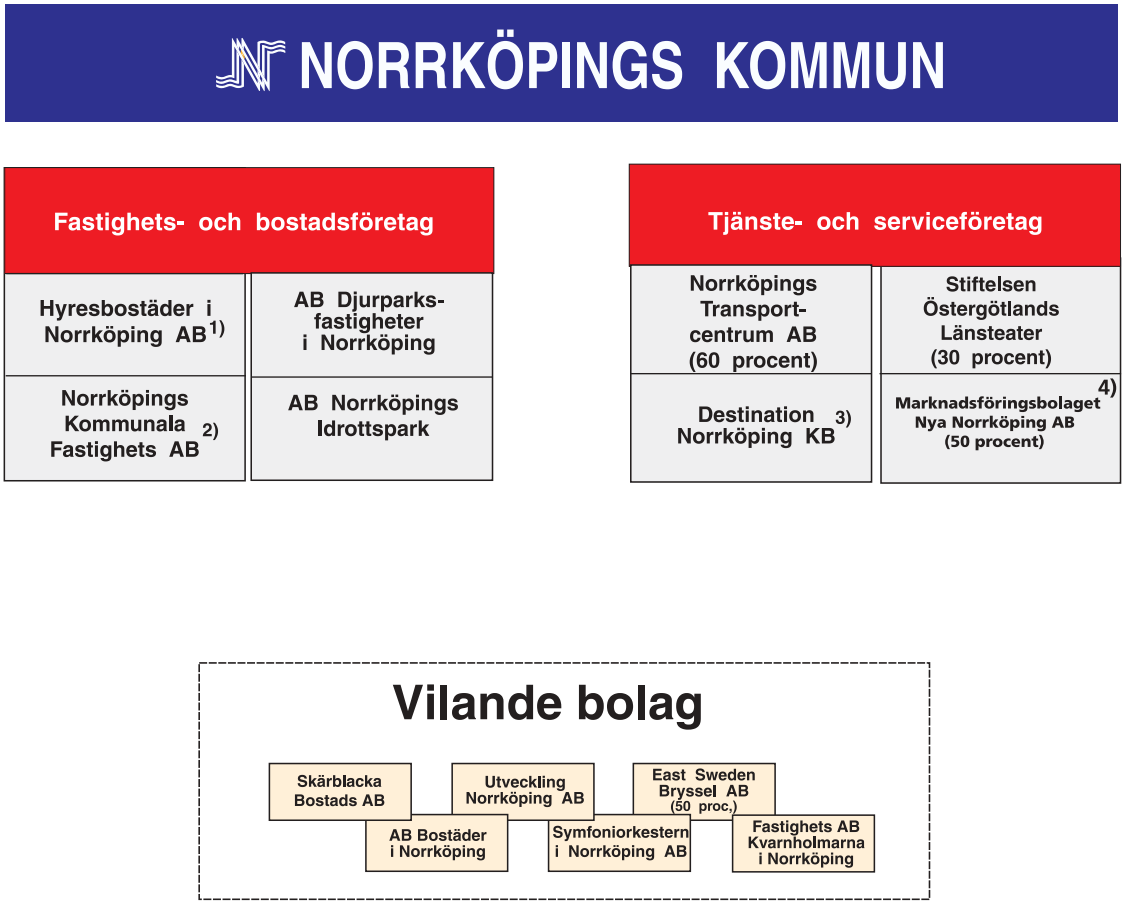

1) Hyresbostäder i Norrköping AB äger i sin tur dotterföretagen Studentbo i Norrköping AB (100 procent), Hyresbostädershus 1 (100 procent), Hyreshus i Norrköping AB (100 procent), Bostadshus i Norrköping AB (100 procent), Marknadsföringsbolaget Nya Norrköping AB (7,1 procent).

2) Norrköpings Kommunala Fastighets AB äger Blåmart Fastighetsutveckling AB (50 procent) och Bråvalla Fastighets AB, BFAB (51 procent) och Fastighets AB Händelö (100 procent)

3) Destination Norrköping KB, äger Louis De Geer Konsert & Kongress i Norrköping AB (vilande helägt).

4) Marknadsföringsbolaget ägs till 42,9 procent av kommunen. 7,1 procent ägs av Hyresbostäder i Norrköping AB.

D Sammanställd redovisning

Resultaträkning (mnkr)	Not	2004	2003
Verksamhetens intäkter	1	1 909	1 670
Verksamhetens kostnader	2	-5 760	-5 656
Avskrivningar	3	-211	-197
Verksamhetens nettokostnader		-4 062	-4 183
Skatteintäkter	4	3 637	3 526
Generella statsbidrag		719	732
Finansiella intäkter	5	185	211
Finansiella kostnader	6	-284	-283
Resultat före extraordinära poster och skatt		195	3
Aktuell skatt		-1	-1
Uppskjuten skatt		-1	33
Årets resultat		193	35

Finansieringsanalys (mnkr)	2004	2003
Den löpande verksamheten		
Verksamhetens intäkter	1 909	1 670
Verksamhetens kostnader	-5 760	-5 656
Verksamhetens nettokostnader	-3 851	-3 986
Skatteintäker och intäkter av bidrag	4 356	4 258
Finansiella intäkter	185	211
Finansiella kostnader	-284	-283
Aktuell skatt	-1	-1
Justering för rörelsekapitalets förändring avseende den löpande verksamheten	-203	-45
Verksamhetsnetto	**202**	**154**
Investeringar		
Inköp av materiella tillgångar	-550	-641
Avyttrade materiella tillgångar	242	22
Inköp av finansiella tillgångar	-16	-55
Justering för rörelsekapitalets förändring avseende investeringsverksamheten	-	-
Investeringsnetto	**-324**	**-674**
Finansiering		
Utlåning		
Utlåning/ökning långfristiga fordringar	-8	-
Återbetald utlåning	-	41
Upplåning		
Långfristig upplåning	-40	614
Justering för rörelsekapitalets förändring avseende finansieringsverksamheten	-	31
Finansieringsnetto	**-48**	**686**
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar	-16	-18
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder	182	-278
Förändring av rörelsekapitalet	**-4**	**-130**

D Sammanställd redovisning

Balansräkning (mnkr)	Not	2004-12-31	2003-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och anläggningar	7	7 245	6 925
Maskiner och inventarier		321	325
Balansposter enligt särskild lag		34	55
Värdepapper, andelar och bostadsrätter		803	762
Långfristiga fordringar		14	6
Summa anläggningstillgångar		**8 417**	**8 074**
Omsättningstillgångar			
Förråd		3	3
Kortfristiga fordringar	8	551	535
Värdepapper		10	50
Kassa och bank		41	5
Summa omsättningstillgångar		**605**	**593**
SUMMA TILLGÅNGAR		**9 022**	**8 667**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	9	4 295	4 102
Avsättningar för pensioner		139	96
Avsättning för uppskjuten skatt		19	5
Övriga avsättningar	10	22	59
Långfristiga skulder	11	2 793	2 833
Kortfristiga skulder	12	1 754	1 572
Summa skulder och eget kapital		**9 022**	**8 667**
Ställda panter			
Fastighetsinteckningar		98	255
Ansvarsförbindelser			
Ansvars- och borgensförbindelser	13	28	34
Pensionsförpliktelser	14	2 402	2 362

D Sammanställd redovisning

Redovisningsprinciper

Sammanställd redovisning är ett sammandrag av kommunens och dotterföretagens resultat- och balansräkningar.

Med dotterföretag avses de företag där kommunen innehar en röstandel på minst 20 procent och väsentligt inflytande. Se under koncernöversikt för redovisning av undantag. Som dotterföretag räknas inte enbart aktiebolag utan också stiftelser. Stiftelser som har karaktären av donationsfond ingår inte.

Sammanställd redovisning är upprättad i enlighet med rekommendationerna i den kommunala redovisningslagen och i enlighet med övriga rekommendationer och tillämpningar avseende sammanställd redovisning, dock med vissa undantag som framgår i den löpande texten. Detta innebär bl a att sammanställda redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering, varvid kommunens anskaffningsvärden (bokförda värden) för aktier och andelar elimineras mot dotterföretagens redovisade egna kapital. Därefter kvarstående belopp har tillförts eget kapital (egna kapitalet större än anskaffningsvärden). Kvarstående belopp anses som intjänade efter förvärven.

I de fall dotterföretagen utgör en koncern enligt aktiebolagslagen har denna koncern konsoliderats in i denna koncernredovisning.

Från och med 1 januari 2002 tillämpas i bolagen Bokföringsnämndens allmänna råd och redovisning av inkomstskatter (BFNAR 2001:1). Detta innebär att kommunkoncernen redovisar uppskjuten skatt för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Interna mellanhavanden av betydelse har eliminerats.

Olika redovisningsprinciper mellan kommunen och dotterföretagen förekommer. Dessa skillnader har eliminerats i största möjligaste utsträckning och då med kommunens redovisningsprinciper som grund.

I övrigt hänvisas till kommunens redovisningsprinciper.

Leasing

Rådet för kommunal redovisning har utfärdat en rekommendation (Nr 13 2002) kring redovisning av leasingavtal som skall tillämpas från och med räkenskapsåret 2003.

Rekommendationen skiljer på två typer av leasingavtal, finansiella eller operationella.

Ett finansiellt leasingavtal kan sägas motsvarar ett köp av objektet i fråga medan ett operationellt leasingavtal motsvarar hyra av objektet.

Förfallotidpunkt leasingobjekt, tkr

	Inom ett år	Senare än ett år men inom fem år	Senare än fem år
Lokaler*)	166 265	483 883	394 714
Bilar	5 835	3 202	0
Spårvagnar	1 900	7 500	1 828
Totalt	**174 000**	**494 585**	**396 542**
varav Norrköpings kommun	171 351	487 936	396 542

**) Hyresavtal med bunden avtalstid längre än 12 månader ingår*

Avgörande för klassificeringen av leasingavtalen är i vilken omfattning de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med ägandet av det aktuella leasingobjektet finns hos leasegivaren eller hos leasetagaren. Vid klassificeringen skall väsentlighetsprincipen tillämpas.

Finansiella leasingavtal skall redovisas i resultat och balansräkningen medan det för operationella leasingavtal föreligger upplysningsplikt.

Avtal tecknade före den 1 januari 2003 får klassificeras som operationella.

Norrköpings kommun har enligt rekommendationen klassificerat samtliga leasingavtal som operationella. Leasingavgifter och i nuläget kända framtida belopp framgår av tabellen ovan.

D Sammanställd redovisning

Noter

	Redovisn 2004-12-31	Redovisn 2003-12-31
Not 1		
Verksamhetens intäkter		
Intern försäljning mellan koncern-företagen har uppgått till 88 mnkr (föregående år 56 mnkr).		
I verksamhetens intäkter ingår jämförelsestörande intäkter med följande delposter:		
Fastighetsförsäljning	199	1
Återbetalning moms, parkering	15	0
Summa	**214**	**1**
Not 2		
Verksamhetens kostnader		
Bland verksamhetens kostnader ingår bl a följande delposter:		
Avgångsvederlag, kommunen	4	2
Rotkraft	3	3
Marksanering deponi	0	25
Strukturkostnad	15	0
Jämförelsestörande kostnader avseende		
- underskott vid fastighetsförsäljning	1	
- framtida leasingavgifter	0	10
Upplösning reserv leasing	-2	0
Summa	**21**	**40**
Not 3		
Avskrivningar		
Maskiner och inventarier 5 - 33,3 %		
Mark, byggnader och anläggningar 0,67-5 %		
Not 4		
Skatteintäkter		
Egna skatteintäkter, preliminärt	3 677	3 542
Slutavräkning 2002	0	11
Justering 2003	0	-36
Slutavräkning 2003	-16	
Justering 2004	-37	
Utjämning efter skatteväxling	0	-3
Summa kommunalskatt	**3 624**	**3 514**
Extra skatt Törlingdom	13	12
Summa	**3 637**	**3 526**
Not 5		
Finansiella intäkter:		
Ränteintäker	158	128
Utdelningar	9	0
Övriga finansiella intäkter	18	79
Summa	**185**	**207**
Not 6		
Finansiella kostnader:		
Räntekostnader lån	285	254
Räntebidrag	-7	-6
Ränta pensionsskuld	5	4
Övriga finansiella kostnader	1	27
Summa	**284**	**279**
Not 7		
Fastigheter och anläggningar:		
Fördelat per företag:		
Norrköpings kommun	3 109	3 029
Hyresbostäder i Norrköping AB	3 950	3 703
Norrköpings Kommunala Fastighets AB	132	136
Stiftelsen Åbymo	0	1
AB Djurparksfastigheter i Norrköping	56	59
AB Norrköpings Idrottspark	27	27
Interna elimineringar	-30	-29
Destination Norrköping	1	0
Summa	**7 245**	**6 926**
Not 8		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	72	80
Övriga kortfristiga fordringar	479	455
Summa	**551**	**535**
Not 9		
Eget kapital		
Ingående balans	4 102	4 066
Årets resultat	193	36
Utgående balans	**4 295**	**4 102**
Not 10		
Övriga avsättningar:		
Avsatt till pensioner	139	96
Avsatt till skatter	19	5
Övriga avsättningar	22	59
Summa	**180**	**160**
I beloppen ingår särskild löneskatt		
Not 11		
Långfristiga skulder		
Fördelat per företag:		
Norrköpings kommun	2 743	2 666
Hyresbostäder i Norrköping AB	3 309	3 280
Norrköpings Kommunala Fastighets AB	67	69
AB Djurparksfastigheter i Norrköping	53	60
AB Norrköpings Idrottspark	15	38
Interna elimineringar	-3 394	-3 280
Summa	**2 793**	**2 833**
Not 12		
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	224	184
Övriga kortfristiga skulder	1 530	1 388
Summa	**1 754**	**1 572**
Not 13		
Ansvars- och borgensförbindelser		
Borgen inom bostadssektorn		
Statliga bostadslån	17	23
Annan borgen		
Racketstadion	4	4
Åby Tennisklubb	4	4
Marieborgs Folkhögskola	1	1
Stiftelsen Hellmarksgården	1	1
Garantiförbindelse	1	1
Summa	**28**	**34**
Not 14		
Pensionsåtaganden, mkr		
Kommunens ansvarsförbindelse enligt KPA för pensioner intjänade före 1998-01-01	2 402	2 362
Summa	**2 402**	**2 362**
I beloppen ingår särskild löneskatt		

Redovisning av bolagen/stiftelserna som ingår i den sammanställda redovisningen

Bolaget äger och förvaltar vid årets utgång nio fastigheter med en lokalarea på cirka 41 502 kvm. Fastigheterna Hyvlaren 1 och 2 har fastighetsreglerats till Hyvlaren 2 under 2004. Samtliga fastigheter är belägna i och omkring Norrköping och hyrs i huvudsak ut för industriell verksamhet i kommunen.

Bolaget är även delägare i Fastigheten Fiskeby 1:50 genom Blåmart Fastighetsutveckling AB där NKF innehar 50 procent av aktierna och Fastigheten Fiskeby 1:57 genom Bråvalla Fastighets AB där NKF AB innehar 51 procent av aktierna och Hellmer Group AB resterande 49 procent. Ett nytt bolag Fastighets AB Händelö har bildats under 2004 där bolaget innehar 100procent av aktierna.

Överlåtelse och förvärv

Fastigheten Skeppsdockan 2 med tillträde 1 april 2004 har fastighetsreglerats med Skeppsdockan 5 till Skeppsdockan 5.

I ett markbytesavtal mellan Norrköpings kommun och NKF AB har fastigheterna Risängen 4:8 och Stämplaren 3 förvärvats och fastigheterna Borraren 10 och Plinten 8 sålts.

Årets resultat

Årets resultat för moderbolaget uppvisar ett överskott på 1 734 tkr. Resultatet är avsevärt bättre än budget vilket förklaras med följande:

I buget 2004 har leasingkostnaden avseende renrummet i fastigheten 1:53 tagits med som en driftkostnad till 1 853 tkr, men enligt bokslut 2003 har NKF AB yrkat avdrag hos Skatteverket för avsättning avseende framtida leasingkostnader med 10 327 tkr. Avsättningen löses upp under leasingavtalets återstående tid, varför nettopåverkan blir 0 för 2004.

För avyttringar och byten av fastigheter har bolaget gjort ett försäljningsresultat på 1 212 tkr.

I resultatet ingår befarade kundförluster på 692 tkr och återvunna kundförluster på 328 tkr.

Den samlade långfristiga upplåningen uppgår till 25 000 tkr.

Investeringar

Nedlagda kostnader i samband med före detta Okmetic AB:s etablering numera Jesperator AB under namnändring till Norstel AB är hittills 300 tkr.

Ett nytt projekt har startats i samband med GNT:s etablering på Händelö. Nedlagda kostnader är hittills 1 160 tkr

Investeringar år 2005 beräknas till ca 50 000 tkr i samband med nybyggnationen av en fabrik åt Jesperator AB (Norstel AB).

Vakansgraden inom fastighetsbeståndet uppgår vid årets slut till 12,9 procent.

Norrköpings Kommunala Fastighets AB[1)]

	2004	2003
Omsättning, mnkr	21	17
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr	2,4	-11,7
Årets resultat	1,8	-12,7
Balansomslutning, mnkr	137,4	138,3
Justerat eget kapital, mnkr	24,8	23,0
Soliditet, procent	18	17
Anställda	0	0

1) Redovisningen avser koncernen

Framtiden

Blåmart Fastighetsutveckling AB gör ett överskott 2004 med 72 tkr. Framtiden för Blåmart Fastighetsutveckling AB är att förbättra resultatet för bolaget, samt att NKF AB kontinuerligt får utvärdera samarbetet med Skanska beträffande Bråvalla Företagspark. Bråvalla Fastighets AB gör ett överskott år 2004 med 157 tkr. Överskottet för 2005 beräknas till c:a 200 tkr. Det nybildade bolaget Fastighets AB Händelö gör ett underskott 2004 med 13 tkr. Bolaget kommer att säljas under 2005.

Hyresavtal har tecknats med Jesperator AB under namnändring till Norstel AB om en nybyggnation av en fabrik under 2005, med tillverkning av halvledare av kiselkarbid till elektronikindustrin. Inflyttning under januari 2006.

Förhandlingar pågår med det Finska logistikföretaget GNT om en eventuell nyetablering på Händelö.

Bosch Robert AB som är hyresgäst i kv Pricken 1 kommer att lägga ner sin verksamhet i Norrköping under första halvåret 2005

Fastighetsmarknaden i Norrköping uppvisar fortfarande en svag efterfrågan på kontor och verkstadslokaler. Positiva trender finns framförallt i efterfrågan

avseende logistiklokaler och till viss del även på kontor framförallt i och runt industrilandskapet.

NKF AB:s målsättning att vakansgraden skall vara under 15 procent 2004 har lyckats. NKF AB:s målsättning är att vakansgraden bör ligga mellan 10 och högst 14 procent åren 2005-2006.

Flygledartornet på Bråvallaområdet. Fastigheten ägs av Blåmart Fastighetsutveckling AB som är ett intressebolag till Norrköpings Kommunala Fastighets AB.

Nyckeltal, moderbolaget	2004	2003	2002	2001	2000
Soliditet, procent	26,7	25,0	51,2	55,1	52,7
Avkastning på eget kapital, procent	7,0	-55,8	6,8	1,2	29,8
Avkastning på totalt kapital, procent	3,9	-11,6	6,6	2,9	18,7
Investeringar, tkr	1 460	16 992	2 808	1 889	4 969
Total area, kvm	41 502	36 239	46 000[1)]	45 300	45 543
Hyresintäkter, kr/kvm	355	345	300	345	367
Underhållskostnader, kr/kvm	55	69	58	78	52
Konsumtionsskostnader, kr/kvm	82	71	75	62	67
Fastighetsskötsel, kr/kvm	26	22	21	22	19

1) Inklusive Flöjten 1, exklusive Plinten 6, 8, 9.

Redovisning av bolagen/stiftelserna som ingår i den sammanställda redovisningen

AB Norrköpings Idrottspark

	2004	2003
Omsättning, mnkr	7,0	6,7
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr	0,3	-0,5
Balansomslutning, mnkr	39,8	41,6
Justerat eget kapital, mnkr	2,0	1,7
Soliditet, procent	5	4
Anställda	0	0

I bolagets verksamhet ingår att förvalta och upprusta Idrottsparken för att främja sport- och idrottsverksamhet samt att utveckla användningen av fastigheten Norrköpings Idrottspark. Hela anläggningen hyrs av kultur- och fritidsnämnden.

En idéutredning ”IP 2006” ligger till grund för det långsiktiga arbetet, både avseende möjligheten att utveckla den rent idrottsliga verksamheten och för att åstadkomma en möjlig stadsutveckling i området.

Idrottsparken är i dag en anläggning som nyttjas de flesta av årets alla dagar. Under grässäsongen 1 april till och med 15 november (SFFs licenskrav) nyttjas huvudarenan för matcharrangemang och träning vid drygt 200 tillfällen. Konstgräsanläggningen nyttjas dagligen under större delen av året för både träning och matchspel. Utöver detta tillkommer den dagliga verksamheten under höst- och vårterminen som fotbollsgymnasiet bedriver. Totalt innebär detta att Idrottsparken har en mycket hög nyttjandegrad.

Årets resultat blev ett positivt resultat före bokslutsdispositioner och skatt på 0,3 mnkr (-0,5 mnkr). Under året har det investerats för 1,9 mnkr. Investeringarna har varit i läktarsektioner, ny belysning och en uppvärmningsyta på konstgräsanläggningen. På huvudarenan har ett fortsatt arbete med upprustning av den publika miljön skett. Vidare har det bland annat investerats i nya omklädningsrum i huvudarenan. En säkerhets- och utrymningsplan har tagits fram för anläggningen.

En av årets höjdpunkter på Idrottsparken var konserten med Gyllene Tider. Med en publik på hela 24 000, visades att Idrottsparken mycket väl lämpar sig för konsertverksamhet och andra stora publika arrangemang.

Framtiden

I nära samarbete med hyresgästen Kultur- och Fritidsnämnden och i samverkan med Fotbollsgymna-

En av årets höjdpunkter på Idrottsparken var konserten med Gyllene Tider med en publik på hela 24 000 personer

siet och berörda föreningar sker årliga dialogträffar för att gemensamt diskutera utvecklingsfrågor för Idrottsparken.

Detta har bland annat resulterat i ett förslag om etablering av en teknikhall för fotbollsträning på Idrottsparken. Detta förslag kommer att få en fortsatt prövning under 2005.

På nationell nivå pågår ett omfattande arbete med upprustning och nybyggnad av arenor för elitfotboll. Även Idrottsparken står inför en framtid där åtgärder måste vidtas. Därför är en nära dialog med ägaren nödvändig för att möta morgondagens krav både från publik och spelare. Detta så att Norrköpings Idrottspark även i framtiden upplevs som en attraktiv arena för elitfotboll.

Marknadsföringsbolaget Nya Norrköping AB

	2004	2003
Omsättning, mnkr	10,0	9,2
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr	0,3	0
Balansomslutning, mnkr	2,9	2,8
Justerat eget kapital, mnkr	0,9	0,6
Soliditet, procent	30	21
Anställda	2	2

Bolagets verksamhet består i att bedriva och samordna marknadsföringen av Norrköping. Kommunen äger 43 procent av bolaget.

Aktiviteter ska riktas mot följande målgrupper:

- Kompetent arbetskraft
- Potentiella studenter
- Företag med inriktning mot Campus Norrköping
- Lokala och externa opinionsbildare
- Norrköpings befolkning

Bolaget finansieras genom lika delar från Norrköpings kommun och näringslivet genom åtta ytterligare delägare samt 27 intressentbolag. Verksamheten har kontor i Näringslivets Hus.

Nedan följer ett antal större aktiviteter som skett under år 2004.

I februari lanserades Norrköpings nya grafiska profil, ”Upplev Norrköping”. En implementeringsfas inleddes och pågick under hela året. När 10-mila, Sveriges största orienteringstävling, genomfördes i Kolmården marknadsfördes Norrköping. Ett antal studentkampanjer, samarrengemang och mässor har genomförts i samarbete med studenterna och LiU. Under sommaren hölls en Norrköpingskampanj i Kolmårdens djurpark. Norrköpingsfilmen visades i delfinariet och en utställning visades i lo-huset. Kolmården hade närmare 500 000 besökare under säsongen.

I slutet av året har vi återigen gjort en undersökning av attityderna gentemot Norrköping bland befolkning och opinionsbildare. Dessa undersökningar är uppföljningar från nollmätningen som gjordes 2001. Vidare har under 2004 fyra nummer av Vårt Norrköping producerats och utkommit till Norrköpings hushåll och utflyttade Norrköpingsbor. Varje nummer trycks i 72 000 exemplar. Nyhetsbrevet ”nya norrköping” har även det kommit ut fyra gånger till det lokala näringslivet. Ett flertal intressentträffar, såväl lokala som gemensamma med Linköping har genomförts under året. Samarbetet med Linköpings marknadsföringsbolag har fördjupats och konkretiserats under året. Vi har gemensamt lanserat en hemsida och ett magasin som presenterar Fjärde Storstadsregionen. Hemsidan finns på adressen www.fjardestorstadsregionen.se, magasinet heter Fource. Vi har gemensamt också jobbat med information och diskussioner kring Fjärde Storstadsregionen gentemot kommuner i Östergötland och andra viktiga organisationer.

Redovisning av bolagen/stiftelserna som ingår i den sammanställda redovisningen

Hyresbostäder i Norrköping AB [1)]

	2004	2003
Omsättning, mnkr	587	608
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr	175	13
Årets resultat	174	46
Balansomslutning, mnkr	4 104	3 862
Justerat eget kapital, mnkr	597	423
Soliditet, procent	15	11
Anställda	178	194

1) Redovisningen avser koncernen.

Hyresbostäder i Norrköping AB är ett av Norrköpings kommun helägt företag. Det är moderföretag i en koncern som även innefattar företagen Studentbo i Norrköping AB, Hyresbostädershus 1 i Norrköping AB, Hyreshus i Norrköping AB och Bostadshus i Norrköping AB. Dessutom äger Hyresbostädershus 1 i Norrköping AB 25 handelsbolag, se not 17. Navestadbadets Rehab AB och Ringdansen i Norrköping AB är tidigare dotterföretag, som försålts under året.

Bolaget är anslutet till Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO) och till fastighetsbranschens Arbetsgivarorganisation (FASTIGO).

Hyresbostäder i Norrköping AB har till uppgift att inom kommunen äga fastigheter och tillsammans med de boende utveckla, förvalta och förädla boendemiljöer.

Studentbo i Norrköping AB har till uppgift att främja bostadsförsörjningen inom Norrköpings kommun, främst för studerande vid Linköpings Universitet, Campus Norrköping.

I Hyreshus i Norrköping AB bedrivs verksamhet avseende det fastighetsbestånd som förvärvades från Tornet under året.

Hyresbostädershus 1 i Norrköping AB och Bostadshus i Norrköping AB bedriver ingen verksamhet.

Den ekonomiska förvaltningen i dotterföretagen handhas av moderföretaget.

Fastighetsbestånd

Moderföretaget äger och förvaltar 156 (179) fastigheter innehållande 9 042 (10 946) lägenheter och 546 (570) lokaler. Den totala lägenhetsytan uppgår till 657 213 kvm (786 982 kvm) och den totala ytan för lokaler uppgår till 52 287 kvm (61 964 kvm). Till detta kommer dotterföretag som äger och förvaltar 32 fastigheter innehållande 1 454 lägenheter och 80 lokaler.

Under 2004 har moderföretaget sålt 23 fastigheter, huvudsakligen i ytterområden, till AB Markarydsbostäder. Fastighetsförsäljningen har stärkt företaget ekonomiskt samt gett företaget möjlighet att långsiktigt utveckla befintligt fastighetsbestånd. Denna affär bidrar till att öka soliditeten samt till att avkastningsmålet för verksamhetsåret överträffas. Fastighetsförsäljningen har skett genom att fastigheterna först såldes från moderföretaget till dotterföretag, vars aktier sedan såldes till AB Markarydsbostäder.

Under 2004 har dotterföretaget Hyresbostädershus 1 i Norrköping AB förvärvat andelar i 25 handelsföretag, innehållande 25 fastigheter i centrala Norrköping, från Malmstaden/Tornet. Fastigheterna har sedan sålts till koncernföretaget Hyreshus i Norrköping AB. Fastighetsförvärvet ger företaget en långsiktig resultatförbättring som varje år ger oss bättre resurser att utveckla boendemiljön i våra befintliga fastigheter. Finansieringen har skett genom att moderbolaget upptagit lån som sedan dotterföretaget i sin tur lånat för att finansiera förvärvet av andelarna i handelsföretagen.

Såväl fastighetsförsäljningen som fastighetsförvärvet är ett led i ägarens direktiv att eftersträva en jämnare geografisk spridning av beståndet samt ha ett utbud av lägenheter inom alla större stadsdelar.

Personal

Medelantalet helårsanställda i moderföretaget har under året varit 170 (190), varav 50 (53) kvinnor och 120 (137) män, och i koncernen 178 (194), varav 48 (58) kvinnor och 130 (136) män.

Under året har 74 personer lämnat koncernen och 13 personer har tillkommit.

Marknad

Efterfrågan på bolagets lägenheter har varit fortsatt stabil. Uthyrningsgraden i moderföretaget, beräknad som hyresintäkter för uthyrda lägenheter i förhållande till total bruttohyra för lägenheter, uppgick under året till 93,4procent inklusive Ringdansen (fg år 96,7

procent exklusive Ringdansen). Kommunens folkmängd har ökat via framför allt en ökad inflyttning. Arbetslösheten är dock fortfarande relativt hög och en ökning har skett under de sista månaderna.

I enlighet med affärsplan 2009 har arbetet med att stärka bolagets image påbörjats under året och kommer att fortsätta under 2005.

Hyresnivå

I förhandling mellan företaget och Hyresgästföreningen avseende 2005 års hyror träffades under hösten 2004 överenskommelse om en höjning med 2,5 procent fr.o.m. 1 januari 2005. Höjningen är framförallt föranledd av ökningar av avgifter för vatten och värme. Ett avtal träffades med Hyresgästföreningen i februari 2004 om att införa ett nytt hyressättningssystem – Rättvis hyra – 1 juli 2004. Systemet genomförs under fem år och är slutligt genomfört för alla den 1 januari 2009. I Ättetorp får nya hyresgäster fr.o.m. 1 januari 2005 Rättvis hyra redan vid inflyttning, vilket innebär ca 20procent hyressänkning. Befintliga hyresgäster får också en snabbare anpassning till Rättvis hyra, genom att en tredjedel av sänkningen genomförs redan nu, två år tidigare än planerat.

Investeringar och fastighetsunderhåll

Koncernens bruttoinvesteringar uppgick till totalt 650,0 Mkr (308,1 Mkr). Under tidigare år har Ringdansenprojektet och Såpkullenprojektet pågått. Dessa är numera avslutade. Av det investerade beloppet avser 632 Mkr förvärv av fastigheter i dotterföretaget Hyreshus i Norrköping AB. Övriga investeringar som gjorts under året är bl a ombyggnader av förskolor och skolor i Klockaretorpet och Krokek/Kvarsebo.

Totalt har planerat underhåll genomförts för 13,5 Mkr (23,9 Mkr).

Kostnaden för löpande underhåll och reparationer har uppgått till 59,6 Mkr (65,4 Mkr).

Resultat

Koncernens resultat uppgick till 173,9 Mkr (46,2 Mkr).

Moderföretagets rörelseresultat exklusive resultat av försäljning av fastigheter och aktier, men inklusive omstruktureringskostnader uppgick till 115,6 Mkr (149,6 Mkr). Fastigheterna, med ett bokfört värde i moderföretaget av 3 198,6 Mkr (3 605,2 Mkr), gav under 2004 ett driftsöverskott (hyresintäkter med avdrag för fastighetskostnader men exklusive avskrivningar och med tillägg för statliga bostadsbyggnadssubventioner) på 188,7 Mkr (213,9 Mkr). Fastigheternas taxeringsvärden uppgår till 2 661,2 Mkr.

Finansverksamhetens resultat

Fastighetslånen uppgick i koncernen till 3 271,3 Mkr (2 367,9 Mkr) och i moderföretaget till 3 152,0 Mkr (2 248,6 Mkr). Kreditiv i moderföretaget om 874,4 Mkr som tidigare funnits har lösts i samband med nyupplåning för köp av fastigheter. I koncernen ligger kreditiv om 37,3 Mkr kvar. Den genomsnittliga räntesatsen på fastighetslånen uppgick till 3,8procent (4,3procent).

Finansnettot (räntebidrag och övriga ränteintäkter minus räntekostnader) i koncernen uppgår till -130,2 Mkr (-141,4 Mkr). Av finanskostnaderna under året utgör 13,1 Mkr riskpremie till Norrköpings kommun.

Finansiell ställning

Koncernens egna kapital uppgick vid årsskiftet till 597,1 Mkr (423,2 Mkr).

Soliditeten, beräknad som eget kapital i förhållande till balansomslutningen, uppgick i moderföretaget till 15,2 procent (11,4 procent) och koncernen 14,5 procent (10,9 procent).

Koncernens likvida medel inklusive saldo på koncernkonto uppgick per balansdagen till 58 Mkr (45,1 Mkr).

Hyresbostäder har bekräftade kreditlöften om 191 Mkr (194 Mkr). Genom beslut av kommunfullmäktige ska bolagets kort- och långfristiga upplåning ske genom kommunens internbank. Internbanken garanterar finansiering av de kreditbehov bolaget anmäler.

Framtid

I vårt styrdokument Affärsplan 2009 finns vår vision (”Ger Dig Möjligheter”) och våra strategier formulerade. Vår vision och våra strategier ligger till grund för vår påbörjade förändringsprocess och samtliga våra större aktiviteter under 2005.

Under 2005 kommer stora insatser att genomföras för att förbättra företagets varumärke och image. Detta i syfte att långsiktigt förbättra uthyrningsläget.

Redovisning av bolagen/stiftelserna som ingår i den sammanställda redovisningen

Vi kommer dessutom att satsa mycket pengar på förbättrat underhåll av vårt fastighetsbestånd. Planerade underhållsinsatser ökar från genomsnittligt 8 miljoner kronor per år till 68 miljoner kronor för 2005. Dessutom investeras ytterligare 138 miljoner kronor i förbättringsåtgärder som kommer att gynna våra hyresgäster.

Vårt nya BoTorg flyttar in i fräscha lokaler på Dalsgatan 16. Denna förändring innebär att vi kan möta både befintliga och potentiella kunder på ett bättre sätt än tidigare.

Tidigt under året kommer samtliga kvartersvärdar vara på plats och då påbörjas ett offensivt arbete med hyresgästkontakter och utveckling av bostadsområden.

En fortsatt förbättring av vårt arbetssätt och vår kundservice kommer att prioriteras för att öka effektiviteten och för att bättre möta hyresgästernas behov.

Under 2005 kommer vi internt att jobba med vår värderingsgrund och företagskultur.

Om 2004 var omställningens år, så kommer 2005 bli året när vi tar de första stegen framåt. Vi står i startgroparna och har börjat kapplöpningen för att bli norrköpingsbornas bostadsföretag.

Nyckeltal Hyresbostäder	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998
Koncernen Hyresbostäder							
Hyresintäkter, mnkr	567,9	590,4	565,6	547,1	489,7	488,4	486,0
Räntebidrag, mnkr	4,9	4,3	3,7	3,8	10,8	20,7	22,8
Investeringar, mnkr	650,0	308,1	331,4	643,2	139,3	121,5	96,5
Soliditet, procent	14,5	10,9	10,5	11,9	13,0	12,2	12,1
Hyresbostäder i Norrköping AB							
Hyresintäkter, mnkr, netto	544,4	574,1	550,8	532,7	478,3	478,8	478,1
Vakansgrad, proc	6,6	6,9	8,7	9,6	10,0	11,1	11,1
Hyresbortfall, mnkr	44,4	47,2	56,1	60,1	57,8	60,9	62,4
Genomsnittligt antal tomma lägenheter	566,5	315	371	465	309	1 060	1 067
Räntebidrag, mnkr	4,3	2,7	2,0	2,1	9,3	19,5	22,3
Soliditet, proc	15,2	11,4	10,8	12,3	13,4	12,7	12,5
Avkastning på eget kapital, proc	12,0	3,2	3,3	9,2	7,0	5,0	1,4
Avkastning på totalt kapital, proc	7,8	4,3	4,5	4,9	5,2	4,2	5,7
Investeringar, mnkr		270,5	331,1	615,1	138,3	96,0	55,3
Studentbo i Norrköping AB							
Hyresintäkter, mnkr, netto	17,6	16,2	14,9	14,4	11,4	9,2	7,1
Vakansgrad per balansdagen, proc	9,8	7,6	6,0	9,0	11,0	13,0	23,0
Hyresbortfall, mnkr	1,4	0,9	0,8	0,9	1,0	1,6	1,7
Antal tomma lägenheter per balansdagen	65	66	50	56	75	90	133
Räntebidrag, mnkr	1,8	1,6	1,6	1,7	1,5	1,2	0,6
Investeringar, mnkr	2,7	38,1	0,3	28,1	1,0	25,0	39,1

Redovisning av bolagen/stiftelserna som ingår i den sammanställda redovisningen

Stiftelsen Östergötlands Länsteater

	2004	2003
Omsättning, mnkr	83,5	88,2
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr	-1,1	0,1
Balansomslutning, mnkr	12,8	15,1
Justerat eget kapital, mnkr	-0,3	0,8
Soliditet, procent	neg	5,5
Anställda	135	141

Kommunens andel i Stiftelsen Östergötlands Länsteater, Östgötateatern, är 30 procent.

Stiftelsen Östergötlands Länsteater – Östgötateatern – driver teaterverksamhet i Östergötlands län på uppdrag av och med ekonomiskt stöd från kommunerna Norrköping och Linköping samt Landstinget i Östergötland. Från 2003 utbetalas landstingets anslag via Östsam. Anslagen från huvudmännen fördelar sig med 40 % från landstinget, 30 % från Norrköpings kommun och 30% från Linköpings kommun.

Östgötateatern är Sveriges största regionteater. Klassiska teaterhus byggda i jugendstil finns till förfogande i Norrköping (byggår 1908) och Linköping (byggår 1903). Teaterns produktioner spelas växelvis i Norrköping och Linköping. Turnéföreställningar erbjuds till länets övriga kommuner. ung scen/öst, teaterns ungdomsensemble, har sedan etableringen 2001 egen scen i Kultur & Mediahuset ELSA i Linköping. Målgruppen för ung scen/öst är barn från skolans mellanstadium till unga vuxna på 25 år.

Årets resultat och tvåårsbudget

Östgötateatern har för åren 2004 och 2005 tillämpat tvåårscykel för den ekonomiska planeringen – i likhet med åren 2002 och 2003. Ett underskott år 2004 är tänkt att kompenseras genom ett lika stort överskott år 2005. Orsaken är att verksamhetsplaneringen sker spelårsvis (1 juli – 30 juni) medan räkenskapsåret löper kalenderårsvis. Detta innebär ibland resultatmässiga fluktuationer mellan räkenskapsåren.

För år 2004 har vi glädjande nog kunnat begränsa vårt underskott till –1,1 Mkr vilket innebär en halvering jämfört med budgeterade –2,2 Mkr. Detta har kunnat ske trots ett mycket sent besked om uteblivna uppräkningar av huvudmannaanslagen, vilket tillsammans med pensionsproblematiken (se nedan) förorsakat stora svårigheter för den ekonomiska planeringen.

Fares Fares i rollen som Salieri i föreställningen Amadeus, spelad på stora scenen i Norrköping och Linköping hösten 2004.

Fotograf: Mikael Silkeberg.

Östgötateaterns totala intäkter uppgick till 83,5 Mkr år 2004 (88,2 Mkr 2003). Huvudmännen bidrog med 55% och staten med 31% av intäkterna (53% respektive 28% 2003). Egen-intäkterna uppgick till 14% (19% 2003). Sänkningen av egenintäkterna beror på de års-fluktuationer som nämns ovan.

Viktiga händelser under året

Konstnärligt och publikt

Året har bjudit på såväl konstnärliga som publika framgångar. My fair lady – klassisk musikal från England vid förra sekelskiftet inledde året i Linköping medan Norrköpingsborna kunde skratta åt engelsk humor i komedin The Lying Kind av Anthony Neilson. Shakespeares En vintersaga utspelade sig i sicilianskt 30-talsmiljö medan 40-talets nazistiska Österrike var ämnet för Erich-Emmanuel Schmitts pjäs Be-

sökaren, liksom för George Taboris Min modiga mor. Höstsäsongen inleddes i Norrköping med en utmanande uppsättning av Amadeus av Peter Shaffer. Som avslutning på år 2004 hade Trollkarlen från Oz premiär i mitten på december – en efterlängtad familjeföreställning på östgötascenen.

Ung scen/öst, vars ambition är att spela nyskriven aktuell dramatik, visade Ninna Tersmans Under mörka kvällen, skriven direkt för ung scen/öst i ett samarbete med Teater Komet. Norrköpings ungdomar fick under våren se norway.today av Igor Bauersim. Sverigepremiär var det både på Gräs av Esther Gerritsen och Sockersyndromet av Lucy Prebble.

Specialskriven för ung scen/öst var Huvudvärk med E av Stefan Lindberg, som hade premiär i slutet av året.

Ung scen/östs konstnärlige ledare sedan starten 2001, Måns Lagerlöf, fick Teaterkritiker-föreningens Barn- och ungdomsteaterpris 2004, med motiveringen "... för att han i drygt tre år lyft fram kvalitativ och nyskriven dramatik och gett den urpremiär, alternativt Sverige-premiär, på en liten bakgata i Linköping...". En av ung scen/östs föreställningar, LAVV, utsågs dessutom till en av landets 12 bästa föreställningar under 2003 och 2004 och därmed kommer den att representera ung scen/öst och Östgötateatern på Teaterbiennalen i Umeå i maj 2005.

Ökade kostnader och oförändrade bidrag

Den viktigaste ekonomiska händelsen under 2004 var det sena regeringsbeskedet vid årsskiftet 2003/2004 om en avsevärd ökning av pensionskostnaderna från år 2004 för scenkonstinstitutionerna. Regeringen preciserade inte närmare ökningens storlek. Ett sådant besked för 2004 skulle inte lämnas förrän i april 2005. För Östgötateaterns del uppskattades den aviserade ökningen till ca 1,7 Mkr. Teatern har inte sådana marginaler att det skulle varit möjligt att arbeta in hela denna kostnadsökning. Stort arbete har lagts ner under året för att minimera förlusten.

Efter protester från scenkonstbranschen, lobbyingarbete, riksdagsmotioner m fl aktiviteter meddelades de sista dagarna i oktober en lösning på pensionsfrågan. Denna innebär att pensionspremierna fryses till dagens nivå i avvaktan på att sektorn i samband med vårpropositionen tillförs medel för att täcka merparten av kostnadsökningen för 2004 och 2005. Det har utlovats att branschen endast ska stå för 6 Mkr eller ca 10 % av den förväntade höjningen. Fördelningen mellan institutionerna är oklar.

Den ekonomiska planeringen försvårades också av att huvudmännen lämnade ett mycket sent besked om att anslagen för 2004 skulle bli nominellt oförändrade. Den uteblivna kompensationen för löne- och övriga kostnadsökningar kan beräknas till ca 1,2 Mkr.

Framtiden

Östgötateatern lever i en verklighet där olika senkomna besked gör det mycket svårt att på ett ansvarsfullt sätt planera för verksamheten och ekonomin både på lång och kort sikt.

Teatern har som de flesta andra kulturinstitutioner små ekonomiska marginaler. En stor del av kostnaderna är fasta och svåra att påverka i det korta perspektivet. Våra egenintäkter är relativt sett små. Möjligheten att finansiera oförutsedda kostnadsökningar eller kompensera anslagssänkningar med ökade egenintäkter är liten. Östgötateatern har ett mycket långt planeringsperspektiv. Repertoaren måste bestämmas och avtal kring pjäsrättigheter och med konstnärlig personal måste tecknas långt i förväg. En förändring av verksamheten tar lång tid att genomföra. Det finns ett stort behov och en stark önskan från teaterns sida att kunna arbeta långsiktigt med en flerårsplanering för verksamhet och ekonomi.

Med oförändrade och därmed i realiteten krympande anslag från huvudmännen, lägre höjning av statsanslaget och pålagor från staten i form av höjda pensionskostnader mm har vi inte längre möjlighet att klara vår ekonomi. Vi kommer inte längre att vare sig kunna utföra huvudmännens uppdrag eller uppfylla de mål som satts för verksamheten. Vi står inför ett vägval. En omställning av verksamheten och förändring av Östgötateaterns uppdrag blir verklighet inom en nära framtid om inte teatern får årlig kompensation för ökade kostnader.

I början av 2004 förvarnade vi huvudmännen om att teatern stod inför ekonomiska problem. Sedan hösten 2004 för vi diskussioner med huvudmännen om de ekonomiska förutsättningarna och Östgötateaterns framtida verksamhet. I dessa diskussioner har vi betonat nödvändigheten av långsiktiga besked. Sådana saknas idag.

D Sammanställd redovisning

Redovisning av bolagen/stiftelserna som ingår i den sammanställda redovisningen

AB Djurparksfastigheter i Norrköping

	2004	2003
Omsättning, mnkr	8,2	8,7
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr	0	0
Balansomslutning, mnkr	57,5	65,4
Justerat eget kapital, mnkr	0,1	0,1
Soliditet, procent	0	0
Anställda	0	0

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att förvärva, förvalta och försälja fastigheter och anläggningar inom Kolmårdens Djurpark.

Bolagets syfte är att för främjande av fritids- och rekreationsaktiviteter samt turismen inom kommunen tillhandahålla erforderliga fastigheter och anläggningar.

Kolmårdens Djurpark AB arrenderar hela anläggningen av Djurparksfastigheter. Ägarna till Kolmårdens Djurpark AB har haft en option att under vissa

villkor köpa aktierna i Djurparksfastigheter. Denna optionsrätt gällde fram till och med den 31 december 2004. Optionen löstes inte och den gäller inte längre.

Arrendeavtalen med Kolmårdens Djurpark AB löper på i första hand till och med 2006-12-31.

Under 2004 har inga investeringar skett.

D Sammanställd redovisning

Redovisning av bolagen/stiftelserna som ingår i den sammanställda redovisningen

Norrköpings Transportcentrum AB

	2004	2003
Omsättning, mnkr	1,8	2,0
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr	0,1	0
Balansomslutning, mnkr	2,1	2,4
Justerat eget kapital, mnkr	1,8	1,9
Soliditet, procent	90	78
Anställda	1	1

Transportcentrum AB är ett utvecklingsbolag verksamt inom logistik – och transportområdet. Bolagets målsättning är att medverka till att skapa tillväxt inom denna sektor i norrköpingsregionen. Verksamheten omfattar näringslivs-, marknadsförings- och infrastrukturfrågor. Regionen har utnämnts som ett av de tre bästa etableringslägena för distributionscenters i Sverige. Utvecklingsarbetet i företaget strävar efter att stärka denna position.

Under verksamhetsåret 2004 har infrastruktur- och etableringsfrågor stått i fokus. Det så kallade ”Norrköpingspaketet” har lanserats tillsammans med de fyra trafikverken. Det är en satsning som syftar till att möjliggöra för Norrköpings hamn att svara mot marknadens krav i framtiden och samtidigt medverka till hållbara transportlösningar.

Flygplatsens framtid aktualiserades under året och Transportcentrum arbetar aktivt med denna fråga för både affärs- och fraktflyg. En internationell flygplats är av största vikt för en hög tillväxt.

Flera nyinvesteringar i Nordiska distributionscenters gjordes i Norrköping under året. Kuehne & Nagel har investerat i ett nytt logistikcenter på Händelö.

Green Cargo fattade också ett beslut om att bygga ut sin anläggning på Händelö för att kunna hantera nya uppdrag.

Flertal investerare både nationella och internationella söker möjliga projekt i Norrköping.

Samarbetet med Universitet har utvecklats och företaget medverkar i en satsning för att utveckla ett kompetenscenter inom logistikområdet, Advanced logistics lab.

För verksamhetsåret 2005 fokuseras verksamheten mot att stärka klustersamverkan inom logistikområdet. Projekt för att öka intermodala kombinationer mellan järnväg / sjötransport har startats. Effekter av detta förväntas under året. Speciella aktiviteter kommer att genomföras för att utveckla infrastrukturen för järnvägstransporter till hamnen. Satsningar på kompetenscenter och infrastruktur är av stor vikt för att långsiktigt bevara konkurrenskraften.

Bolaget ägs till 60 procent av Norrköpings Kommun och till 40 procent av Norrköpings- Hamn och Stuveri.

Redovisning av bolagen/stiftelserna som ingår i den sammanställda redovisningen

Destination Norrköping KB[1)]

	2004	2003
Omsättning, mnkr	26,7	34,5
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr	-1,4	0,4
Balansomslutning, mnkr	8,5	13,3
Justerat eget kapital, mnkr	0,7	2,1
Soliditet, procent	8	15
Anställda	28	30

1) Redovisningen avser koncernen

Destination Norrköping KB (DNKB) bedriver konferens-, evenemangs-, och kongressbyråverksamhet med tillhörande marknadsföring. Värmekyrkan används för varierande evenemang och konserter. Vidare bedrivs turistbyråverksamhet, marknadsföring, evenemangsverksamhet och försäljning av Norrköping som besöksort. Turistbyrån tillhandahåller också information och service till Norrköpingsborna.

Årets resultat

Årets resultat på –1 412 tkr innebär en försämring jämfört med senaste prognos.

Underskottet förklaras av reserveringar på 1 465 tkr avseende av Skatteverket ej accepterade mervärdesskatteavdrag på vissa arrangemang för åren 2003-2004 med 604 tkr samt ett beräknat belopp på 861 tkr för likartade arrangemang under åren 1999-2002. Slutligt beslut från Skatteverket kommer att erhållas senare under 2005.

Viktiga händelser under året

Under året hade Linköpings universitet för första gången en doktorspromovering i Louis De Geer. Ett antal stora och mindre konferenser har ägt rum som exempelvis Fortbildarna, 800 deltagare, Hörselskadades Riksförbund, 1 500 deltagare, Tekniken i skolan, 1 200 deltagare, Sveriges Meteorologiska Institut, 450 deltagare och Ahlsells, 700 deltagare. Härutöver har många konserter och banketter anordnats i Louis De Geer och i Värmekyrkan.

Biljettbyrån är sedan den 4 november Ticnetombud – Östergötlands första och enda Ticnetombud. Det innebär att man kan köpa biljetter till arenor runt om i Sverige.

DNKB har medverkat vid flera större evenemang, som stärkt norrköpingsandan och samtidigt gett besöksnäringen en ökad omsättning. Nationaldagsfirandet blev lyckat med bland annat det traditionella välkomnandet av nya svenska medborgare. Augustifesten med SM i musikfyrverkeri var som tidigare år mycket uppskattat med publikrekord i samband med fyrverkerierna. Året avslutades med Nyårsvandringen i Industrilandskapet. Även detta år deltog många i vandringen. Nyårsfyrverkeriet ställdes in med anledning av katastrofen i Asien.

Ett stort antal Norrköpingsföretag har givit sitt stöd till verksamheten under året, bland annat genom medlemsavgifter samt i samband med adventsfirandet och tändningen av adventsljusen på Värmekyrkan.

DNKB har under året haft stor verksamhet i EU-projektet Växtkraft Mål 3. En handlingsplan är framtagen för ändamålet och denna följs noggrant.

Desination Norrköping Nyckeltal, moderbolaget	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Soliditet, %	7,5	15,4	16,5	5,6	- 5,4	20,0
Avkastning på eget kapital, %	-107,2	22,6	52,1	- 299,0	- 538,0	7,6
Avkastning på totalt kapital, %	-12,9	3,6	5,0	- 8,8	- 28,0	1,7
Investeringar, tkr	1 346	975	231	355	846	308

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

För DNKB är det viktigt med en fortsatt hög nyttjandegrad av De Geerhallen med konferenser och kongresser samt evenemang och upplevelser för Norrköpingsborna. De Geerhallen är utsatt för hård konkurrens från andra städer vad gäller konferenser och kongresser. För att även fortsättningsvis uppnå ett bra ekonomiskt utfall är tillgängligheten i De Geerhallen viktig, inte bara för DNKB. Näringslivet, framför allt besöksnäringen, gynnas av en god beläggning i Louis De Geer.

Den eventuella utvecklingen av Louis De Geer konsert och kongress till en komplett konferensanläggning, med ombyggnad av Hangaren, är en nödvändighet för att DNKB ska kunna arbeta för att få flera större konferenser till Norrköping och kunna genomföra dem med fortsatt hög kvalitet. Kommunfullmäktige fattade principbeslut härom den 13 december. Utvecklingen av Louis De Geer konsert och kongress är även en förutsättning för marknadsföring mot nya kunder exempelvis i våra nordiska grannländer. Utvecklingen av Louis De Geer konsert och kongress är också betydelsefull för näringslivet i Norrköping. Den innebär ytterligare tusentals hotellnätter, köpkraft till Norrköping, köpkraft som skapar nya arbetstillfällen vilka i sin tur genererar skatteintäkter till kommunen.

E Ekonomisk översikt - Norrköpings kommun

Fem år i sammandrag	2004	2003	2002	2001	2000
Antal invånare 31 december	124 410	123 971	123 303	122 896	122 199
Kommunal utdebitering per 100 kr	21,45	21,45	21,45	21,45	21,45
-Verksamhetens nettokostnader, mnkr exkl avskrivningar.	-4 235,6	-4 203,0	-4 068,3	-3 831,4	-3 592,5
-Skatteintäkter netto (inkl generella statsbidrag), mnkr	4 355,8	4 258,1	4 141,3	3 967,9	3 824,1
-Finansnetto, mnkr	42,0	78,7	26,4	30,2	-14,5
-Nettokostnadernas och finansnettots[1)] andel av skatteintäkter och generella statsbidrag, proc	96,8	98,0	95,8	95,8	94,3
Tillgångar, totalt mnkr	8 241,5	8 003,6	7 541,5	7 976,8	8 207,7
• Tillgångar per invånare, kr	66 245	64 561	61 162	64 907	67 167
Skulder, totalt, mnkr	4 368,7	4 146,4	3 721,5	4 093,6	4 417,4
• Skulder per invånare, kr	35 115	33 446	30 182	33 310	36 145
Nettolåneskuld kommunen, mnkr	0	0	0	0	247,1
• Nettolåneskuld per invånare, kr	0	0	0	0	2 022
Nettotillgång kommunen, mnkr	440	432	516,1	757,8	0
• Nettotillgång per invånare, kr	3 574	3 485	4 186	6 167	0
Eget kapital, totalt mnkr	3 729,5	3 711,8	3 711,0	3 737,7	3 661,5
Soliditet, procent (Eget kapital/tillgångar)	45	46	49	47	45
Skuldsättningsgrad, procent (Skulder/tillgångar)	55	54	51	53	55
Balanslikviditet, procent (Omsättningstillgångar/kortfristiga skulder)	69	146	110	134	144

1) Exklusive upp- och nedvärdering av finansiella anläggningstillgångar

E Ekonomisk översikt - Norrköpings kommun

Årets resultat

Norrköpings kommun redovisar för år 2004 ett positivt resultat på 17,7 mnkr.

I förhållande till budget redovisar skatteintäkter ett underskott på 44,9 mnkr. Underskottet avser en negativ slutavräkning för 2003 (16,3 mnkr) samt en negativ delavräkning för 2004 (36,7 mnkr).

Den finansiella verksamheten redovisar i förhållande till budget ett överskott på 30 mnkr. Då ingår resultatet av en positiv värdering av kommunens finansiella anläggningstillgångar med 25 mnkr.

Verksamhetens nettokostnader redovisar i förhållande till budget ett överskott på 34,5 mnkr. I överskottet ingår bland annat realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar med 16,4 mnkr.

Flertalet nämnder redovisar positiva resultat medan underskotten i verksamheten finns framför allt inom utbildningsområdet, grundskola och gymnasiet.

Resultat kommunen	2004	Avvikelse mot budget 2004	2003	2002	2001
Verksamhetens nettokostnad	-4 380,1	34,5	-4 336,0	-4 194,4	-3 937,3
Skatteintäkter	3 636,7	-44,9	3 526,4	3 385,3	3 236,5
Generella statsbidrag, utjämning	719,1	-1,9	731,7	756,0	731,4
Finansnetto	42,0	30,0	78,7	26,4	30,2
Resultat före extraordinära kostnader	17,7	17,7	0,8	-26,7	60,8
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	-22,9
Årets resultat enligt resultaträkning	**17,7**		**0,8**	**-26,7**	**37,9**
Utredning balanskrav[1)]					
Avgår realisationsvinster vid försäljning fastigheter	-16,4		-4,8	-13,3	-33,7
Nettoresultat av värdering av finansiella anläggningstillgångar	-25,0		-49,4	72,6	
Strukturkostnad	15,0				
Extraordinär semesterskuld				22,9	
Årets balanserade resultat	**-8,7**		**-53,4**	**32,6**	**27,1**
Ingående balanserat resultat	60,0		113,4	80,8	53,7
Utgående balanserat resultat	51,3		60,0	113,4	80,8

1) Balanskrav för kommunerna gäller från 2000

Barn- och ungdomsnämnden redovisar ett underskott på 19,4 mnkr och obalansen avser i första hand grundskolan. Nämnden införde under 2004 en ny resursfördelningsmodell som på ett tydligare sätt fördelar resurser på områdesnivå utifrån en social profil. Den nya modellen har inneburit en omfördelning av resurser mellan enheter vilket framför allt påverkat glesbygdsområdena negativt.

Gymnasienämnden redovisar ett underskott på 7,8 mnkr. Inom gymnasienämnden tillämpas en resursfördelningsmodell där gymnasieskolorna tilldelas ett belopp per program och elev med avstämning två gånger per år. Elevers byte av studievägar är svåra att förutse och möta organisatoriskt under pågående läsår.

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett överskott på 9 mnkr. Överskottet kan till viss del förklaras av ökade avgiftsintäkter men den huvudsakliga förklaringen är ökad effektivitet inom äldreomsorgen.

Kostnaderna för äldreomsorg ligger i nivå med föregående år medan kostnaderna för handikappomsorgen ökat med 7,6 procent.

Socialnämnden redovisar för första gången sedan början av 1990-talet ett positivt resultat på 2,9 mnkr. Kostnadsnivån har minskat med 25 mnkr i förhållande till 2003. Besparingar har gjorts framför allt på den externt köpta vården både vad avser barn och ungdomar samt vuxna.

Tekniska nämnden redovisar ett överskott på 6,6 mnkr. I överskottet ingår återbetald mervärdesskatt avseende gatuparkering för åren 1998-2003. Renhållningsverksamheten redovisar även 2004 ett underskott, 10,7 mnkr. Det ackumulerade nettoresultatet för renhållningen uppgår nu till -21,2 mnkr.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden redovisar ett mindre underskott på 0,3 mnkr. Försörj-

ningsstödet redovisar underskott på 14,7 mnkr medan arbetsmarknadsåtgärder och vuxenutbildning redovisar nästan motsvarande överskott, 14,4 mnkr. Kostnaden för försörjningsstöd har ökat med 8 mnkr i förhållande till 2003. Ökningen beror i stor utsträckning på ett ökat bidragsberoende bland arbetslösa unga.

För redovisning av samtliga nämnders resultat hänvisas till årsredovisningens del 2.

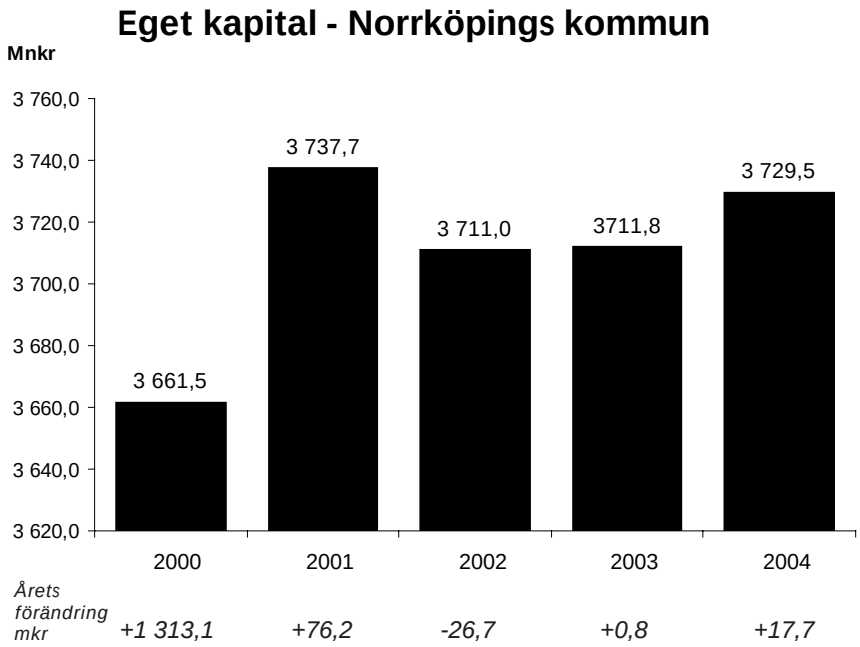

Avstämning mot balanskravet

Från och med år 2000 gäller ett lagstadgat balanskrav för kommuner och landsting. Balanskravet innebär att kommunens intäkter skall överstiga kostnaderna. Eventuella underskott skall återställas inom de närmast följande två åren.

Vid avstämning av kommunens resultat mot balanskravet utgör resultaträkningen grund. För 2004 avräknas realisationsvinster motsvarande 16,4 mnkr, ett nettoresultat av värdering av finansiella anläggningstillgångar på 25 mnkr samt planerade omstruktureringar på 15 mnkr. Kommunens resultat mot balanskravet blir då –8,7 mnkr.

Norrköpings kommun har under en period med högkonjunktur i landet förstärkt det egna kapitalet väsentligt. Avsikten har hela tiden varit den, att en sådan förstärkning ska balansera eventuella underskott på grund av kostnadsökningar och intäktsminskningar när konjunkturen försämras. Det finns därmed stöd för kommunfullmäktige att täcka 2004 års underskott enligt balanskravsutredningen med det ekonomiska överskott som väsentligt stärkt kommunens egna kapital under balansperiodens första år.

Kommunen har sedan balanskravet infördes ett ackumulerat balanserat resultat inklusive årets resultat på 51,3 mnkr.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

De generella statsbidragen varierar mycket mellan åren. Detta är till största delen ekonomiskt neutralt för kommunen, eftersom det i huvudsak är en effekt av tillämpning av gällande ”finansieringsprincip” mellan staten och kommunsektorn. Den innebär att om staten ger nya uppgifter, avvecklar uppgifter eller på annat sätt ändrar befintliga ekonomiska förutsättningar för kommunerna ska en ekonomisk reglering ske mellan staten och kommunerna.

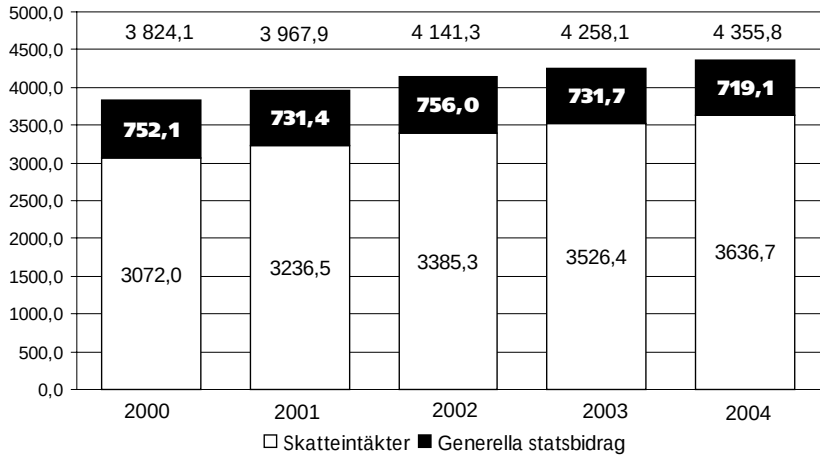

1 skattekrona =	Mkr
1996	121,1
1997	123,6
1998	126,1
1999	129,8
2000	138,6
2001	148,6
2002	155,6
2003	163,5
2004	169,7

Nettokostnadernas och finansnettots andel av skatteintäkterna

Sammanställningen visar vilket utrymme som finns kvar till avskrivningar och förändring av eget kapital för skattekollektivet. I denna sammanställning redovisas kommunen som helhet.

För 2004 har 3,2 procent från skatteintäkter och generella statsbidrag tillförts till att finansiera nettoinvesteringarna eftersom 96,8 procent går till att finansiera verksamhetens nettokostnad (exkl avskrivningar) och finansnettot.

Kostnad/intäkt orsakat av omvärdering av finansiella anläggningstillgångar har exkluderats i denna jämförelse.

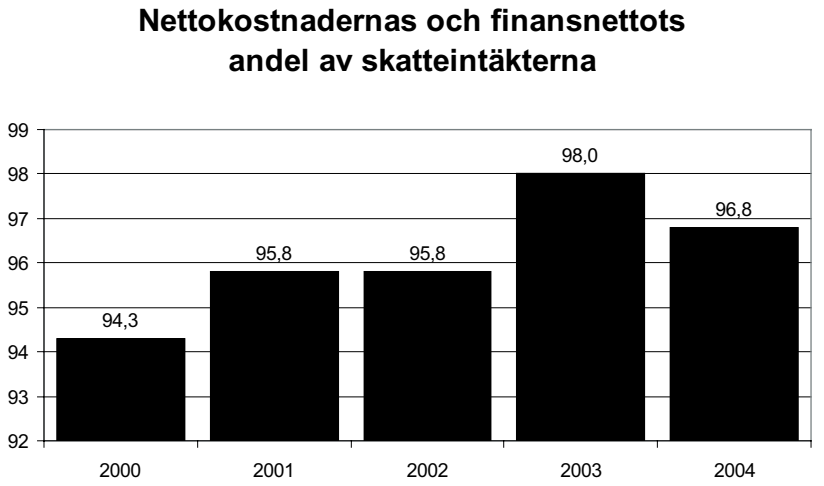

Nettoinvesteringar

Nettoinvesteringar är investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag. Försäljningar av anläggningstillgångar som inte har ett samband med ny- (re-)investeringar utgör inte investeringsbidrag.

Årets nettoinvesteringar uppgår till 205,4 mnkr, vilket utgör 4,7 procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag (6,1 procent 2003).

År 2000 förvärvades kongressanläggningen Louis De Geer samt Mässhallarna. Dessutom investerades i ett nytt resecentrum.

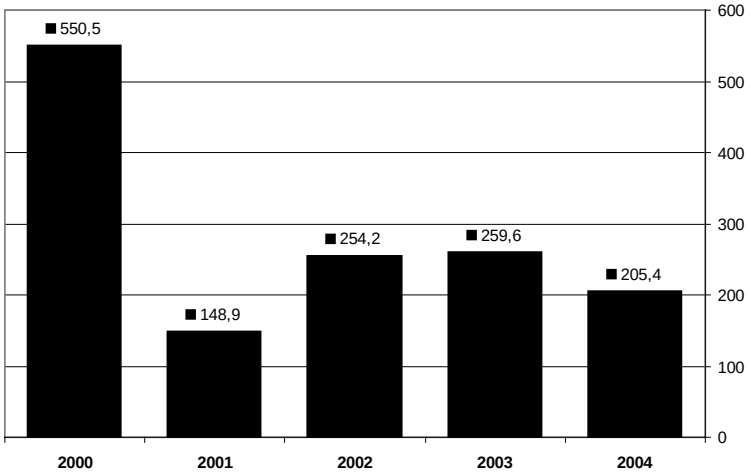

En redovisning av samtliga investeringsprojekt som pågått under 2004 redovisas i årsredovisningens del 2. Nettoinvesteringar per nämnd redovisas på sid 70.

Soliditet och skuldsättningsgrad

Soliditeten anger hur stor del av de totala tillgångarna som finansieras med eget kapital.

Skuldsättningsgraden visar hur stor del av de totala tillgångarna som finansierats med lån och övriga skulder.

Soliditetsmåttet för kommunen är inklusive internbankens verksamhet, det vill säga ingen rensning har skett av de lån och den vidareutlåning som sker till de egna företagen.

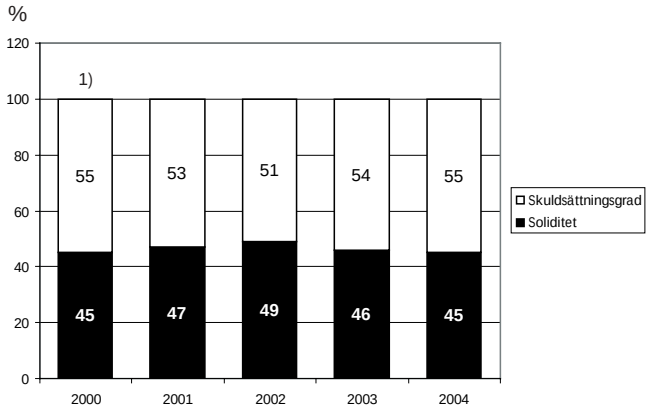

1) Inkl resultatet av aktieförsäljning Norrköping Miljö & Energi AB (49 procent såldes 2000, Resterande 51 procent såldes 2001).Aktieposterna hade ett väsentligt högre värde jämfört med det bokförda.

Avgifter

2002-01-01 infördes maxtaxa inom förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Maxtaxan innebär att avgiften fastställs utifrån föräldrarnas inkomster, dock med en högsta avgift.

2002-07-01 infördes en lagreglerad maxtaxa även inom äldre- och handikappomsorgen. Taxan bygger på aktuella inkomster, förbehållsbelopp samt en högsta avgift för själva insatsen.

I taxan ingår även kost enligt biståndsbeslut, vilket förklarar den kraftiga ökningen mellan 2002 och 2003. Ökningen på Säbo-sidan mellan 2003 och 2004 förklaras bland annat av att nya boendeenheter tillkommit.

I övrigt ingår till exempel parkeringsavgifter samt avgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

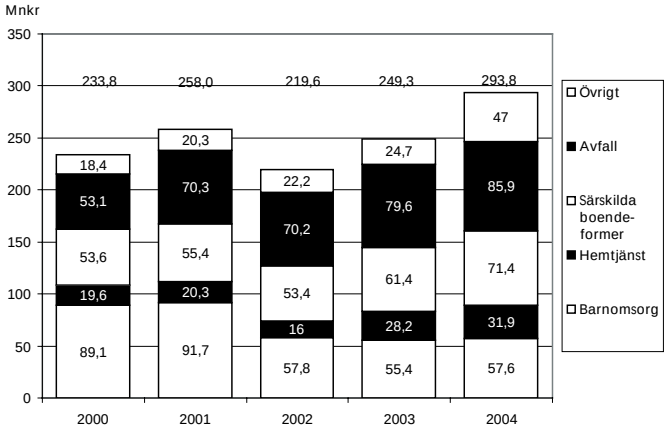

Under övrigt 2004 ingår återbetald moms (14,5 mnkr) avseende gatuparkering för åren 1998-2003.

Leasing

Rådet för kommunal redovisning har utfärdat en rekommendation (Nr 13 2002) kring redovisning av leasingavtal som skall tillämpas från och med räkenskapsåret 2003.

Rekommendationen skiljer på två typer av leasingavtal, finansiella eller operationella.

Förfallotidpunkt leasingobjekt, tkr

	Inom ett år	Senare än ett år men inom fem år	Senare än fem år
Lokaler*)	164 487	477 660	394 714
Bilar	4 964	2 776	0
Spårvagnar	1 900	7 500	1 828

**) Hyresavtal med bunden avtalstid längre än 12 månader ingår.*

Ett finansiellt leasingavtal kan sägas motsvarar ett köp av objektet i fråga medan ett operationellt leasingavtal motsvarar hyra av objektet.

Avgörande för klassificeringen av leasingavtalen är i vilken omfattning de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med ägandet av det aktuella leasingobjektet finns hos leasegivaren eller hos leasetagaren. Vid klassificeringen skall väsentlighetsprincipen tillämpas.

Finansiella leasingavtal skall redovisas i resultat och balansräkningen medan det för operationella leasingavtal föreligger upplysningsplikt.

Avtal tecknade före den 1 januari 2003 får klassificeras som operationella.Norrköpings kommun har enligt rekommendationen klassificerat samtliga leasingavtal som operationella.

Leasingavgifter och i nuläget kända framtida belopp framgår av tabellen ovan.

Kommunens borgensåtaganden 2004-12-31

I sin roll som borgensman har Norrköpings kommun iklätt sig ett risktagande. Per 2004-12-31 uppgår tecknad borgen till 27 mnkr.

Under 2004 har ingen borgen infriats.

Någon ny borgen har inte beviljats under året.

Svenska kommunförbundet har utarbetat riktlinjer m m för redovisning av kommunala borgensåtaganden. Enligt dessa katalogiseras åtagandena i riskgrupper, graderat från 1 till 3, där åtaganden i riskgrupp 1 har högsta risk. En sådan indelning ger ovanstående bild.

Under 2004 har borgensåtagandena minskat med 6 mnkr. Inom de olika riskgrupperna fördelas förändringen enligt följande.

Riskgrupp 1 .....-6 mnkr

Riskgrupp 2 ..... 0 mnkr

Riskgrupp 3 ..... 0 mnkr

Riskgrupp 1, mnkr		
Föreningsåtaganden	0,9	
Förlustgaranti för småhus enligt vissa statliga förordningar (40%)	17,1	
Totalt riskgrupp 1		18,0
Riskgrupp 2, mnkr		
Kommunala företag	0	
Ideella föreningar	8,7	
Övriga företag	0	
Totalt riskgrupp 2		8,7
Riskgrupp 3		
Kommunala bostadsföretag (allmännyttiga)	0	
Totalt riskgrupp 3		0
Totalt borgensåtagande för Norrköpings kommun		26,7

Riskbedömning

För förlustansvar för vissa småhus i riskgrupp 1 med statlig belåning har ingen borgen infriats under 2004.

Risken finns att kommunen under 2005 och även för åren framöver får kostnader för inlösen av borgensåtagande åt enskilda för statligt bostadslån till småhus. En försiktig bedömning är att belopp på ca 0,5 miljoner kr per år måste reserveras för inlösen av denna form av borgen.

Finansiella utvecklingen under 2004

I strategin för finansiering och medelsplacering ingår att kommunen och kommunens bolag via Internbanken ska vara tillförsäkrad upplånings- och placeringsmöjligheter. För att säkerställa detta har Internbanken en likviditetsreserv i form av kontokrediter, finansieringsprogram och lånelöften. Verksamheten vad gäller bland annat befogenheter regleras av en finanspolicy och finansinstruktioner.

Likviditetsreserven uppgick 2004-12-31 till 1 447 mnkr. Reserven bestod av egen likviditet på 53 mnkr, kontokrediter i bank på 430 mnkr, ECP-program på 664 mnkr (100 milj USD, ECP-program - Euro-Commercial Paper Programme) och ramavtal på 300 mnkr. Under året har internbanken ökat bruttolåneskulden med 183 mnkr. Hela ökningen beror på ökat finansieringsbehov hos kommunens majoritetsägda bolag. Totalt uppgår bruttolåneskulden till 3 362 mnkr den sista december 2004.

Kommunen hade för egen del 2004-12-31 en finansiell nettotillgång på 440 mnkr. Av denna tillgång är 401 mnkr en förvaltarportfölj med långsiktigt syfte; allt enligt kommunfullmäktiges beslut.

Under 2004 genererade finansiella verksamheten ett positivt finansnetto på 42 mnkr. I finansnettot ingår ett positivt resultat på 25 mnkr från pensionsfondens värdering, riskpremier med 13 mnkr och en upplösning av ränteintäkter på 3 mnkr avseende projekt Rotkraft. Finansnettot exklusive dessa poster uppgår till 1 mnkr.

Förutom ovan redovisade finansiella tillgångar har kommunen finansiella tillgångar i pensionsfonden. Pensionsfondens hade sista december 2004 ett värde på 540 mnkr. För redovisning av pensionsfonden, se avsnitt pensionsåtaganden.

Förändring av låneskulden	2004-12-31	2003-12-31	2002-12-31	2001-12-31	2000-12-31
Likviditet och värdepapper	414	378	468	1 429	330
Nettoutlåning till kommunala bolag	3 388	3 233	2 828	2 374	2 645
Låneskuld	3 362	3 179	2 780	3 045	3 222
Nettolåneskuld, Norrköpings kommun	**0**	**0**	**0**	**0**	**247**
Nettotillgång, Norrköpings kommun	**440**	**432**	**516**	**758**	
- varav förvaltarportföljen	401	382			

Likviditetsreserv, mnkr	2004-12-31	2003-12-31	2002-12-31	2001-12-31	2000-12-31
Likviditet och värdepapper	53	25	468	1 429	329
Kontokrediter i bank	430	330	450	450	400
Certifikatprogram	-	-	-	500	500
ECP-program (100 milj USD)	664	725	880	1 030	997
Ramavtal	300	650	650	950	950
Summa	**1 447**	**1 730**	**2 448**	**2 930**	**3 176**
Utnyttjat	**0**	**491**	**477**	**689**	**982**
Kvar i likviditetsreserv	**1 447**	**1 239**	**1 971**	**2 241**	**2 194**

Finansiella intäkter och kostnader (mnkr)	2004	2003	2002	2001	2000
Ränteintäkter	283	269	217	216	141
Räntekostnader	-282	-256	-133	-194	-165
Räntenetto	**1**	**13**	**84**	**22**	**-24**
Övriga finansiella intäkter	41	92	22	17	13
Övriga finansiella kostnader	0	-26	-7	-9	-3
Finansnetto	**42**	**79**	**99**	**30**	**-14**

Pensionsåtaganden

Kommunens totala pensionsåtagande uppgår 2004-12-31 till 2 513 mnkr. Åtagandet redovisas med 111 mnkr som avsättning i balansräkningen och 2 402 mnkr som ansvarsförbindelse. Totalt har kommunen ökat sitt åtagande med 66 mnkr under 2004.

Den s k individuella delen av årets nyintjänade pensioner uppgår till 81 mnkr med tillhörande löneskatt på 20 mnkr.

Pensionsåtagande

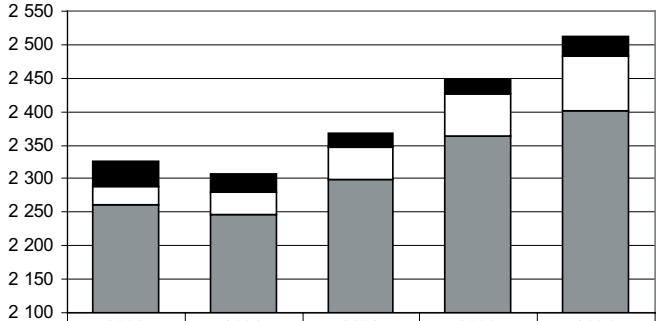

	2000	2001	2002	2003	2004
■ Avsatt garantipensoner	39	26	21	21	29
□ Avsatt pensioner	26	34	48	62	82
▨ Ansvarsförbindelser	2 262	2 247	2 299	2 364	2 402
Total pensionssparande	2 327	2 307	2 368	2 447	2 513

För att möta kommande pensionsutbetalningar har kommunen avsatt 501 mnkr till en pensionsfond. Bokförda värdet i fonden uppgick 2004-12-31 till 529 mnkr och marknadsvärdet till 540 mnkr. Placerade medel i pensionsfonden i förhållande till totala pensionsåtagandet visar att 1 973 mnkr (2 513 - 540 = 1 973) har återlånats till verksamheten.

Under 2004 har kommunens resultaträkning totalt belastats med 244 mnkr avseende pensionskostnader.

Pensionsfonden

Pensionsfonden regleras en placeringspolicy som är beslutad av kommunfullmäktige.

Fondens mål och strategi är att reducera den framtida likviditetsbelastningen för pensionsutbetalningar. Medel ur fonden ska börja användas 2008. Nyintjänad pensionsrätt som inte kan utbetalas som individuell del avsätts årligen till pensionsfonden.

Den sista december 2004 har pensionsfonden ett marknadsvärde på 540 mnkr. Under 2004 har fonden utvecklats positivt med 11 procent. Totalt har 501 mnkr investerats i pensionsfonden, vilket innebär att fonden ökat i värde med 39 mnkr sedan starten.

I redovisningen får pensionsfondens bokförda värde inte vara högre än marknadsvärdet. Den 31 december är nettoresultatet från värderingen ett positivt resultat på 25 mnkr. Det innebär att av 2002 års nedvärdering på 74 mnkr har resterande 25 mnkr kunnat tas tillbaks i och med årets värdeökning.

Realiserat resultat för 2004 är ett positivt resultat på 15 mnkr. Detta resultat balanseras mot tidigare års avsättningar i balansräkningen. Totalt uppgår avsättningen till 28 mnkr. Denna avsättning sker med utgångspunkt från kommunfullmäktiges strategi.

Pensionsfondens placeringar 31 december, mnkr

	2004		2003		2002		2001	
	Värde	Procent	Värde	Procent	Värde	Procent	Värde	Procent
Räntebärande placeringar	316	58	230	49	214	52	205	42
Aktier, totalt	214	40	240	50	195	48	239	50
- varav svenska aktier	*85*	*16*	*154*	*32*	*114*	*28*	*144*	*30*
- varav utländska aktier	*129*	*24*	*86*	*18*	*81*	*20*	*95*	*20*
Likvida medel, övrigt	10	2	4	1	1	0	37	8
TOTALT	**540**	**100**	**474**	**100**	**410**	**100**	**481**	**100**

Pensionsfond mnkr	2004-12-31	2003-12-31	2002-12-31	2001-12-31	2000-12-31
Avsatt till fonden, innevarande år	14	14	8	350	0
Avsatt till fonden, totalt	501	487	473	465	115
Bokfört värde	529	499	485	479	115
Nedskrivningsbehov	0	25	74	0	0
Resultatpåverkan, värdering	25	49	-74	0	0
Marknadsvärde 31 december	540	474	410	481	121
Realiserat resultat före avsättning	15	2	-3	14	0
Avsättning, i balansräkningen	28	13	11	14	0

E Ekonomisk översikt - Norrköpings kommun

Resultaträkning (mnkr)	Not	2004	2003
Verksamhetens intäkter	1	1 133,4	1 017,2
Verksamhetens kostnader	2	-5 369,0	-5 220,3
Avskrivningar	3	-144,5	-132,9
Verksamhetens nettokostnader		-4 380,1	-4 336,0
Skatteintäkter	4	3 636,7	3 526,4
Generella statsbidrag och utjämning	5	719,1	731,7
Finansiella intäkter	6	324,4	360,9
Finansiella kostnader	7	-282,4	-282,2
Resultat före extraordinära poster		17,7	0,8
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat		**17,7**	**0,8**

Finansieringsanalys (mnkr)	2004	2003
Tillförda medel		
Resultat före avskrivningar och pensionsskuldens förändring	+205,3	+149,5
Reavinster som ingår i resultatet	-15,4	-4,8
Uppskrivning som ingår i resultatet	-25,0	-49,4
Nedskrivningar som belastat resultatet	-	-
Försäljning av anläggningstillgångar	53,2	11,1
Minskning av långfristiga fordringar	-	67,4
Ökning av långfristiga skulder	76,6	635,2
Minskning av långfristig placering	-	-
Ökning avsättningar	-	20,7
Summa tillförda medel	**294,7**	**829,7**
Bruttoinvesteringar	260,0	283,4
Ökning av långfristiga fordringar	1 157,7	-
Minskning av långfristiga skulder	-	-
Långfristig placering	14,9	33,9
Minskning avsättningar	45,3	-
Summa använda medel	**-1 477,9**	**317,3**
Förändring av rörelsekapitalet	**-1 183,2**	**+512,4**
Specifikation av förändring av rörelsekapitalet		
Ökning(+)/minskning(-) av förråd	0	0
Ökning(+)/minskning(-) av kortfristiga fordringar	-1 014,1	+386,2
Ökning(-)/minskning(+) av kortfristiga skulder	-145,8	+210,4
Ökning(+)/minskning(-) av likvida medel	-23,3	-84,2
Summa	**-1 183,2**	**+512,4**

E Ekonomisk översikt - Norrköpings kommun

Balansräkning	Not	2004-12-31	2003-12-31
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och anläggningar	8	3 109,0	3 029,2
Maskiner och inventarier	9	281,4	283,5
Värdepapper, andelar och bostadsrätter	10	309,6	324,3
Pensionsfond	11	529,1	474,5
Långfristiga fordringar	12	2 889,8	1 732,1
Summa anläggningstillgångar		**7 118,9**	**5 843,6**
Omsättningstillgångar			
Förråd, lager	13	1,8	1,8
Kortfristiga fordringar	14	1 074,1	2 088,2
Kortfristiga värdepapper	15	10,0	50,0
Kassa och bank	15	36,7	20,0
Summa omsättningstillgångar		**1 122,6**	**2 160,0**
SUMMA TILLGÅNGAR		**8 241,5**	**8 003,6**
Eget kapital, avsättning och skulder			
Eget kapital	16	3 729,5	3 711,8
Avsättning för pensioner	17	139,4	96,3
Övriga avsättningar	18	3,8	49,1
Långfristiga skulder	19	2 743,0	2 666,4
Kortfristiga skulder	20	1 625,8	1 480,0
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		**8 241,5**	**8 003,6**
Ansvarsförbindelser			
Borgensförbindelser	21	26,7	32,6
Pensioner	22	2 401,7	2 361,8

Redovisningsprinciper

REDOVISNINGSLAG. Redovisningen har i allt väsentligt skett utifrån gällande redovisningslag för kommuner.

PERIODISERING. I bokslutet har periodisering av fordrings- och skuldposter skett med hänsyn till konsekvens- och väsentlighetsprincipen.

STATSBIDRAG tillhörande 2004 har periodiserats.

SOCIALA AVGIFTER har bokförts i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Periodisering har skett. Personalomkostnadpålägget har interndebiterats nämnderna med 42,6 procent för samtliga anställda.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR upptas till anskaffningskostnaden reducerat med eventuella investeringsbidrag med avdrag för planenlig avskrivning.

KAPITALKOSTNADER. Avskrivning sker på tillgångarnas historiska anskaffningsvärde. Avskrivningsplanerna följer kommunförbundets rekommendationer. Internränta beräknas delvis på anläggningstillgångarnas bokförda värde. Internräntan för 2004 var åtta procent.

LÅNESKULD. Avser lån med löptider överstigande ett år. Kommande års amorteringar klassificeras som kortfristiga skulder. Från och med 1997 redovisas upptagna lån i kommunen efter återstående löptid.

PENSIONSÅTAGANDEN. Pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Garanti- och visstidspensioner samt pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas i balansräkningen som avsättning för pensioner och liknande förpliktelser. Dock redovisas den del av pensionförmåner intjänade från och med år 2000 som personalen får placera individuellt som kortfristig skuld. I samtliga belopp ingår löneskatt.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR. Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation ska det bokförda värdet på finansiella tillgångar redovisas till det lägsta värdet av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Placeringar som vid placeringstillfället har en lång löptid och är avsedda att innehas till dess förfall klassificeras som finansiella anläggningstillgångar. Värdering av finansiella anläggningstillgångar sker enligt portföljmetoden. Kapitalgaranterade produkter som ska innehas till förfall värderas lägst till det kapitalgaranterade beloppet och obligationer som ska innehas till förfall värderas lägst till upplupet anskaffningsvärde.

PENSIONSFOND. Från och med 2002 klassificeras samtliga placeringar i pensionsfonden som anläggningstillgångar i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer 9:2001. Jämförande siffror för 2001 har justerats.

BALANSKRAV. Från och med 2000 omfattas kommunerna av krav på att uppnå ekonomisk balans. Kommunen redovisar resultatet, enligt regelverket för balanskravet. Se not 16 till balansräkningen.

	Redovisn 2004-12-31	Redovisn 2003-12-31
Not 1		
Verksamhetens intäkter		
Enligt redovisningen	3 384,3	3 230,2
Eliminering interna mellanhavanden	-2 250,9	-2 223,0
Summa	**1 133,4**	**1 017,2**
Bland verksamhetens intäkter ingår bl a följande delposter:		
Överskott vid fastighetsförsäljning	16,4	4,8
Återbetald mervärdesskatt för åren 1998-2003 avseende gatuparkering	14,5	
Delsumma	30,9	4,8
Not 2		
Verksamhetens kostnader		
Enligt redovisningen	-7 619,9	-7 443,3
Eliminering interna mellanhavanden	2 250,9	2 223,0
Summa	**-5 369,0**	**-5 220,3**
Bland verksamhetens kostnader ingår bl a följande delposter:		
Avgångsvederlag	-4,3	-2,4
Underskott vid fastighetsförsäljning	-1,0	0
Projekt Rotkraft*)	-3,4	-3,0
Marksanering, deponi	0	-24,7
Strukturkostnader	-15,0	0
Delsumma	**-23,7**	**-30,1**
*) Motsvarande intäkter redovisas under finansiella intäkter		
Not 3		
Avskrivningar enligt plan	**-144,5**	**-132,9**
Maskiner och inventarier 5,0-33,3 %		
Fastigheter och anläggningar 0,67-5 %		
Not 4		
Skatteintäkter		
Egna skatteintäkter, preliminärt	3 677,2	3 542,0
Slutavräkning 2002	0	10,8
Justering 2003	0	-35,7
Slutavräkning 2003	-16,3	
Justering 2004	-36,7	
Utjämning efter skatteväxling		-2,7
Summa kommunalskatt	**3 624,2**	**3 514,4**
Extra skatt Törlingdom	12,5	12,0
Summa	**3 636,7**	**3 526,4**
Not 5		
Generellt statsbidrag, utjämningsbidrag		
Generellt statsbidrag	469,9*)	483,1
Kostnadsutjämning	-41,9	-46,3
Inkomstutjämning	268,9	289,2
Nivåjustering	-23,3	-24,8
Generellt sysselsättningsstöd	45,5	27,8
Nyanställningsstöd	0	2,7
Summa	**719,1**	**731,7**
*) Inkl återbetalning ca 24 mkr för underfinansierad pensionsreform 2003-2004		
Not 6		
Finansiella intäkter		
Ränta rörliga medel	101,5	121,5
Ränta projekt Rotkraft	3,6	3,0
Ränta koncernbolag	177,9	143,8
Summa ränteintäkter	**283,0**	**268,3**
Utdelning aktier och andelar	8,5	0,3
Övriga finansiella intäkter	32,9	92,3
Summa finansiella intäkter	**324,4**	**360,9**

	Redovisn 2004-12-31	Redovisn 2003-12-31
Not 7		
Finansiella kostnader		
Ränta lån	227,7	245,8
Ränta koncernbolag	51,9	7,6
Räntebidrag	-2,3	-1,5
Ränta pensionsskuld	4,9	3,9
Summa räntekostnader	**282,2**	**255,8**
Övriga finansiella kostnader	0,2	26,4
Summa finansiella kostnader	**282,4**	**282,2**
Not 8		
Mark, byggnader och anläggningar		
Markreserv	146,3	152,3
Verksamhetsfastigheter	1 985,9	2 000,2
Fastigheter för affärsverksamhet	204,2	208,7
Publika fastigheter	449,7	370,8
Fastigheter för annan verksamhet	271,5	279,0
Övriga fastigheter	0,3	0,3
Pågående arbeten	51,1	18,0
Summa	**3 109,0**	**3 029,3**
Not 9		
Maskiner och inventarier		
Transportmedel	47,5	50,5
Övriga inventarier	233,9	233,0
Summa	**281,4**	**283,5**
Not 10		
Värdepapper, andelar, bostadsrätter		
Aktier och andelar i koncernbolag	33,5	37,0
Aktier	11,7	11,7
Andelar	0,4	0,4
Obligationer	256,0	266,0
Konvertibler	5,0	5,0
Bostadsrätter	3,0	3,3
Grundfondkapital	0	0,9
Summa	**309,6**	**324,3**
Not 11		
Pensionsfond		
Aktier	161,7	237,6
Obligationer	355,7	106,2
Räntefond	0	149,7
Kassa/bank mm	11,7	6,0
Bokfört värde	**529,1**	**499,5**
Nedvärdering	0	-25,0
Utgående bokfört värde	**529,1**	**474,5**
Marknadsvärde	**540,5**	**474,5**
Not 12		
Långfristiga fordringar		
Utlämnade amorteringsfria lån	28,0	27,6
- Nedskrivning amorteringsfria lån	-21,6	-21,6
- Utlåning till kommunala bolag	**2 883,4**	**1 726,1**
- Djurparksfastigheter i Norrköping AB	51,8	60,1
- Norrköpings Kommunala Fastighets AB	72,5	47,1
- AB Norrköpings Idrottspark	30,0	35,0
- Hyresbostäder	3 258,6	3 138,1
Avgår kortfristig del	-529,5	-1 554,2
Summa	**2 889,8**	**1 732,1**

	Redovisn 2004-12-31	Redovisn 2003-12-31
Not 13		
Förråd, lager		
Förråd, lager	1,8	1,8
Summa	**1,8**	**1,8**
Not 14		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	64,2	67,4
Statsbidragsfordringar	68,6	12,2
Ingående mervärdesskatt	34,4	31,7
Utlåning kommunala bolag	535,2	1 568,3
Övriga kortfristiga fordringar förutbetalda kostnader och upplupna intäkter etc,	371,7	408,6
Summa	**1 074,1**	**2 088,2**
Not 15		
Kortfristiga värdepapper, och kassa, bank		
Kassa/bank	36,7	20,0
Värdepapper	10,0	50,0
Summa	**46,7**	**70,0**
Not 16		
Eget kapital		
Ingående balans	**3 711,8**	**3 711,0**
Årets förändring via resultaträkningen	17,7	0,8
Utgående balans	**3 729,5**	**3 711,8**
Varav:		
- Balanserat resultat mot lagstadgat balanskrav (2004: -8,7 mnkr)	51,3	60,0
-ackumulerat resultat avfalls-hanteringen (resultat -10,7 mnkr 2004)	-21,2	-10,5
- balanserat resultat pensionsfonden	0	-25,0
Not 17		
Avsättning för pensioner		
Avsatt till pensioner, exkl garanti- och visstidspensioner*)	82,3	62,3
Avsatt till garanti- och visstidspensioner*)	29,1	21,3
Avsatt till pensionsfond	28,0	12,7
Summa avsättningar för pensioner	**139,4**	**96,3**
I beloppen ingår särskild löneskatt		
Not 18		
Övriga avsättningar		
Riskåtaganden	3,8	24,4
Sanering av exploateringsfastighet	0	24,7
Summa	**3,8**	**49,1**
Not 19		
Långfristiga skulder		
Lån i banker och kreditinstitut	2 649,0	2 569,1
Övr långfristiga skulder	94,0	97,3
Summa långfristiga skulder	**2 743,0**	**2 666,4**

	Redovisn 2004-12-31	Redovisn 2003-12-31
Not 20		
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	167,9	132,3
Källskatt	52,0	56,0
Skulder kommunala bolag	61,8	57,1
Kortfristiga låneskulder	601,0	484,5
Semesterskuld	169,6	170,6
Depositioner	2,3	2,6
Övriga kortfristiga skulder, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter etc.	571,2	576,9
Summa	**1 625,8**	**1 480,0**
Not 21		
Borgensförbindelser (mnkr)		
Borgen inom bostadssektorn		
Förlustansvar på statliga bostadslån	17,0	22,6
Summa	**17,0**	**22,6**
Annan borgen		
Marieborgs Folkhögskola	0,9	1,0
Racketstadion	3,7	3,9
Åby Tennisklubb	4,3	4,3
Stiftelsen Hellmarksgården	0,8	0,8
Summa	**9,7**	**10,0**
Summa totalt	**26,7**	**32,6**
Not 22		
Pensionsåtaganden, mnkr		
Kommunens ansvarsförbindelse enligt KPA för pensioner intjänade före 1998-01-01	2 401,7	2 361,8
För följande f d heläga kommunala bolag har kommunen ett åtagande för pensionsskulden. Nedan redovisas pensionsskulden för respektive bolag.		
Från och med 2002 ingår dessa bolag i kommunens ansvarsförbindelse:		
F d Bråvikens Bogser och Service AB		
F d Norrköpings Kommunala Sotnings AB		
F d Norrköpings Kommunala Renhållnings AB		
Utveckling Norrköping AB		
Summa	**2 401,7**	**2 361,8**

E Ekonomisk översikt - Norrköpings kommun

Verksamhetens kostnader och intäkter, mnkr

Nedanstående redovisning är den kostnad/intäkt kommunen har haft för verksamheten under 2004.

Bland intäkterna redovisas även statsbidrag och avgifter. Verksamhetsindelningen följer i stort kommunförbundets rekommendation till indelning i så kallade verksamhetsblock (sju st).

	2004				2003	
	Kostnader	Intäkter	Netto-kostnad	Proc	Netto kostnad	Proc
Politisk verksamhet	**51,2**	**5,1**	**46,1**	**1,1**	**46,2**	**1,1**
Infrastruktur, skydd m m	**353,0**	**131,9**	**221,1**	**5,0**	**238,0**	**5,5**
Därav						
Gator och vägar	108,7	3,4	105,3		93,2	
Fritid och Kultur	**321,6**	**67,2**	**254,4**	**5,8**	**256,5**	**5,9**
Därav						
Fritidsverksamhet	131,5	17,0	114,5		116,6	
Kulturverksamhet	185,3	45,4	139,9		139,9	
Pedagogisk verksamhet	**2 287,8**	**370,8**	**1 917,0**	**43,8**	**1 860,2**	**42,9**
Därav						
Förskoleverksamhet	476,9	81,6	395,3		376,0	
Skolbarnsomsorg	128,6	31,3	97,3		95,8	
Grundskola	998,9	84,0	914,9		895,3	
Gymnasieskola	417,4	68,9	348,5		326,2	
Vård och omsorg	**2 059,3**	**286,2**	**1 773,1**	**40,5**	**1 769,3**	**40,8**
Därav						
Äldreomsorg	950,8	138,3	812,5		812,8	
Handikappomsorg	499,4	93,5	405,9		377,1	
Färdtjänst	40,8	4,3	36,5		37,1	
Individ och familjeomsorg (exkl försörjningsstöd)	312,8	18,8	294,0		321,8	
Försörjningsstöd	214,9	7,7	207,2		200,1	
Särskilt riktade insatser	**162,8**	**110,4**	**52,4**	**1,2**	**48,5**	**1,1**
Därav						
Flyktingverksamhet	18,3	-24,9	-6,6		-11,6	
Arbetsmarknadsåtgärder	136,8	77,8	59,0		60,1	
Affärsverksamhet	**277,9**	**161,9**	**116,0**	**2,6**	**117,3**	**2,7**
Därav						
Kollektivtrafik	128,1	8,1	120,0		103,5	
Hamnverksamhet	21,1	15,5	5,6		6,0	
Avfallshantering[1)]	98,1	86,7	11,4		2,1	
Marksanering, deponi	0	0	0		24,7	
Tomträtter	16,1	-37,1	-21,0		-20,3	
Summa	**5 513,5**	**1 133,5**	**4 380,1**	**100**	**4 336,0**	**100**

1) Efter försäljning av Norrköping Miljö & Energi har kommunen beställaransvaret för avfallshantering.

E Ekonomisk översikt - Norrköpings kommun

Investeringar, mnkr	2004			2003		
Nämnd	**Utgifter**	**Inkomster**	**Netto-investering**	**Utgifter**	**Inkomster**	**Netto-investering**
Kommunstyrelsen	18,7	-11,1	7,6	25,6	-8,2	17,4
Stadsplaneringsnämnden						
Lokalförsörjningsenheten	89,0	-3,8	85,2	101,6		101,6
Mark- och exploatering	13,1	-18,0	-4,9	11,3	-1,3	10,0
Tomträtter		-4,1	-4,1			
Övrigt	0,7	0	0,7	1,7	0,0	1,7
Barn- och ungdomsnämnden	6,3	0,0	6,3	5,4	0,0	5,4
Gymnasienämnden	3,4	0,0	3,4	3,4	0,0	3,4
Byggnads- och miljöskyddsnämnden	6,8	-0,7	6,1	1,9	0,0	1,9
Kollektivtrafiksnämnden	36,3	-1,6	34,7	34,5	-5,3	29,2
Vård- och omsorgsnämnden	3,7	0,0	3,7	2,8	0,0	2,8
Kultur- och fritidsnämnden	5,9,	0,0	5,9	50,6	0,0	50,6
Tekniska nämnden	74,8	-14,0	60,8	42,1	-6,2	35,9
Summa	**258,7**	**-53,3**	**205,4**	**280,9**	**-21,0**	**259,9**

Exempel på investeringsprojekt som pågått under 2004 är (mnkr)

Lokalförsörjningsenheten

Byggnation:

Ektorpsskolan 21,2
Navestadsskolan 18,8
Vikbolandsskolan 1,3
Thapperska 1,3
Råsslahallen 4,2
Gullvivan 3,4
Generalen 11,4
Lindövillan korttidshem 2,2
Timmermannen 2,1

Mark och exploatering

Förvärv:

Borraren 10, Plinten 8 11,4

Kollektivtrafiknämnden

Handikappanpassning hållplatser 5,1
Kv Spårvägen 19,1
Hagagatan renovering 5,0
Förprojektering spårväg Ringdansen 1,6

Tekniska nämnden

Broar 3,9
Trafiksäkerhetsåtgärder 2,0
Gång- och cykelvägar 1,4
Söderleden 31,7
Returpunkter Åby, Ö Husby 9,1
Enebyparken 3,0

Kultur och fritidsnämnden

Centralbadet 2,6
Motorsportområde 1,2

Bilaga

Income statement (k euro)

This page shows the income statement and a balance sheet summary for the municipality and the group presented in thousands of euros. For 2004 an exchange rate of 9.007 EUR has been used (9.074 EUR 2003).

	The municipality 2004	The municipality 2003	The group 2004	The gropup 2003
Operating income	125 845,8	112 100,5	211 907,5	183 932,1
Operating costs	-596 091,0	-575 303,1	-639 518,2	-622 107,1
Depreciation	-16 044,5	-14 646,2	-23 452,0	-21 710,4
Net operating costs	**-486 289,7**	**-477 848,8**	**-451 062,7**	**-459 885,4**
Tax revenue	403 765,0	388 626,8	403 765,0	388 582,9
General government grants and equalisation	79 835,5	80 637,0	79 835,5	80 670,0
Financial income	36 013,1	39 773,0	20 550,8	23 253,2
Financial expenses	-31 355,4	-31 099,8	-31 473,9	-31 188,0
Earnings before tax	**1 968,5**	**88,2**	**21 614,7**	**1 432,7**
Tax expenses	0	0	-180,5	3 636,8
Minority interest share of net earnings for the year			-11,3	
Net earnings for the year	**1 968,5**	**88,2**	**21 422,9**	**5 069,5**

Balance sheet summary (k euro)

	The municipality 2004-12-31	The municipality 2003-12-31	The group 2004-12-31	The gropup 2003-12-31
Fixed assets	790 376,7	643 993,8	934 480,0	889 795,0
Current assets	124 634,1	238 042,7	67 206,6	65 351,6
TOTAL ASSETS	**915 010,8**	**882 036,5**	**1 001 686,6**	**955 146,6**
Equity, provisions and liabilities				
Equity	414 073,1	409 058,8	476 834,5	453 162,9
Minority interests			25,3	
Provisions	15 903,6	16 023,7	19 993,0	16 530,8
Long-term liabilities	304 536,0	293 850,6	310 089,1	312 210,7
Current liabilities	180 498,1	163 103,4	194 744,7	173 242,2
TOTAL EQUITY, PROVISIONS AND LIABILITIES	**915 010,8**	**882 036,5**	**1 001 686,6**	**955 146,6**

Bilaga

Operating costs and operating income (k euro)

This page shows the net operating costs (thousands of euros) of activities in the municipality of Norrköping.

Municipal activities	2004 Costs	2004 Income	2004 Net-costs	2004 Perc	2003 Net-costs	2003 Perc
Political administration	**5 690,6**	**569,3**	**5 121,3**	**1,1**	**5 091,5**	**1,1**
Infrastructure	**39 194,7**	**14 642,1**	**24 552,6**	**5,0**	**26 228,8**	**5,5**
Of which						
Streets	12 063,2	373,4	11 689,8		10 271,1	
Recreation and culture	**35 710,7**	**7 460,8**	**28 249,9**	**5,8**	**28 267,6**	**5,9**
Of which						
Recreation	14 596,0	1 883,7	12 712,3		12 849,9	
Culture	20 585,9	5 048,3	15 537,6		15 417,7	
Education and child care	**253 980,0**	**41 164,5**	**212 815,5**	**43,8**	**205 003,3**	**42,9**
Of which						
Child/care	52 940,7	9 059,6	43 881,1		41 437,1	
After school care	14 277,7	3 475,0	10 802,7		10 557,6	
Compulsory school	110 902,6	9 326,0	101 576,6		98 666,5	
Upper secondary school	46 341,7	7 649,6	38 692,1		35 948,9	
Care	**228 638,2**	**31 771,5**	**196 866,7**	**40,5**	**194 985,7**	**40,8**
Of which						
Elderly	105 562,3	15 354,7	90 207,6		89 575,3	
Disabled	55 445,7	10 380,8	45 064,9		41 565,6	
Transportation service	4 527,0	476,5	4 050,5		4 088,6	
Individual and family	34 739,2	2 095,0	32 644,2		35 464,0	
Social security benefits	23 860,6	853,4	23 007,2		22 052,0	
Special acivities	**18 078,2**	**12 261,5**	**5 816,7**	**1,2**	**5 344,9**	**1,1**
Of which						
Refugee	2 034,2	-2 766,9	-732,7		-1 278,4	
Labour market	15 182,9	8 633,4	6 549,5		6 623,3	
Business activities	**30 857,1**	**17 976,1**	**12 881,0**	**2,6**	**12 927,1**	**2,7**
Of which						
Public transportation	14 233,0	902,8	13 330,2		11 406,2	
Harbour	2 341,6	1 724,2	617,4		661,2	
Refuse collection	10 891,6	9 624,6	1 267,0		231,4	
Total	**612 149,5**	**125 845,8**	**486 303,7**	**100**	**447 848,9**	**100**